

A BALATON RÉGIÓ TÉRSÉGI KOMPLEX FEJLESZTÉSI MINTAPROGRAMJA 1.1

2006. április 4.

<i>Témavezetők:</i>	<i>Péti Márton vezető tervező VÁTI STI Horkay Nándor VÁTI STI irodavezető VÁTI STI</i>
<i>Fejezetfelelős tervezők:</i>	<i>Czira Tamás tervező-elemző VÁTI STI Sütő Attila elemző-tervező VÁTI STI Salamon Géza Mb.igazgató VÁTI STI Brodorits Zoltán elemző-tervező I VÁTI STI</i>
<i>Közvetlen közreműködők:</i>	<i>Nagy András vezető tervező VÁTI STI Ginter Gábor tervező-elemző VÁTI STI Oláh Miklós csoportvezető B. I. F. Kht. Társtud.Kut.csop. Retz Tamás kutató B. I. F. Kht. Társtud.Kut.csop. Kónya Anita tervező asszisztens gyakornok VÁTI STI Illés Dóra elemző-tervező VÁTI STI Ferencsik István kutatási menedzser VÁTI STI</i>

1	Programösszesítő programsablonok	3
	A komplex program továbbtervezése és eddigi tervezői válaszok a véleményezésére	6
1.1	Speciális térségi programozási továbbtervezési módszertan	6
1.2	Tervezői válaszok a komplex program 1.0-ás verzióját megelőző változatainak értékelésére	7
2	A program háttere, szükségességének indoklása, helyzetelemzés, problémafeltárás	8
2.1	A helyzetfeltárás szöveges összefoglalása	8
2.2	Érdekcsoport elemzés	9
2.3	Problémafa	12
2.4	Stratégiai kiindulópontok beazonosítása	13
3	Célrendszer és stratégia meghatározása	15
3.1	A célhierarchia bemutatása I. – célok bemutatása	15
3.2	A célhierarchia bemutatása II. – célok hatásai és indikátorok	17
3.2.1	A balatoni indikátor meghatározás és gyűjtés módszertani sajátosságai	17
3.3	A célhierarchia bemutatása III. – célhierarchia és eszközrendszer kapcsolatai	19
3.4	Stratégiai elemzés (komplex program módszertan elemeinek való megfelelés)	21
4	A program logikai struktúrája, külső feltételei	22
4.1	A külső feltételek, kockázatok elemzése táblázatos formában	22
4.2	Logikai kerettábla – nagyprojektek illeszkedésvizsgálatához	23
4.2.1	Logikai keretmátrix, indikátorok, finanszírozási igény, tevékenységek	23
4.2.2	Az 1 Mrd Ft forrásigényt elérő beazonosított kulcsprojektek, projekt típusok listája	23
4.2.3	Logikai keretmátrixok	26
5	Függelék	55
5.1	A szöveges helyzetfeltárást kiegészítő, összegző információk	55
5.1.1	Összefoglaló SWOT táblázat	55
5.2	Intézkedések listája	61
5.2.1	A komplex program elemeinek típusai	61
5.2.2	Az egyes intézkedések leírása és tipizálása	62
5.2.3	A program finanszírozási igénye	87
5.3	Horizontális célok leírása	89
5.3.1	5+1 Szervezetfejlesztés és a térségi együttműködések ösztönzése	89
5.3.2	5+2 Intelligens Balaton Régió - információs társadalomhoz kapcsolódó fejlesztések	89
5.3.3	5+3 Térségi szemlélet és a térhasználati fenntarthatóság horizontális céljai	90
5.4	Indikátorrendszer	97
5.4.1	Indikátortáblázat magyarázata	97
5.4.2	Indikátortáblázat	98
5.5	Balaton Régiót érintő jogszabályok	111
5.5.1	Teljes igényű jogszabályi szöveggyűjtemény	111
5.5.2	A kifejezetten a Balatonnal kapcsolatos jogszabályok listája 2005	111
5.6	Továbbtervezési módszertan és tervezői válaszok	115
5.6.1	A továbbtervezés folyamatának vázlata	115
5.6.2	A továbbtervezés módszertani vázlata	115
5.6.3	Tervezői válaszok a komplex program eddigi egyeztetésének keretében beérkező véleményekre	117

1 Programösszesítő programsablonok

Program címe		Balaton...	
<i>Felelős tárca</i>		OTH	
<i>Felelős személy (a felelős tárcánál)</i>		Pintye Ágnes, Klingné Ábrahám Judit, Dr. Cs. Pavisa Anna	
<i>Kapcsolódó OTK célok (átfogó és területi)</i>	A1	X - Térségi versenyképesség	
	A2		
	A3	X - Fenntartható térségfejlődés és örökségvédelem	
	A4		
	A5	X - Decentralizáció és regionalizmus	
	T1		
	T2	X - Versenyképességi pólusok és városhálózati kapcsolatrendszer fejlesztése	
	T3		
	T4.1	X - Országos jelentőségű integrált fejlesztési térségek és tématerületek - A) A Balaton-térség tartós versenyképességének megteremtése a fenntartható térségi rendszer kialakításával	
	T4.2		
	T4.3		
T4.4			
T5	X - Rurális (vidékes) térségek területileg integrált fejlesztési prioritásai – a) A természeti táji és kulturális táji értékekben gazdag területek fenntartható fejlesztése; c) Értékmegőrzés, funkcióváltás és esélyegyenlőség az aprófalvas térségekben		
T6	X		
T7	X – Befektetés ösztönzés; KKV politika; Energetika; Foglalkoztatáspolitikai; Turizmuspolitika; Környezetvédelem- és Vízügy; Közlekedéspolitikai; Informatika; Agrár- és vidékfejlesztési szakpolitika		
<i>Az egyes intézkedésekben érintett OFK célok</i>	1	X - A magyar gazdaság versenyképességének tartós növekedése	
	2	X - A foglalkoztatás bővülése	
	3	X - A versenyképes tudás és műveltség növekedése	
	4		
	5		
	6	X - A fizikai elérhetőség javítása	
	7	X - Az információs társadalom kiteljesítése	
	8	X - Természeti erőforrások és környezeti értékek védelme és fenntartható hasznosítása	
<i>Egyéb kapcsolódó hazai EU, Visegrád, OECD, ENSZ, egyéb nközi egyezmény, program, terv stb.</i>		1. 2. ...	
<i>horizontális intézkedések miatt érintett tématerület</i>	Oktatás	+	
	Foglalkoztatás	++	
	Szociális		
	Egészségügyi	+	
	Humáninfra	++	
	Gazdasági versenyképesség	++	
	Infrastruktúrafejlesztés, közlekedés	++	
	Környezetvédelem	++	
	Közigazgatás	+	
informatika	++		
<i>Együttműködő személy</i>		(GKM); (MTH); (KvVM); (FMM); (IHM); (NKTH); (OM); (NKÖM)	
<i>Jövőkép</i>		A Balaton-térség tartós versenyképességének megteremtése a fenntartható térségi rendszer kialakításával	
<i>Program/Projekt célja</i> <i>Átfogó célok / stratégiai célok</i>		I. Versenyképesség...; II. Fenntarthatóság...; III. Kohézió... 1. A Balatoni Régió gazdasági erejének és stabilitásának kialakítása 2. A régió turizmusának újjászülése 3. A régiós igényeknek megfelelő humán- és humáninfra bázis megteremtése 4. A Régió külső elérhetőségének, belső elérhetőségének megteremtése 5. A környezeti állapot stabilizálása, táji értékek helyreállítása 6. Horiz.: A Régió szereplői közötti együttműködés hatékonyabb intézményesítése 7. Horiz.: Információs társadalom kiteljesítése a régióban 8. Horiz.: Térségi dimenziójú fejlesztések	
<i>Meghatározó EU alap</i> <i>(a legfontosabb EU alap)</i>		ERFA	
<i>Kiegészítő EU alap (az alap mellett az adott tématerület nevét is)</i>	<i>ERFA</i>		67,4%
	<i>ESZA</i>	Térségi foglalkoztatás-szervezés Térség-specifikus humán-erőforrás-fejlesztés Intézmények hálózatos térségi együttműködései Intézményfejlesztés	5,6%
	<i>EMVA</i>	Tárgyazdálkodás Kistérségi/táji gazdasági- társadalmi együttműködés Balatoni regionális ökológiai hálózatépítés	5,1%

megjelölve, alaponkénti százalékos részesedéssel)	KA		A Balaton Régió környezetvédelmi infrastruktúraépítésének befejezése A Balaton és vonzáskörzete elérhetőségének javítása Fenntartható közlekedésszervezés	22%
	hazai	Allami	Társfinanszírozástól függően	25%
		Magán	Különösen, gazdasági diverzifikáció, turizmus / támogatásintenzitástól függően később definiálható	
Program/projekt teljes költségigénye (indikatív)			335,6 Mrd Ft	
Tartalma (Prioritáslista)			1. A Balatoni gazdaság diverzifikálása, stratégiai kitörési pontok mentén történő XXI. századi modern fejlesztése, valamint a vállalkozói, intézményi versenyképesség fokozása 2. A Balatoni turizmus újjászülése, minőségi megújulása 3. A humán erőforrás megtartó-képességét és a térségi vonzerőt kiszolgáló stabil egzisztenciális háttér, összetartó, környezettudatos, vendégszerető és innovatív helyi társadalom mintáértékű megteremtése humán erőforrás- és humáninfrastruktúra fejlesztéssel 4. A Balaton Régió elérhetőségét megújító, a lakossági és turisztikai igényeket fenntartható módon kielégítő közlekedési rendszer kialakítása 5. A környezeti állapot stabilizálása, a táji és kulturális értékek védelme, helyreállítása, fenntartható hasznosítása	
Hatás			Kialakul a fenntartható balatoni térségi rendszer, versenyképes gazdasággal	
Területi hatás			A Balaton az ország területi harmóniáját erősíti azáltal hogy prosperáló, fenntartható térségévé válik az országnak, kisugárzó dinamizáló hatása erősödik a háttérterületek felé és tágabb környezetében is.	
Indikátorok (stratégiai célok indikátorai – hatás)			Néhány számszerűsített hatásindikátor példaként: - Balaton vízminőség OTMSE (Ox, Tápa.házt., Mikrob., Mikroszenny., Egyéb) Kategóriánként felfelé az osztályozásban (ill. szinten tartás a jelenleg I. osztályban lévőnél) - A régióban a turisztikai vállalkozások (szálláshely szolgáltatás, vendéglátás) nettó eredményei mindegyik megyében érik el a mindenkori országos átlag 50%-át (jelenleg: Sm:526, Vm:640, Zm 1264eFt, orsz.átlag 2033eFt) (KSH+programértékelés) - Vendégéjszakák száma nem csökken a 2004. évi adathoz (4369000éj), és az előző periódushoz képest. (KSH) - Egy vendégéjszakára jutó költség (20%, ill. 30%-os) növekedése 2000-es adathoz képest (belföldiek esetében 6000Ft, külföldiek esetében 1000Ft), a külföldiek költség mindenkori országos átlagának (2001-ben 9700Ft) 30%-kal való meghaladása. (KSH) - Nem szálláshely-szolgáltatási szektorban foglalkoztatottak aránya nem csökken 75%-alá (2002-ben 80%) (KSH) - A térség foglalkoztatásának szezonális ingadozása 1%-alá csökkenjen (jelenleg 2% körül van) (Munkaügy) - Régió belüli gépjárműforgalom nem növekedik ill. csökken 2 szj. főutakon 5000 gépkocsi egység alá (parti szakaszokon nyáron 8000 alá), egyéb utakon 500 gépkocsi egység alá (jelenleg 8000 feletti, mellékutakon 500 feletti értékek is vannak) (programértékelés) - A térség foglalkoztatásának szezonális ingadozása 1%-alá csökkenjen (jelenleg 2% körül van) (Munkaügy) - Nem szálláshely-szolgáltatási szektorban foglalkoztatottak aránya nem csökken 75%-alá (2002-ben 80%) (KSH) - A vendégéjszakák 25%-a a háttértelepüléseken realizálódjon (jelenleg 15%) (KSH)	
Költségvetési és gazdasági fenntarthatóság			A fejlesztések nagy része az üzleti szférában valósul meg, gazdasági szempontból nagymértékben fenntartható	
Készültség szintje (tervdokumentumok stratégiai szintű kidolgozottsága %-osan + elkészült elemek felsorolása)			Stratégiai program szinten 100% Operatív program szinten 66%	
Projektlista (az eddig beazonosított projektek, projektfejlesztés és koherencia-vizsgálat folyamatosan zajlik)			1. Balaton vízminőség-védelmi projekt (vízszint-szabályozás, Balatonba torkolló vízfolyásokon szűrőmezők 2. Kis- Balaton Vízvédelmi rendszer II. ütem megvalósítása 3. A Balaton vízpart –rehabilitációs tanulmánytervek alapján tervezett zöldterületi parti sávnyok megvalósítása 4. Dél-Balaton térség szennyvízelvezetés és tisztítás 5. Magyar Balneológiai, Reumatológiai és Hidroterápiái Kutató és Fejlesztési Intézet létrehozása Keszthely-Hévíz térségében 6. Balatoni termál-, tematikus- és élményfürdők integrált egészség-turisztikai fejlesztési projektjei 7. Modern és európai színvonalú, jelenleg hiányzó szálláshely és szolgáltatási komplexumok integrált fejlesztési projektjei 8. Balatonicumok integrált kísérleti termékfejlesztési projekt 9. Kiemelt turisztikai projektek (Balatoni aquapark, tematikus élményparkok, fitness és sport komplexumok) 10. Balatoni vízparti fürdők, strandok minőségi szolgáltatásfejlesztése 11. Alrégiós balatoni bor utak és gasztronómiai-szolgáltatások integrált projektjei 12. Alrégiós kerékpáros turisztikai termékfejlesztési projektek 13. Balaton parti települések belterületi vízrendezése, diffúz szennyezések elleni védelem 14. Balaton kiemelt üdülőkörzet térségében lévő, korábbi tevékenység következtében szennyezett területek kármentesítése 15. Omlásveszélyes partfalak állékonyságának biztosítása 16. Sió csatorna rekonstrukciója, vízszint-szabályozás 17. Balatoni kempingek fejlesztése újabb jachtkikötők, konferencia és wellness szállodák, szórakoztató centrumok kiépítésével	

A lenti programösszesítő helyett, javasolt a fenti sablon változata

Program/Projekt	
Felelős	OTH
Együttműködő	(GKM); (MTH); (KvVM); (FMM); (IHM); (NKTH); (OM); (NKÖM)
Program/Projekt célja	I. Versenyképesség...; II. Fenntarthatóság...; III. Kohézió... 9. A Balatoni Régió gazdasági erejének és stabilitásának kialakítása 10. A régió turizmusának újjászülése 11. A régiós igényeknek megfelelő humán erő és humáninfra bázis megteremtése

	12. A Régió külső elérhetőségének, belső elérhetőségének megteremtése 13. A környezeti állapot stabilizálása, táji értékek helyreállítása 14. Horiz.: A Régió szereplői közötti együttműködés hatékonyabb intézményesítése 15. Horiz.: Információs társadalom kiteljesítése a régióban Horiz.: Térségi dimenziójú fejlesztések
<i>Készültség, előkészítés, finanszírozás</i>	Stratégiai program szinten 100% Operatív program szinten 66% Tervezés finanszírozója NFH (50%), OTH (50%)
<i>EU alap, illeszkedés a rendelet-tervezetekhez</i>	ERFA (67,4%)
<i>Kapcsolódás más ágazatokhoz</i>	(GKM); (MTH); (KvVM); (FMM); (IHM); (NKTH); (OM); (NKÖM)
<i>Horizontális politikák figyelembe vétele</i>	Horiz.: Információs társadalom kiteljesítése a régióban Horiz.: Térségi dimenziójú fejlesztések a fenntartható és esélyegyenlőséget biztosító térhasználat érdekében
<i>Térszerkezetre gyakorolt hatás</i>	A Balaton az ország területi harmóniáját erősíti azáltal hogy prosperáló, fenntartható térségévé válik az országnak, kisugárzó dinamizáló hatása erősödik a háttérterületek felé és tágabb környezetében is.
<i>Illeszkedés az OFK-hoz, kapcsolódás a 8+1 célhoz és a 3 befektetési területhez kapcsolódó kiemelt fejlesztésekhez, más ágazatokhoz</i>	8+1. célon kívül szorosan kapcsolódik az alábbi PFK célokhoz: - A magyar gazdaság versenyképességének tartós növekedése - A foglalkoztatás bővülése - A versenyképes tudás és műveltség növekedése - A fizikai elérhetőség javítása - Az információs társadalom kiteljesítése - Természeti erőforrások és környezeti értékek védelme és fenntartható hasznosítása Kapcsolódó OFK prioritások: - Mindhárom prioritáshoz kapcsolódik
<i>Tartalma, integráltsága, a programelemek logikája</i>	Célok: Három célszint, horizontális és vertikális stratégiai célok Eszközszt: prioritások, intézkedések, komponensek
<i>Társadalmi-gazdasági hatás</i>	Kialakul a fenntartható balatoni térségi rendszer, versenyképes gazdasággal
<i>Indikátorok</i>	Néhány számszerűsített hatásindikátor példaként: - Balaton vízminőség OTMSE (Ox, Tápa.házt., Mikrob., Mikroszenny., Egyéb) Kategóriánként felfelé az osztályozásban (ill. szinten tartás a jelenleg I. osztályban lévőnél) - A régióban a turisztikai vállalkozások (szálláshely szolgáltatás, vendéglátás) nettó eredményei mindegyik megyében érik el a mindenkori országos átlag 50%-át (jelenleg: Sm:526, Vm:640, Zm 1264eFt, orsz.átlag 2033eFt) (KSH+programértékelés) - Vendégéjszakák száma nem csökken a 2004. évi adathoz (4369000éj), és az előző periódushoz képest. (KSH) - Egy vendégéjszakára jutó költség (20%, ill. 30%-os) növekedése 2000-es adathoz képest (belföldiek esetében 6000Ft, külföldiek esetében 10000Ft), a külföldiek költség mindenkori országos átlagának (2001-ben 9700Ft) 30%-kal való meghaladása. (KSH) - Nem szálláshely-szolgáltatási szektorban foglalkoztatottak aránya nem csökken 75%-alá (2002-ben 80%) (KSH) - A térség foglalkoztatásának szezonális ingadozása 1%-alá csökkenjen (jelenleg 2% körül van) (Munkaügy) - Régió belüli gépjárműforgalom nem növekedik ill. csökken 2 szj. főutakon 5000 gépkocsi egység alá (parti szakaszokon nyáron 8000 alá), egyéb utakon 500 gépkocsi egység alá (jelenleg 8000 feletti, mellékutakon 500 feletti értékek is vannak) (programértékelés) - A térség foglalkoztatásának szezonális ingadozása 1%-alá csökkenjen (jelenleg 2% körül van) (Munkaügy) - Nem szálláshely-szolgáltatási szektorban foglalkoztatottak aránya nem csökken 75%-alá (2002-ben 80%) (KSH) - A vendégéjszakák 25%-a a háttértelepüléseken realizálódjon (jelenleg 15%) (KSH)
<i>Teljes forrásigény</i>	335,6 Mrd Ft
<i>Költségvetési és gazdasági fenntarthatóság</i>	Biztosított (ld. hatásvizsgálat)
<i>Készültség</i>	Stratégiai program szinten 100% Operatív program szinten 66%

A komplex program továbbtervezése és eddigi tervezői válaszok a véleményezésére

1.1 Speciális térségi programozási továbbtervezési módszertan

A komplex program tervezés módszertana a térségi programok esetében kiegészítésre szorult, melyet a VÁTI STI elkészített.

A térségi programok esetében nagyon fontos, hogy azok stratégiába ágyazottak legyenek. Mivel hatályos stratégia a következő tervezési ciklusra nem állt rendelkezésre a komplex program elkészítésének megkezdésekor, ezért először ennek az alapjait kellett kidolgozni. A program 1.0 verzióját megelőző állapotok ezért stratégiai szintű kidolgozásnak minősíthetők. E munkafolyamatai az egyik legfontosabb inputját jelentették a Balaton Stratégia párhuzamosan folyó elkészítési munkálatainak. A Balaton Stratégia széles körben helyi, regionális és ágazati szereplőkkel egyeztetett tervdokumentum.

A továbbiakban. Az 1.0-ás verzió alapján, mely a Balaton Stratégiájával tartalmában megegyezik (módszertana attól sok esetben eltér a más komplex programokkal való legalább megközelítő összehasonlíthatóság érdekében) megindulhat a programozás folyamata, melyet párhuzamos projektfejlesztés fog kísérni (ennek folyamatát ld. a Függelékben a továbbtervezési módszertan kivonatában).

A továbbtervezés, meghatározott tervezői fórumok mentén sajátos módszertan szerint zajlik (VÁTI STI által készített módszertan kivonatát ld. Függelékben). Módosításokkal a módszertan minden komplex program számára felhasználható alkalmazható, szükség esetén ebben a VÁTI STI segítséget nyújt.

1.2 Tervezői válaszok a komplex program 1.0-ás verzióját megelőző változatainak értékelésére

- Tervezői válaszok a véleményekre (a komplex programra egyeztetése körében érkezett véleményekre adott válaszokat ld. bővebben a Függelékben).
- A komplex programmal 1.0-ás verzióját megelőző változatainak tartalma a Balaton Stratégia egyeztetése keretében is véleményezésre került, ennek keretében kb. 200 helyi, regionális és ágazati szereplő véleményezte az anyagot, ez a Balaton Stratégiaépítése keretében került ledokumentálásra, (elérhető a Balatoni Integrációs Kht.-nál).
- A komplex program 1.0-ás verzióját megelőző változatainak értékelésére adott tervező válaszokat ld. alább:

Program címe:
Balaton komplex program
Programgazda megnevezése:
OTH
Véleményezés:
A program az értékelés alapján komplexnek minősül, azonban a program pontosítását, bővítését az alábbiak szerint javasoljuk: • A lehetséges partnerekkel való együttműködés kiépítése, meghatározása, egyeztetés a tárcákkal; <i>A VÁTI STI egyedülálló tervezői fórumok kialakítására vonatkozó módszertana mentén az egyeztetések folyamatosan zajlanak, javasolható a többi komplex programkészítő felé is megkezdésüket.</i> <i>A VÁTI STI szükség esetén módszertani segítséget nyújt.</i> • rendszerszabályozás és a támogató alrendszerek meghatározása, kiépítése; <i>Nem értelmezhető javaslat, a továbbtervezés módszertanával kapcsolatban a VÁTI STI szükség esetén segítséget nyújt a komplex programirányítóknak (kivonatát ld. a Függelékben).</i> • további hatásvizsgálatokkal és szinergiavizsgálatokkal a komplexitást alátámasztani; <i>A komplexitás a helyzetértékelésből, cél- és eszközrendszer kapcsolataiból vezethető le. Figyelembe kell venni, hogy jelen tervdokumentum egy térségi program (a hatásvizsgálatok VÁTI és NFH-Promei módszertan alapján elsősorban nem a komplexitás alátámasztását szolgálják).</i> <i>Mind a hatásvizsgálatok, mind a szinergiavizsgálatok elvégzéséhez a VÁTI STI szükség esetén módszertani segítséget nyújt (kivonatát ld. a Függelékben eredménye a programelemek típusainál – folyamatos feltöltés alatt, módszertana továbbtervezési módszertan kivonatában).</i> • a Balaton fejlesztési program tervezéséhez használt adatokat ki kell egészíteni; <i>Ebben a formában nem értelmezhető megjegyzés (valószínűsíthetően elírás), adatok tekintetében a program a lehető legszélesebb körű bázisra támaszkodik, hiszen a program szakmailag mintaértékű kiemelkedő adatbázis megalapozottsággal készült (ld. pl. Függelék indikátorai).</i> • a programon belüli koherencia-vizsgálat szükséges; <i>Koherencia-vizsgálat az előzetes értékelés feladata, a tervezés jelenlegi szakaszában a programban már szereplő eszközök biztosítják azt (ld. a helyzetértékelést, a célok és az eszközök kialakítását szolgáló tervezői eszközök, célok-eszközök kapcsolata).</i> <i>A koherencia vizsgálat elkészítéséhez a VÁTI STI szükség esetén módszertani segítséget nyújt.</i> • az összetettség és a bonyolultság fokát csökkenteni szükséges (a 20 prioritás nagyon sok!); <i>Szakmai alátámasztás nélküli kijelentés. A Balaton programja térségi a térségi programok között nagyon rövidnek és egyszerűnek számít, mivel a BKÜ funkcionális régió mivolta miatt csak specifikumokat ragadja meg.</i> • a költségbecslések csak részben állnak rendelkezésre; <i>Folyamatos töltődik fel a tervezés előrehaladásának megfelelően.</i> • az indikátorokat bővíteni és számszerűsíteni kell (célérték mértékegységgel, időpont); <i>Ebben a formában nem értelmezhető megjegyzés (valószínűsíthetően elírás), adatok tekintetében a program a lehető legszélesebb körű bázisra támaszkodik, hiszen a program szakmailag mintaértékű kiemelkedő adatbázis megalapozottsággal készült (ld. pl. Függelék indikátorai).</i> • mindenképpen szükséges a projekt-portfólió elemzés; <i>A jelenleginél részletesebb tevékenység e tárgyban a tervezésnek ebben a szakaszában szakmailag természetesen nem lehetséges. A projektfejlesztés megkezdése a következő hónapokban valószínűsíthető.</i> • Vajon történt-e egyeztetés az OTH Fejlesztési Koncepcióval, a NKÖM Stratégiáival? További egyeztetések szükségesek, s kérjük jelezni, hogy a program melyik részeihez történt már egyeztetés. <i>Értelmezhetetlen megjegyzés, OTH Fejlesztési Koncepció című dokumentum nem ismert (megj.: a NKÖM stratégia nem a legfontosabb ágazati stratégia, de adott pillanatban mindenképpen figyelembe veendő). A program minden része egyeztetésre kerül az OTH koordinálásával, VÁTI STI módszertan alapján, a regionális és ágazati szereplőkkel (ld. Függelék továbbtervezési módszertan).</i>

2 A program háttere, szükségességének indoklása, helyzetelemzés, problémafeltárás

2.1 A helyzetfeltárás szöveges összefoglalása

Részlet az új OTK-ból:

„A Balaton térségének, mint az ország (Budapest után) elsődleges idegenforgalmi célpontjának, és kiemelkedő természeti, kultúrtörténeti és táji értékének fejlesztése a területfejlesztési politika országosan kiemelt céljának tekinthető. A Balaton törvényileg lehatárolt térsége olyan természeti és gazdasági egységet képez, melynek kezelése nem bontható meg. A Balaton a természeti, táji, turisztikai, hajózási valamint szőlő-, és bortermelési adottságaira építkező gazdasága révén a nemzetgazdaság jelentős tényezője. Az ország turisztikai bevételeinek mintegy harmada képződik a területen, ezért – bár önálló statisztikai-tervezési régiót nem alkot – további fejlesztése érdekében meghatározó módon kell részesednie a költségvetési forrásokból.

A Balaton térségének vonzereje a változó kereslet (csökkenő igény a tömegturizmusra, zsúfolt üdülőterületekre) miatt, a javuló környezeti állapot ellenére csökken, a turizmus szezonális és területi koncentrációja viszont nem csökken, így a Balatoni turizmus ebben a formában nem fenntartható.

A térség gazdasági potenciálját, illetve turisztikai vonzerejét alapvetően meghatározó tényezők: a tó vízminősége, a környező táj, a gazdag természeti és kulturális örökség és a kiváló, tájjellegű borokat adó szőlőkultúra. A térségben eddig megjelent és célcsoportonként rendkívül elaprózott fejlesztések döntően a mennyiségi növekedést eredményezték a mértéktartó és minőségi célú irány helyett, folyamatosan rontva ezzel a térség vonzerejét, hosszú távú esélyeit.

A mindenkori fejlesztésnek tehát a még meglévő táji, kulturális és természeti adottságokat tiszteletben tartva szabad csak megvalósulnia.

A Balaton-térség fejlesztésének alapvető célja, hogy a környezet, a táj értékeinek megőrzésével és fejlesztésével, a turisztikai kínálat diverzifikálásával a térség adottságainak szélesebb körű hasznosításával, valamint az érintett számos szereplő partnerségét biztosító stabil intézményrendszer megteremtésével egy fenntartható módon versenyképes Balaton-térség jöjjön létre.”

A szöveges helyzetfeltárást kiegészítő, összegző információk összegzését ld. a Függelékben.

2.2 Érdekcsoport elemzés

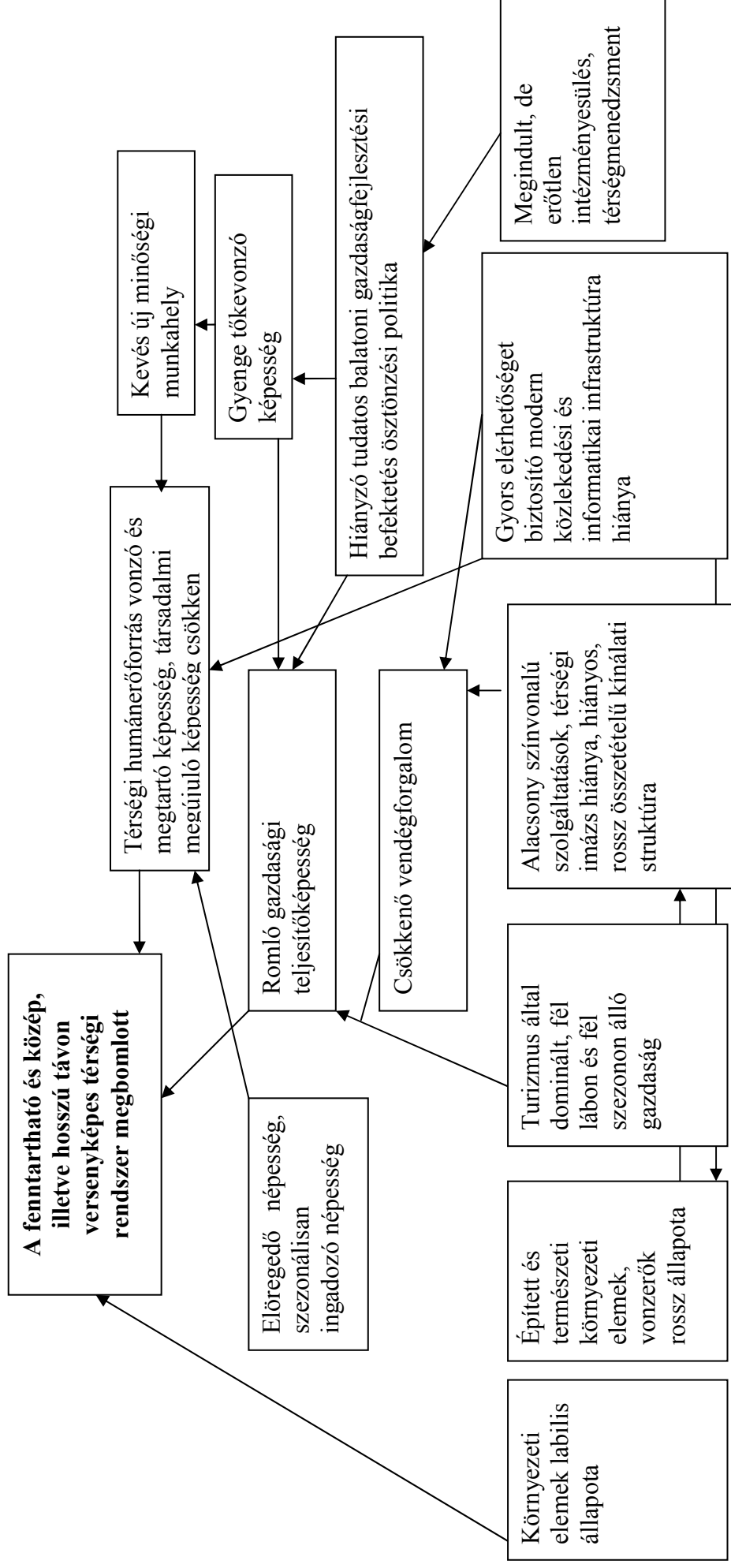
Érdekcsoport leírása	Fontosság	Elemzési szempontok				Akcióterv	Az érdekcsoport részvételének nyomon követése
		Szaktudás, erőforrások, hatalom	Érdekek és elvárások	Akadályozó tényezők és problémák	A program előkészítésben/végrehajtásban betöltött fő szerep		
ELSŐDLEGES ÉRDEKCSOPORTOK							
Turisztikai stratégiai tervezés (MTH)	Magas	Szakismeret (helyi viszonyok ismerete) magas, érdekérvényesítő képesség közepes	Turisztikai nagyberuházások (?)	Még nem teljesen kikristályosodott a saját stratégiájuk	tervezési ágazati-régiós egyeztetés, ennek folytán bizonyos tervek megvalósítása	Egyeztetés Az OTH megrendelésére a VÁTI STI által elkészített tárgyalási menetrend szerint	
NKÖM, NSH	Közepes	Szakismeret (helyi viszonyok ismerete) közepes, érdekérvényesítő képesség magas	Turisztikai vonzerő fejlesztés, szezonális csökkentése	Még nem teljesen kikristályosodott a saját stratégiájuk	tervezési ágazati-régiós egyeztetés, ennek folytán bizonyos tervek megvalósítása	Egyeztetés Az OTH megrendelésére a VÁTI STI által elkészített tárgyalási menetrend szerint	
Környezetvédelmi és vízügyi stratégiai tervezés (KvVM)	Magas	Szakismeret (helyi viszonyok ismerete) közepes, érdekérvényesítő képesség magas	Nagy környezetvédelmi infrastrukturális beruházások befejezése (és más nem)	Még nem teljesen kikristályosodott a saját stratégiájuk	tervezési ágazati-régiós egyeztetés, ennek folytán bizonyos tervek megvalósítása	Egyeztetés Az OTH megrendelésére a VÁTI STI által elkészített tárgyalási menetrend szerint	
KKV fejlesztési, befektetés-ösztönzés stratégiai tervezés (GKM)	Közepes	Szakismeret (helyi viszonyok ismerete) közepes, érdekérvényesítő képesség magas	A térséget nem kezelni speciálisan (?)	Nem kikristályosodott a saját stratégiájuk	tervezési ágazati-régiós egyeztetés, ennek folytán bizonyos tervek megvalósítása	Egyeztetés Az OTH megrendelésére a VÁTI STI által elkészített tárgyalási menetrend szerint	
Közlekedéstudományi stratégiai tervezés (GKM)	Magas	Szakismeret (helyi viszonyok ismerete) magas, érdekérvényesítő képesség magas	A térséget nem kezelni speciálisan (?)	Nem kikristályosodott a saját stratégiájuk	tervezési ágazati-régiós egyeztetés, ennek folytán bizonyos tervek megvalósítása	Egyeztetés Az OTH megrendelésére a VÁTI STI által elkészített tárgyalási menetrend szerint	
Energetikai stratégiai tervezés (GKM?, KvVM?)	Közepes	Szakismeret (helyi viszonyok ismerete) alacsony, érdekérvényesítő képesség alacsony	A térséget nem kezelni speciálisan (?)	Nem kikristályosodott a saját stratégiájuk, térséget sem beazonosítható	tervezési ágazati-régiós egyeztetés, ennek folytán bizonyos tervek megvalósítása	Egyeztetés Az OTH megrendelésére a VÁTI STI által elkészített tárgyalási menetrend szerint	
Agrár-vidékfejlesztési stratégiai tervezés (FVM)	Magas	Szakismeret (helyi viszonyok ismerete) alacsony, érdekérvényesítő képesség magas	A térséget nem kezelni speciálisan (ahogy más térségeket se)	Nem kikristályosodott a saját stratégiájuk, térséget sem beazonosítható	tervezési ágazati-régiós egyeztetés, ennek folytán bizonyos tervek megvalósítása	Egyeztetés Az OTH megrendelésére a VÁTI STI által elkészített tárgyalási menetrend szerint	
Foglalkoztatáspolitikai stratégiai tervezés (FMM)	Közepes	Szakismeret (helyi viszonyok ismerete) közepes, érdekérvényesítő képesség magas	A térséget nem kezelni speciálisan (?)	Nem kikristályosodott a saját stratégiájuk, térségi kommunikáció hiányosságai (dekökkel jó a kapcsolat)	tervezési ágazati-régiós egyeztetés, ennek folytán bizonyos tervek megvalósítása	Egyeztetés Az OTH megrendelésére a VÁTI STI által elkészített tárgyalási menetrend szerint	

Érdekcsoport leírása	Fontosság	Elemzési szempontok					Akióterv	Az érdekcsoport részvételének nyomon követése
		Szaktudás, erőforrások, hatalom	Érdekek és elvárások	Akadályozó tényezők és problémák	A program előkészítésben/végrehajtásban betöltött fő szerep	További elemzési szempontok		
Régió menedzsmenti szerve	Magas	Szakismeret magas, érdekérvényesítő képesség alacsony	A komplex program megvalósítása minél nagyobb mértékben saját hatáskörben	Tanácsalán a tervezés tárgyköréit illetően, a peremfélételek tisztázásának hiánya miatt	Tervezés koordinációja		Egyeztetés Az OTH megrendelésére a VÁTI STI által elkészített tárgyalási menetrend szerint	
NUTS2 Régiók	Magas	Szakismeret magas, érdekérvényesítő képesség közepes	Sajátos, nem mindig összehangolt elképzelések az érintett területeken	Érdekellentétet is felmerülhet a jelenleg még a tervezési peremfélételek tisztázásáig	tervezési régiós-régiós egyeztetés, ennek folytán bizonyos tervek megvalósítása		Egyeztetés Az OTH megrendelésére a VÁTI STI által elkészített tárgyalási menetrend szerint	
Oktatáspolitikai stratégiai tervezés	Közepes	Szakismeret közepes, érdekérvényesítő képesség közepes	A térséget nem kezelni speciálisan (?)	Nem kikristályosodott a saját stratégiájuk	tervezési ágazati-régiós egyeztetés, ennek folytán bizonyos tervek megvalósítása		Egyeztetés Az OTH megrendelésére a VÁTI STI által elkészített tárgyalási menetrend szerint	
Informatikai stratégiai fejlesztés (IHM)	Közepes	Szakismeret közepes, érdekérvényesítő képesség magas	A térséget nem kezelni speciálisan (?)	Nem kikristályosodott a saját stratégiájuk	tervezési ágazati-régiós egyeztetés, ennek folytán bizonyos tervek megvalósítása		Egyeztetés Az OTH megrendelésére a VÁTI STI által elkészített tárgyalási menetrend szerint	
Országos Területfejlesztési Hivatal	Magas	Érdekérvényesítő képesség magas	Kész terv	Peremfélételek tisztázatlansága, tervezésre rendelkezésre álló idő rövidsége	Megrendelő, tervgazda		Egyeztetés Az OTH megrendelésére a VÁTI STI által elkészített tárgyalási menetrend szerint	
Területfejlesztéssért stratégiai tervezés (VÁTI Kht. Stratégiai Tervezési Igazgatóság)	Magas	Szakismeret magas, érdekérvényesítő képesség alacsony	A lehetőségekhez képest a lehető legmagasabb színvonalú terv készítése	Nem tisztázott peremfélételek, tervezésre rendelkezésre álló idő rövidsége	Szakmai minőség biztosító		Egyeztetés Az OTH megrendelésére a VÁTI STI által elkészített tárgyalási menetrend szerint	
MÁSODLAGOS ÉRDEKCSOPORTOK								
Helyi vállalkozók	Magas	Szakismeret alacsony, érdekérvényesítő képesség magas	Fejlesztési források, nagyobb vendégforgalom	Meg nem jelenített jövedelmek, kreativitás hiánya, stratégiai szemlélet, térség stratégiák ismeretének hiánya	Időhiány miatt bevonásuk korlátozott – kulcsprojektek azonosítása		Egyeztetés Az OTH megrendelésére a VÁTI STI által készített balatoni stratégiaépítési módszertan szerint	
Önkormányzatok	Magas	Szakismeret közepes, érdekérvényesítő képesség magas	Fejlesztési források, turisztikai recesszió ellensúlyozása	Túlzott elkötelezettség a helyi gazdasági érdekek irányában, kreativitás hiánya, stratégiai szemlélet hiánya	Időhiány miatt bevonásuk korlátozott – kulcsprojektek azonosítása		Egyeztetés Az OTH megrendelésére a VÁTI STI által készített balatoni stratégiaépítési módszertan szerint	

Érdekcsoport leírása	Fontosság	Elemzési szempontok					Akióterv	Az érdekcsoport részvételének nyomon követése
		Szaktudás, erőforrások, hatalom	Érdekek és elvárások	Akadályozó tényezők és problémák	A program előkészítésben/végrehajtásban betöltött fő szerep	További elemzési szempontok		
Helyi lakosság	Magas	Szakismeret alacsony, érdekérvényesítő képesség közepes	Jövedelem termelőképesség növekedése	Anyagi hozzájárulás lehetősége korlátozott	Időhiány miatt bevonásuk nem lehetséges		Később, esetleg értékelés, stratégiai környezeti vizsgálat során	

2.3 Problémafa

A közölt problémafa, csak jelképes értékű, terjedelmi okok miatt nem ledokumentált.

2.4 Stratégiai kiindulópontok beazonosítása

STRATÉGIAI KIINDULÓPONTOK	STRATÉGIAI IRÁNYOK
Kitörési pontok: - Koncentrált vonzerők jelenléte: (vízpart, szórakoztatói pari egységek v. kulturális és természeti örökség, vízpart v. termálvíz), komplex turisztikai beruházások kialakításának lehetősége, üdülői infrastruktúra kiépített kapacitások – komplex, szabadidős szolgáltatások, egészség- és wellness turizmus iránt élénkülő kereslet - Felértékelődik az életminőség szerepe a telephelyi döntésekben, nő a vállalatok, intézmények szabadon felhasználható jövedelme. - A természeti környezet értékeinek elismertsége, imázs, egyes közismerten jó és javuló környezeti tendenciák – A természeti értékek, azok természetességének felértékelődése - Kedvező táji adottságok (természetesség, nagy térségben ritka tájelemek, tájhasználati módok) a régió háttérterületein – vidékies területek felértékelődése - Megújuló energiaforrások hasznosításának potenciálja térségben – a környezetkímélő és fenntartható megújuló és alternatív energiaforrások támogatása, új technológiák megjelenése, a zöld, környezetbarát imázs, ehhez kapcsolódó térségi, gazdasági marketing népszerűsége nő Válságmenedzsmentet igénylő területek: - Jellegtelen, alacsony színvonalú tömegturisztikai infrastruktúra – hanyatló nemzetközi érdeklődés, élesedő európai verseny - Turizmus által jelentős mértékben meghatározott gazdaság – a turisztikai kereslet általános csökkenése - Az érzékeny térségi környezeti rendszerben további környezeti problémákat okozó túlzott forgalommal terhelt közlekedési hálózat - használatlan tömegközlekedés – nagymértékű tranzit- és célforgalom forgalom - Erős idényjellegű turisztikai foglalkoztatás – a kereslet és a változásai miatt a turisztikai ágazat eltartó képességének csökkentése - Tranzitforgalommal terhelt, nagy forgalmú megközelítési útvonalak, belső szakaszok –	A gyógyító Balaton imázsának kialakítása. Kiemelt, nagy volumenű innovatív turisztikai fejlesztések (termálvízre, szabadidőközpontok, tematikus élményparkokra alapozottan) Turisztikai termékek kapcsolása (táji értékekre épített és kiemelt fejlesztések) Hivatásturisztikai szolgáltatások fejlesztése. Új intézmények, vállalkozások betelepülésének ösztönzése. Egységes, aktív és zöld jelleget megjelenítő balatoni arculat a térségmarketing minden területére kiterjedően (gyógyító imázshoz társulva) Komplex tájtermékek kialakítása a háttérterületek bevonásával Megújuló és alternatív energiaforrások hasznosításának növelése a térségben Egyedi táji arculatú, valamint új komplex minőségi turisztikai kínálatot biztosító turisztikai szolgáltatások fejlesztése (pl. üdülőfaluk, wellness-konferencia központok). Turisztikai vállalkozások innovációjának és modernizációjának támogatása. A gazdaság erősebb diverzifikációja szükséges, új gazdasági ágak, tevékenységek megjelenése A gépjárműforgalom csökkentése, fenntartható közlekedésszervezés biztosítása. A szezonális foglalkoztatás mérséklése, turisztikai kisvállalkozások profiljának diverzifikálása, új egész éves foglalkoztatást biztosító gazdasági tevékenységek, szolgáltatások és a rugalmas foglalkoztatási formák megjelenésének ösztönzése. A régiót, településeket elkerülő közúti szakaszok kiépítése, fejlesztése (84-es, 8-

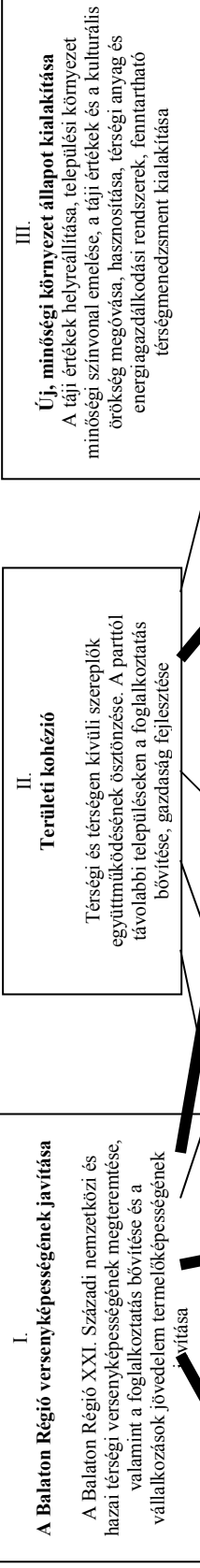
fennmaradó nagymértékű, növekvő cél- és tranzitforgalom, egyéni motorizált közlekedés változatlan népszerűsége	as, M8-as átkötő szakasz).
Gyengeség-lehetőség stratégiák:	
○ Egyes küldőterületek irányából (ÉNY, DK) nehezen biztosított a gyors nemzetközi és hazai elérhetőség.	A régió gyors elérhetőségét biztosító közúti, légi és vasúti fejlesztések.
○ Kiemelten érzékeny, csak környezetkímélő gazdasági ágak befogadására alkalmas természeti környezet – tudásalapú gazdasági ágak felértékelődése, jelenlétük a közeli gazdasági központokban	A tudásalapú gazdasági ágak és intézmények megtelepedésének, valamint a távmunka helyi feltételeinek ösztönzése.
○ A magán, üzleti és közösségi szféra nagytömegben szezonális és attól függetlenül is kihasználatlan turisztikai kapacitásai, időkorúak tapasztalható megtelepedése – bizonyos, a térségben található adottságok (nyugodt környezet, de jó elérhetőség, infrastrukturális feltételek) vonzóvá válnak egyes társadalmi csoportok, tevékenységek számára	Családi, ifjúsági, senior és a hivatásturisztikai célközönség számára kínált komplex szolgáltatások, valamint a konferenciaturizmus fejlesztése, Második otthonok és a kényszerűleg kialakuló «magyar Florida» élhetővé és versenyképessé tétele (alkonygazdaság, időkori szociális és egészségturisztikai infrastruktúra megteremtése).
○ Tranzitforgalommal terhelt, nagy forgalmú megközelítési útvonalak, belső szakaszok – fenntartható közlekedési formák iránti igény fokozódása	Forgalomcsökkentés, fenntartható közlekedési módok elterjesztése
○ Gyér térségen belüli gazdasági együttműködés, kisvállalkozások jelentős aránya, térségi gazdasági információs rendszerek hiánya – a komplex termékek iránti kereslet növekedése, közeli tudásközpontok	Hálózatosodás, jövedelmek és tudás térségen belül tartása. A speciális méret és tematikai szerinti vállalkozásfejlesztés, különösen innovációs, K+F téren. Nemzetközi, hazai és térségen belüli együttműködések ösztönzése.
○ Fejlesztési forrásokban és tőke hiányával küzdő vállalkozások, miközben a feketemunka és feketegazdaság kiemelkedően jelen van a térségben – javuló hazai vállalkozási kultúra és morál	A feketejövödelmek és a fekete foglalkoztatás elleni, minősítő jellegű intézkedések, kampányok
○ Akadálymentesített attrakciók, intézmények hiánya, kihasználatlan üdülőhelyi kapacitások – speciális vendégkörökben és szolgáltatásokban (fogyatékkal élők rekreációs lehetőségei) rejlő gazdasági lehetőségek felértékelődése	Üdülési infrastruktúra, vonzerők megközelítésének, igénybevételének akadálymentesítése (általános közintézményi akadálymentesítésen túl)
○ Érzékeny természeti környezet – a környezetkímélő és fenntartható megújuló és alternatív energiaforrások támogatása, új technológiák megjelenése	Megújuló és alternatív energiaforrások hasznosításának növelése a térségben
○ Erősen szezonális tömegturisztikai termékek – a régió nem szezonális (termál, táji érték, kulturális értékek, természet közeli környezet) iránti termékek iránti kereslet határozottan növekedik a világpiacra	Az egész éves turisztikai és szabadidős szolgáltatást biztosító turisztikai termékek célcsoport-orientált minőségi stratégiák mentén történő kiemelt fejlesztése.
Erősség –veszély stratégiák:	
○ Kiemelkedő táji értékek – továbbra is labilis ökológiai állapot, éghajlatváltozás	A környezeti elemek további stabilizálása és természeti környezet természetességének ökológiai állapotának erősítése Környezeti kockázatok csökkentése, vészhelyzetekre való felkészülés, tervek kidolgozása

3 Célrendszer és stratégia meghatározása

3.1 A célhierarchia bemutatása I. – célok bemutatása

CÉLRENDSZER TIPOLOGÁJA:	Db
-Átfogó célok	1
-Specifikus célok	3
-Stratégiai célok	8
○ Önálló stratégiai célok	5
○ Horizontális stratégiai célok	3

ÉLETMINŐSÉG EMELÉSE: a Balaton Régió nemzetközi versenyképességének, aktív gyógyító és fenntartható térségi rendszerének megteremtésével

1. A Balatoni Régió gazdaságának stabilizálása, versenyképes karakterének kialakításával

A térség lakosságának jövedelemszerző képességét, a képzett munkaerő helyben maradását segítő nem idegenforgalmi, de a Régió adottságaihoz igazodó gazdasági ágak (alacsony szállítási, tudásigényű tiszta ipari ágazatok), anyag- és energiaigényű, nagy távmunka erősítése, elterjedése. Ez utóbbiban nagy szerepet kaphatnak a közeli növekedési pólusok dinamizáló hatásának kihasználása, befektetések ösztönzése.

2. A balatoni turizmus teljes megújítása

A Balatoni turizmus XXI. századi versenyképességének a stratégiai, szervezeti és infrastrukturális megalapozása, fókuszált részstratégiák mentén történő célcsoport-orientált újjászervezése

3. Vonzó és életképes társadalom kialakítása

Térség specifikus közép- és felsőfokú képzések (nyelvi és szakmai) kialakítása. A képzett munkaerő megtartását szolgáló integrált képzési, foglalkoztatási együttműködések, foglalkoztatási paktumok kialakítása (különös tekintettel a szezonálitásra). A felelősség teljes civil társadalom kiteljesítése.

4. A Balatoni Régió egységes fenntartható közlekedési rendszerének kialakítása

Az igényekhez igazított, a Régió külső és belső elérhetőségét szolgáló tömegközlekedés szervezés (a vízi, vasúti, közúti tömegközlekedési formák összehangolása, egységes menetrendi struktúra, informatikai, utas kiszolgálási rendszerek kialakítása). A fenntartható közlekedési rendszerek kialakítása (kerékpáros közlekedés (nem csak úthálózat) infrastruktúrájának, intermodális rendszerek).

5. Táji és települési környezet stabilizálása, helyreállítása

A környezeti állapot stabilizálása és fókuszált, összehangolt minőségi fejlesztése, valamint a vonzó életminőség biztosítása érdekében a települések fejlesztése, a táji és kulturális értékek védelme, fenntartható hasznosítása

5+1 Szervezettefejlesztés és térségi együttműködés ösztönzése

Intézményi együttműködés, projekt és program menedzsment
Az intézményrendszer teljes kiépítése, korszerűsítése és az együttműködés feltételeinek megteremtése elengedhetetlen feltétele a hatékony gazdasági és társadalmi együttműködés hatékonyabb intézményesítése, a civil együttműködések a helyi és üdülónépesség közös érdekeinek megjelenítésére, képviselésére.

5+2 Intelligens Balaton Régió - információs társadalomhoz kapcsolódó fejlesztések

Az informatikai fejlesztések, melyek a Régió köz- és üzleti szolgáltatásainak, valamint a Régióról szóló információk jobb elérését szolgálják, a távmunka lehetőséget biztosítják.

5+3 Területi célok és a horizontális fejlesztési elvek érvényesítése

Térségleg fókuszált fejlesztési prioritások, fenntartható térfelhasználó

E horizontális cél a prioritások kistérségi léptékű (de valójában tájakhoz kötődő) fejlesztéseit gyűjti egybe. E fejlesztéseknek mindenképpen egy egységes táji terület köré kell rendeződniük (nem csak Balaton egésze vagy partközeli relációk köré). A stratégiai cél a komplex, egységes táji terület és tervezés mentén mozgó táji gazdálkodási rendszerek kialakítását célozza.

3.2 A célhierarchia bemutatása II. – célok hatásai és indikátorok

Az alábbi táblázat a fejlesztési program- és prioritás-szintű indikátorait és célértékeit határozza meg a 2007- 2013-as tervidőszakra vonatkozóan.

A táblázat kitöltésére a költségvetés tervezésével és a fejlesztési célok, kapcsolódó intézkedések priorizálásával egyidejűleg kerül sor, az indikátorok, célértékek meghatározását a társadalmi egyeztetés folyamata is segíti.

A teljesség igényével készült, de jelenleg előzetes indikátortáblázat a függelékben található.

3.2.1 A balatoni indikátor meghatározás és gyűjtés módszertani sajátosságai

A monitoring, az indikátorok meghatározása és gyűjtése a Balaton esetében sokkal nagyobb kihívást jelent, mint más hazai területi stratégiák esetében. Mindez hatással bír a monitoring és értékelési munkák költségeire (emeli), valamint várható pontosságára is (csökkenti).

o **Okok:**

- A monitorozás területe (Balaton Kiemelt Üdülőkörzet - BKÜ) ugyanis nem áll összefüggésben a statisztikai adatok területi gyűjtésének egységeivel (kistérség, megye, régió). Ugyan a BKÜ-re is létezik külön statisztikai adatgyűjtés, ez azonban alig mutat túl néhány idegenforgalmi adaton.
- A nagyon erős térségi és térségi szemlélet miatt a folyamatok monitorozásának területiségére is figyelni kell, különböző felosztásban (pl. parti és háttérterületek, régió egésze és egyes alrégiók, egyéb).

o **Következmények:**

- Ezért a statisztikára támaszkodó hatás és eredményindikátorok esetében települési szintű adatok folyamatos aggregálása szükséges.
- Bizonyos, más területeken viszonylag könnyen elérhető adatokat (pl. GDP, ágazatok teljesítményeinek adatai) még így se lehet meghatározni,
- és vagy csak mélyebb elemzésekkel nyerhetők ki,
- vagy egyes indokolt esetekben a régiót érintő kistérségi és megyei adatok felhasználása célszerű.

ÉLETMINŐSÉG JAVÍTÁSA: a Balaton Régió nemzetközi versenyképességének, aktív gyógyító és fenntartható térségi rendszerének megteremtése

I.

A Balaton Régió versenyképességének javítása

A Balaton Régió XXI. Századi nemzetközi és hazai térségi versenyképességének megteremtése, valamint a foglalkoztatás bővítése és a vállalkozások jövedelem termelőképességének

II.

Térületi kohézió

Térségi és térségen kívüli szereplők együttműködésének ösztönzése. A parttól távolabbi településeken a foglalkoztatás bővítése, gazdaság fejlesztése

III.

Új, minőségi környezet állapot kialakítása

A táji értékek helyreállítása, települési környezet minőségi színvonal emelése, a táji értékek és a kulturális örökség megóvása, hasznosítása, térségi anyag és energiagazdálkodási rendszerek, fenntartható térségmenedzsment kialakítása

1. Gazdaság...

HATÁSOK:

A régióban stabil, országos átlagból kiemelkedő, átlagos európai fejlettségi mutatókat elérő versenyképes és fenntartható gazdaság rendszer alakul ki. A jövedelemtermelési lehetőségek sokszínűsége, kevésbé turizmusfüggővé válnak.

Számszerűsített indikátorok

Hatásindikátorok (példák)

- Nem szálláshely-szolgáltatási szektorban foglalkoztatottak aránya nem csökken 75%-al (2002-ben 80%)
- A térség foglalkoztatásának szezonális ingadozása 1%-al csökkenjen (jelenleg 2% körül van)
- Egy háttérterület ipartüzési adójának aránya a régió belső 10%-kal nő (2003-ban 32,2%)
- Működő mezőgazdasági szövetkezetek száma 20%-kal nő (2000-04-ben 53,49, 42, 45,3)
- Gazdasági társaságok társasági adója 10%-kal nő (2004-ben 3,06 Mrd)

2. Turizmus...

HATÁSOK:

A szezonális jelleg mérséklődik, vendégkör bővül, minőségi és nagyobb jövedelmességét biztosító turisztikai formák jelennek meg, keresleti oldal bővül. A meglévő kapacitások kihasználtsága emelkedik

Számszerűsített indikátorok

Hatásindikátorok (példák)

- A régióban a turisztikai vállalkozások (szálláshely szolgáltatás, vendéglátás) nettó eredményei mindvégig megérik az országos átlag 50%-át (jelenleg: Sm: 526, Vm: 640, Zm: 1264 eft, orsz. átlag 2033 eft)
- Vendégéjszakák száma nem csökken a 2004. évi adathoz (4369000 eft), és az előző periódusoz képest.
- Egy vendégéjszakára jutó költség 20%-os növekedése diszkontáltnan 2000-es adathoz képest (belföldiek esetében 6000 Ft, külföldiek esetében 10000 Ft), a külföldiek költsége mindenkor országos átlagának (2001-ben 9700 Ft) 30%-kal való meghaladása.
- Átlagos tartózkodási napok száma 20%-kal nő (2002-ben 4,9 db)

3. Humán...

HATÁSOK:

Térség-specifikus vállalkozói ismeretek nőnek a régióban, mindeközben az ismeretek sokszínűsége lehetőségek kihasználásának, a foglalkoztatás stabilizálódik szezonális jellege tompul.

Számszerűsített indikátorok

Hatásindikátorok (példák)

- A térség foglalkoztatásának szezonális ingadozása 1%-al csökkenjen (jelenleg 2% körül van)
- Nem szálláshely-szolgáltatási szektorban foglalkoztatottak aránya nem csökken 75%-al (2002-ben 80%)
- 1000 lakosra jutó nonprofit szervezetek száma 20%-kal nő (2004-ben 9,24 db)
- Regisztrált tartós munkanélküliek aránya az összes munkanélkülieken belül 10%-kal csökken (2004-ben 17,5%)
- Regisztrált munkanélküli pályakezdeők aránya az összes munkanélkülieken belül 5%-kal csökken (2004-ben 7,4%)

4. Közlekedés...

HATÁSOK:

A régió belüli és régió kívüli virtuális és fizikai elérhetőség javul, fenntartható és környezetbarát közlekedési formák uralkodóvá válnak.

Számszerűsített indikátorok:

Hatásindikátorok (példák)

- Régió belüli gépjárműforgalom nem növekedik ill. csökken 2 szj. főúton 5000 gépkocsi egység alá (parti szakaszokon nyáron 8000 alá), egyéb úton 500 gépkocsi egység alá (jelenleg 8000 feletti, mellékúton 500 feletti értékek is vannak)

5. Környezet...

HATÁSOK:

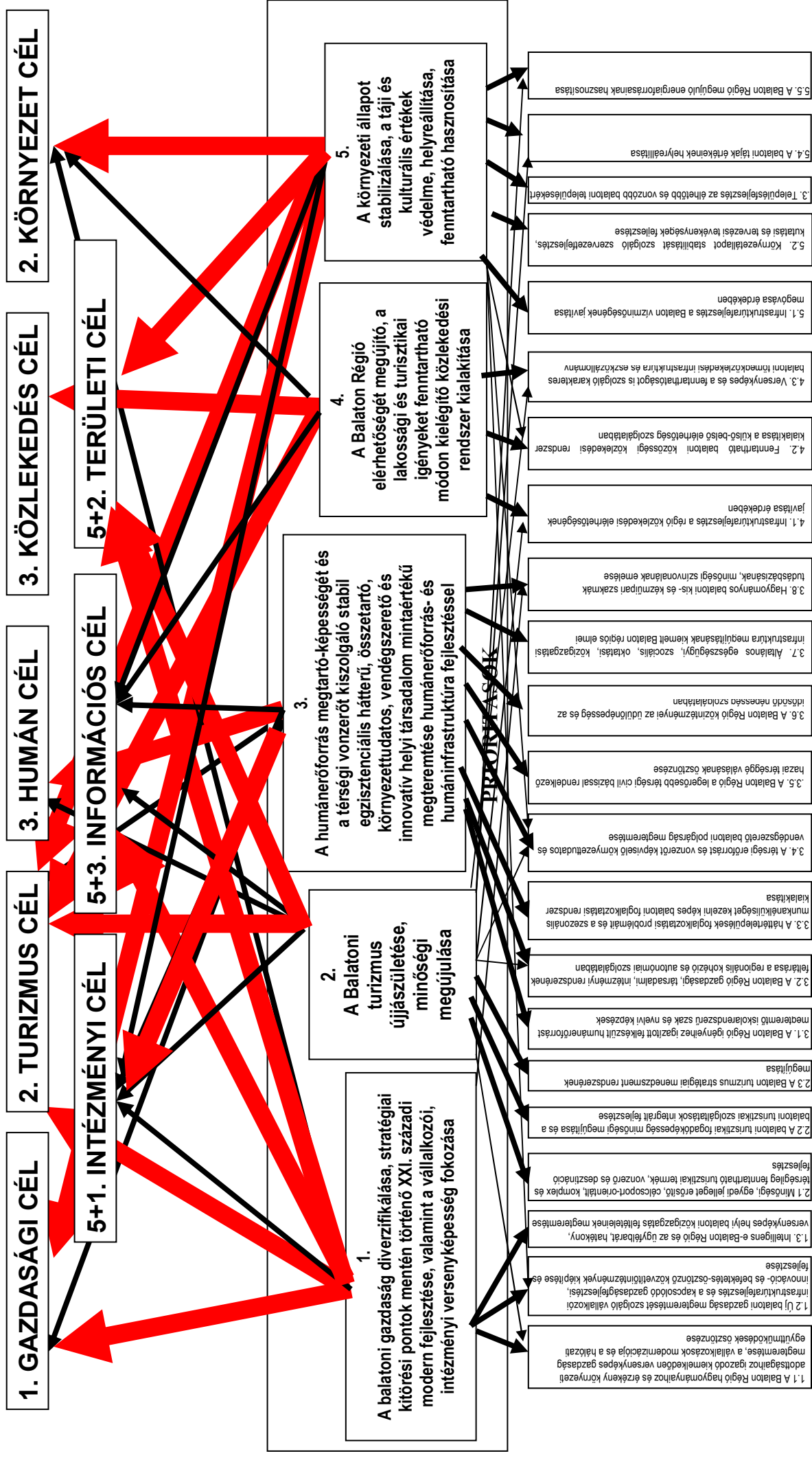
A régió környezeti állapota javul, és magas szinten stabilizálódik, egységes helyi elveken irányított környezeti alrendszer jön létre.

Számszerűsített indikátorok:

Hatásindikátorok (példák)

- a mikrobiológiai jellemzők tekintetében a 273/2001 (XII.21.) Korm. rendeletben a természetes fürdővizek minőségi követelményeire előírt határértékeken belül mozog;
- Erdősültség arány 20%-ra nő (2002-ben 12%)
- A régió érintő kistérségek száma, ahol az országos és helyi természetvédelem alatt álló területek aránya 20%-nál nagyobb mincs befejezve

3.3 A célhierarchia bemutatása III. – célhierarchia és eszközrendszer kapcsolatai

3.4 Stratégiai elemzés *(komplex program módszertan elemeinek való megfelelés)*

- A vonatkozó tartalmat ld. az alábbi helyeken:
 - „2.3. A célhierarchia bemutatása III. – célok és eszközök kapcsolatai fejezet
 - Az eszközök – az intézkedések és komponenseik – listáját a FÜGGELÉKben
 - A konkrét szereplők felé tett irányított üzenetek a PROGRAMÖSSZESÍTŐben és az intézkedések és komponensek listájában

4 A program logikai struktúrája, külső feltételei

4.1 A külső feltételek, kockázatok elemzése táblázatos formában

Kockázati tényező	Valószínűség (1-10) 10 - legvalószínűbb	Hatás mértéke (1-10) 10 – legerősebb	KOCKÁZATI INDEX
Balaton térség speciális problémáinak sztereotip kezelése, a proaktivitás, kreativitás hiánya az érdekeltek között (vállalkozók, önkormányzatok tárcák)	9	10	90
Ágazati szereplők Balaton specifikus elképzeléseinek és azok összehangoltságának hiánya	10	8	80
Közösségi stratégiába nem illeszkedő gazdasági, befektetői lobbytevékenységek megjelenése és azok kiszolgálása	8	9	72
Klíímaváltozás egyéb környezeti tendenciák, gazdasági hatások miatt – vízminőség romlása	7	8	56
Klíímaváltozás és járulékos jelenségek – kiszámíthatatlan csapadékviszonyok, vízszint változása	7	7	49
A régió jelenlegi kínálata iránti hirtelen keresletzuhanás	6	7	42
Környezetvédelmi nagyberuházások befejezésének elmaradása (forráshiány), vízminőség romlás	5	8	40
Klíímaváltozás és járulékos jelenségek – rovarkárosítások	6	6	36
A globális gazdasági és biztonságpolitikai okok miatt a vendégforgalom drasztikus visszaesése	6	5	30
Tranzit forgalom emelkedése, zsúfoltság, biztonság, környezeti terhelés növekedése a térségben	5	4	20

4.2 Logikai kerettábla – nagyprojektek illeszkedésvizsgálatához

4.2.1 Logikai keretmátrix, indikátorok, finanszírozási igény, tevékenységek

A program komplexitására való tekintettel csak a nagy volumenű projektek illesztésére használjuk fel a logikai keretmátrixot.

Bizonyos a mátrixban tárolható, egész projektre vonatkozó információk helye:

- finanszírozási viszonyok
 - ld. programösszesítő táblázat a dokumentum elején
- tevékenységek listája
 - ld. csatoltan a FÜGGELÉKben, intézkedés szintig kibontva
- indikátorok ld. még a FÜGGELÉKben;

4.2.2 Az 1 Mrd Ft forrásigényt elérő beazonosított kulcsprojektek, projekttypusok listája

Sorrend (finanszírozási szükséglet és illeszkedés erőssége alapján)	Projekt neve	Programhoz való illeszkedés erőssége	EU Alap	Finanszírozási igény (MD Ft)	Projekttypus: ☒ Kiemelt projekt (integrált, több tevékenységből áll), ☒ N+2-KA n+2 gyűjtésben szereplő projekt ☐ Nagyprojektté fűzhető projekt láncolat (azonos tevékenység, sok különböző helyszínen) ☐ Integrált projekt-lánc (néhány helyszín, hasonló komplex tevékenységek)
	Balaton vízminőség-védelmi projekt (vízszint-szabályozás, Balatonba torkolló vízfolyásokon szűrőmezők)	Szoros	KA	14,2 ¹	N
	Kis- Balaton Vízvédelmi rendszer II. ütem megvalósítása	Szoros	KA	7,7	N+2
	A Balaton vízpart – rehabilitációs tanulmánytervek alapján tervezett zöldterületi parti sétányok megvalósítása	Szoros	KA/ERFA	18,8	N (TI is lehet)

¹ Az adat a Sió projekt előirányzott összegét is tartalmazza.

Sorrend (finanszírozási szükséglet és illeszkedés erőssége alapján)	Projekt neve	Programhoz való illeszkedés erőssége	EU Alap	Finanszírozási igény (MD Ft)	Projekt típus: ☒ Kiemelt projekt (integrált, több tevékenységből áll), ☒ N+2-KA n+2 gyűjtésben szereplő projekt ☐ Nagyprojektté fűzhető- projektláncolat (azonos tevékenység, sok különböző helyszínen) ☐ Integrált projekt-lánc (néhány helyszínen, hasonló komplex tevékenységek)
	Dél-Balaton térség szennyvízelvezetés és tisztítás	Szoros	KA	15,8	N+2 (N is lehet)
	Balatoni Település- és Tájrarehabilitációs Alap létrehozása sűrűn beépített üdülőövezetek és ipari területek felszámolása, rehabilitációja érdekében ²	Szoros	ERFA/(KA)	6	N
	Magyar Balneológiai, Reumatológiai és Hidroterápiai Kutató és Fejlesztési Intézet létrehozása Keszthely- Hévíz térségében	Szoros	ERFA/ESZA	1,5	K
	Balatoni termál-, tematikus- és élményfürdők integrált egészségturisztikai fejlesztési projektjei	Szoros	ERFA	15	TI
	Modern és európai színvonalú, jelenleg hiányzó szálláshely és szolgáltatási komplexumok integrált fejlesztési projektjei	Szoros	ERFA és magántőke	24	TI
	Balatonicumok integrált kísérleti termékfejlesztési projekt	Szoros	ERFA, ESZA	1,5	TI
	Kiemelt turisztikai projektek (Balatoni aquapark, tematikus élményparkok, fitness és sport komplexumok)	Szoros	ERFA/ magántőke	9	TI
	Balatoni vízparti fürdők, strandok minőségi szolgáltatásfejlesztése	Szoros	ERFA	7	N
	Alrégiós balatoni bor utak és gasztronómiai- szolgáltatások integrált projektjei	Szoros	ERFA, ESZA	4,5	TI

² Logframe kifejtése még hiányzik, kísérleti büdzsével szerepel

Sorrend (finanszírozási szükséglet és illeszkedés erőssége alapján)	Projekt neve	Programhoz való illeszkedés erőssége	EU Alap	Finanszírozási igény (MD Ft)	Projekt típus: ☒ Kiemelt projekt (integrált, több tevékenységből áll), ☒ N+2-KA n+2 gyűjtésben szereplő projekt ☐ Nagyprojektte fűzhető- projektláncolat (azonos tevékenység, sok különböző helyszínen) ☐ Integrált projekt-lánc (néhány helyszínen, hasonló komplex tevékenységek)
	Alrégiós kerékpáros turisztikai termékfejlesztési projektek	Szoros	ERFA	1	TI
	Balaton parti települések belterületi vízrendezése, diffúz szennyezések elleni védelem	Szoros	KA	18,9	N
	Balaton kiemelt üdülőkörzet térségében lévő, korábbi tevékenység következtében szennyezett területek kármentesítése	Közepes	ERFA	1,5	N
	Omlásveszélyes partfalak állékonyságának biztosítása	Gyenge	ERFA	8,5	N
	Sió csatorna rekonstrukciója, vízszint-szabályozás (összhangban a Sió- csatorna komplex területfejlesztési programjával)	Gyenge	KA/ERFA	Vonatkozó részösszeg	K
	Balatoni kempingek fejlesztése újabb jachtkikötők, konferencia és wellness szállodák, szórakoztató centrumok kiépítésével	Gyenge (az eddig ismert projektfejlesztés nem koherens a komplex program horiz. és vert. céljaival)	ERFA/magántőke	100	IT

4.2.3 Logikai keretmátrixok

(a mátrixok még nem teljesen igazodnak az új prioritás-intézkedés struktúrához, a november 1.0-ás verziókat megelőző változatokhoz igazodnak)

OTK/OFK	Program	Projekt
Átfogó cél: Fenntartható térségfejlődés és örökségvédelem (OTK); Természeti erőforrások és környezeti értékek védelme és fenntartható hasznosítása+Befektetés a környezetbe (OFK).		
Stratégiai Cél: Országos jelentőségű integrált fejlesztési térségek és tématerületek / A Balaton térség tartós versenyképességének megteremtése	Átfogó cél: Balaton Régió nemzetközi versenyképességének, aktív gyógyító és fenntartható térségi rendszerének megteremtésére Specifikus Cél Új, minőségi környezet állapot kialakítása A táji értékek helyreállítása, települési környezet minőségi színvonal emelése, a táji értékek és a kulturális örökség megóvása, hasznosítása, térségi anyag és energiagazdálkodási rendszerek, fenntartható térségmenedzsment kialakítása	
OTK területi cél, rész-cél/javasolt beavatkozás A Balaton, vizes élőhelyek és egyéb természeti területek ökológiai és kémiai állapotának megóvása és további javítása	Vertikális Stratégiai Cél: Táji és települési környezet stabilizálása, helyreállítása Kiemelten kapcsolódó horizontális Stratégiai cél ...	
	Prioritás(ok): 5. A környezeti állapot stabilizálása, a táji és kulturális értékek védelme, helyreállítása, fenntartható hasznosítása Intézkedés(ek) 5.1. Infrastruktúrafejlesztés a Balaton vízminőségének javítása megóvása érdekében	
	Komponens Vízminőség-védelem környezetvédelmi infrastruktúrák kiépítésével	„Balaton parti települések belterületi vízrendezése, diffúz szennyezések elleni védelem”

Hatás	Eredmény	Output:
Környezeti állapot javul és magas minőségi szinten stabilizálódik	Vízminőség javulása Lehetséges indikátorok: A Balaton trofitása (klorofill-a koncentráció maximumértékei alapján) < 25µg/l (2010 után); a mikrobiológiai jellemzők tekintetében a 273/2001(XII.21.)Korm.rendeletben a természetes fürdővizek minőségi követelményeire előírt határértékeken belül mozog; a Balaton eutrofozációs szintjének csökkenése (10%- összetevők vizsgálata, pl P- vagy NO₃-tartalom)	(első ütemben 15) 42 parti településen megépült belvízvédelmi közművek; és belterületi csapadékvíz-elvezető árokrendszerek

OTK/OFK	Program	Projekt
Átfogó cél: Fenntartható térségfejlődés és örökségvédelem (OTK); Természeti erőforrások és környezeti értékek védelme és fenntartható hasznosítása+Befektetés a környezetbe (OFK).		
Stratégiai Cél: Országos jelentőségű integrált fejlesztési térségek és tématerületek / A Balaton térség tartós versenyképességének megteremtése	Átfogó cél: Balaton Régió nemzetközi versenyképességének, aktív gyógyító és fenntartható térségi rendszerének megteremtésére Specifikus Cél Új, minőségi környezet állapot kialakítása A táji értékek helyreállítása, települési környezet minőségi színvonal emelése, a táji értékek és a kulturális örökség megóvása, hasznosítása, térségi anyag és energiagazdálkodási rendszerek, fenntartható térségmenedzsment kialakítása	
OTK területi cél, rész cél/javasolt beavatkozás A térség további beépítésének megakadályozása, zöld területek és öntisztuló partszakaszok arányának növelése	Vertikális Stratégiai cél Táji és települési környezet stabilizálása, helyreállítása Kiemelten kapcsolódó horizontális Stratégiai cél ...	
	Prioritás A környezeti állapot stabilizálása, a táji és kulturális értékek védelme, helyreállítása, fenntartható hasznosítása Intézkedés Településfejlesztés az élhetőbb és vonzóbb balatoni településekért	
	Komponens A Balaton parti agglomerálódó, nagy forgalommal terhelt település együttesek és a régió városainak rehabilitációja	„A Balaton vízpart –rehabilitációs tanulmánytervek alapján tervezett zöldterületi parti sétányok megvalósítása”
Hatás Környezeti állapot javul és magas minőségi szinten stabilizálódik	Eredmény Természet közelinek, ökológiai hálózati elemnek minősíthető területek növekedése a parton a part és a háttérterületek közötti ökológiai folyosók kapcsolatainak kialakítása	Output: A 39 (hipotetikus) parti településen újonnan létrehozott/”rehabilitált” parti közösségi zöldterületek

OTK/OFK	Program	Projekt
Átfogó cél: Fenntartható térségfejlődés és örökségvédelem (OTK); Természeti erőforrások és környezeti értékek védelme és fenntartható hasznosítása+Befektetés a környezetbe (OFK).		
Stratégiai Cél: Országos jelentőségű integrált fejlesztési térségek és tématerületek / A Balaton térség tartós versenyképességének megteremtése	Átfogó cél: Balaton Régió nemzetközi versenyképességének, aktív gyógyító és fenntartható térségi rendszerének megteremtésére Specifikus Cél Új, minőségi környezet állapot kialakítása A táji értékek helyreállítása, települési környezet minőségi színvonal emelése, a táji értékek és a kulturális örökség megóvása, hasznosítása, térségi anyag és energiagazdálkodási rendszerek, fenntartható térségmenedzsment kialakítása	
OTK területi cél, részcél/javasolt beavatkozás A Balaton, vizes élőhelyek és egyéb természeti területek ökológiai és kémiai állapotának megóvása és további javítása	Vertikális Stratégiai cél Táji és települési környezet stabilizálása, helyreállítása Kiemelten kapcsolódó horizontális Stratégiai cél ...	
	Prioritás(ok) A környezeti állapot stabilizálása, a táji és kulturális értékek védelme, helyreállítása, fenntartható hasznosítása Intézkedés(ek) Infrastruktúrafejlesztés a Balaton vízminőségének javítása megóvása érdekében	
	Komponens 5.1.2. Vízminőség-védelem környezetvédelmi infrastruktúrák kiépítésével	„Dél-Balaton térség szennyvízelvezetés és tisztítás”

Hatás	Eredmény	Outputok:
Környezeti állapot javul és magas minőségi szinten stabilizálódik	Vízminőség javulása Lehetséges indikátorok: A Balaton trofitása (klorofill-a koncentráció maximumértékei alapján) < 25µg/l (2010 után); a mikrobiológiai jellemzők tekintetében a 273/2001(XII.21.)Korm.rendeletben a természetes fürdővizek minőségi követelményeire előírt határértékeken belül mozog; a Balaton eutrofozációs szintjének csökkenése (10%-os összetevők vizsgálata, pl P- vagy NO₃-tartalom); Szennyvízcsatorna közműháló 85%-osra való bővülése (jelenleg 52%-os), a közcsonnával rendelkező települések arányának min. 60%-ra bővülése (partközeli települések 96%-ról 100%-ra, háttértelepülések jelenlegi 27%-ról 55%-ra).	Dél-Balaton háttértelepülések 31 településének közcsonnává tétele és a szennyvízkezelésének megoldása, <i>Balatonlelle és Marcali</i> szennyvíztelepeinek kapacitásbővítése; Lehetséges további outputok: Meglévő, intenzifikált telepek száma (db), újonnan épült telepek száma (db), megépülő szennyvízcsatorna-hálózat hossza (km), szennyvízcsatorna-hálózatba bekötött lakások száma vagy növekedése (db/%) a településeken

OTK/OFK	Program	Projekt
Átfogó cél: Fenntartható térségfejlődés és örökségvédelem (OTK); Természeti erőforrások és környezeti értékek védelme és fenntartható hasznosítása+Befektetés a környezetbe (OFK).		
Stratégiai Cél: Országos jelentőségű integrált fejlesztési térségek és tématerületek / A Balaton térség tartós versenyképességének megteremtése	Átfogó cél: Balaton Régió nemzetközi versenyképességének, aktív gyógyító és fenntartható térségi rendszerének megteremtésére Specifikus Cél Új, minőségi környezet állapot kialakítása A táji értékek helyreállítása, települési környezet minőségi színvonal emelése, a táji értékek és a kulturális örökség megóvása, hasznosítása, térségi anyag és energiagazdálkodási rendszerek, fenntartható térségmenedzsment kialakítása	
OTK területi cél, rész cél/javasolt beavatkozás A Balaton, vizes élőhelyek és egyéb természeti területek ökológiai és kémiai állapotának megóvása és további javítása	Vertikális Stratégiai cél Táji és települési környezet stabilizálása, helyreállítása Kiemelten kapcsolódó horizontális Stratégiai cél ...	
	Prioritás A környezeti állapot stabilizálása, a táji és kulturális értékek védelme, helyreállítása, fenntartható hasznosítása Intézkedés Infrastruktúrafejlesztés a Balaton vízminőségének javítása megóvása érdekében	
	Komponens Vízminőség-védelem természetvédelmi célú infrastruktúrafejlesztéssel	„Balaton vízminőség-védelmi projekt (vízszint-szabályozás, Balatonba torkolló vízfolyásokon szűrőmezők”
Hatás Környezeti állapot javul és magas minőségi szinten stabilizálódik	Eredmény Vízminőség javulása Lehetséges indikátorok: A Balaton trofitása (klorofill-a koncentráció maximumértékei alapján)< 25µg/l (2010 után); a mikrobiológiai jellemzők tekintetében a 273/2001(XII.21.)Korm.rendeletben a természetes fürdővizek minőségi követelményeire előírt határértékeken belül mozog; a Balaton eutrofikációs szintjének csökkenése (10%- összetevők vizsgálata, pl P- vagy NO₃-tartalom)	Outputok: Kialakított szűrőmezők, tározók, hordalékfogók a vízgyűjtő felszíni vízfolyásainak Balatoni torkolatánál

OTK/OFK	Program	Projekt
Átfogó cél: Fenntartható térségfejlődés és örökségvédelem (OTK); Természeti erőforrások és környezeti értékek védelme és fenntartható hasznosítása+Befektetés a környezetbe (OFK).		
Stratégiai Cél: Országos jelentőségű integrált fejlesztési térségek és tématerületek / A Balaton térség tartós versenyképességének megteremtése	Átfogó cél: Balaton Régió nemzetközi versenyképességének, aktív gyógyító és fenntartható térségi rendszerének megteremtésére Specifikus Cél Új, minőségi környezet állapot kialakítása A táji értékek helyreállítása, települési környezet minőségi színvonal emelése, a táji értékek és a kulturális örökség megóvása, hasznosítása, térségi anyag és energiagazdálkodási rendszerek, fenntartható térségmenedzsment kialakítása	
OTK területi cél, rész cél/javasolt beavatkozás Az ökológiai egyensúly megőrzése érdekében a nem környezetkímélő mezőgazdasági tevékenységek, illetve a Balaton-part terhelésének korlátozása, a nádasok védelme, az eróziót, ezáltal a tápanyagok bemosódását is csökkentő melioráció megvalósítása, valamint a térség biodiverzitásának megőrzése	<i>Vertikális Stratégiai cél</i> Táji és települési környezet stabilizálása, helyreállítása <i>Kiemelten kapcsolódó horizontális Stratégiai cél</i> 5+3 Területi célok és a horizontális fejlesztési elvek érvényesítése Térségileg fókuszált fejlesztési prioritások, fenntartható térhasználat	
	Intézkedés Infrastruktúrafejlesztés a Balaton vízminőségének javítása megóvása érdekében	
	Komponens Vízminőség-védelem természetvédelmi célú infrastruktúrafejlesztéssel	„Kis- Balaton Vízvédelmi rendszer II. ütem megvalósítása”

Hatás	Eredmény	Output:
Környezeti állapot javul és magas minőségi szinten stabilizálódik	Vízminőség javulása, a Keszthelyi-öböl eliszaposodásának lassulása Lehetséges indikátorok: A Balaton trofitása (klorofill-a koncentráció maximumértékei alapján) < 25µg/l (2010 után); a mikrobiológiai jellemzők tekintetében a 273/2001(XII.21.)Korm.rendeletben a természetes fürdővizek minőségi követelményeire előírt határértékeken belül mozog; a Balaton eutrofozációs szintjének csökkenése (10%- összetevők vizsgálata, pl P- vagy NO₃-tartalom); mederkotrási igények csökkenése (50%)	A Zala által szállított hordalékok megkötése a lehetőségekhez mérten maximalizálódik; az 54 km² kiterjedésű víztározó elkészül További lehetséges outputok: Megépült terelőtöltések száma/hossza (db/km) Balaton eutrofozációs szintjének csökkenése

OTK/OFK	Program	Projekt
Átfogó cél: Fenntartható térségfejlődés és örökségvédelem (OTK); Természeti erőforrások és környezeti értékek védelme és fenntartható hasznosítása+Befektetés a környezetbe (OFK).		
Stratégiai Cél: Országos jelentőségű integrált fejlesztési térségek és tématerületek / A Balaton térség tartós versenyképességének megteremtése	Átfogó cél: Balaton Régió nemzetközi versenyképességének, aktív gyógyító és fenntartható térségi rendszerének megteremtésére Specifikus Cél Új, minőségi környezet állapot kialakítása A táji értékek helyreállítása, települési környezet minőségi színvonal emelése, a táji értékek és a kulturális örökség megóvása, hasznosítása, térségi anyag és energiagazdálkodási rendszerek, fenntartható térségmenedzsment kialakítása	
OTK területi cél, rész cél/javasolt beavatkozás A tájrehabilitáció, a tájsebek kezelése, a rekultiváció elvégzése, az eróziós és deflációs hatások mérséklése érdekében erdő- és szőlőtelepítéssel, partfalvédő beavatkozásokkal (magaspart és pincevédelem)	<i>Vertikális Stratégiai cél</i> Táji és települési környezet stabilizálása, helyreállítása <i>Kiemelten kapcsolódó horizontális Stratégiai cél</i> ...	
	Prioritás 5. A környezeti állapot stabilizálása, a táji és kulturális értékek védelme, helyreállítása, fenntartható hasznosítása Intézkedés 5.3. Településfejlesztés az elérhető és vonzóbb balatoni településekért	
	Komponens 5.3.1. A Balaton parti agglomerálódó, nagy forgalommal terhelt település együttesek és a régió városainak rehabilitációja	„Omlásveszélyes partfalak állékonyosságának biztosítása”
Hatás Környezeti állapot javul és magas minőségi szinten stabilizálódik	Eredmény A magas partok csúszásából adódó károk kockázatának csökkenése	Output: 10 település (Tihany, Balatonalmádi, Balatonfüzfő, Balatonkenese, Balatonaliga, Balatonvilágos, Balatonföldvár, Balatonboglár, Balatonakarattya, Fonyód) határában felmérések, elkészülő műszaki tervek, megkezdődő kivitelezés

OTK/OFK	Program	Projekt
Átfogó cél: Fenntartható térségfejlődés és örökségvédelem (OTK); Természeti erőforrások és környezeti értékek védelme és fenntartható hasznosítása+Befektetés a környezetbe (OFK).		
Stratégiai Cél: Országos jelentőségű integrált fejlesztési térségek és tématerületek / A Balaton térség tartós versenyképességének megteremtése	Átfogó cél: Balaton Régió nemzetközi versenyképességének, aktív gyógyító és fenntartható térségi rendszerének megteremtésére Specifikus Cél Új, minőségi környezet állapot kialakítása A táji értékek helyreállítása, települési környezet minőségi színvonal emelése, a táji értékek és a kulturális örökség megóvása, hasznosítása, térségi anyag és energiagazdálkodási rendszerek, fenntartható térségmenedzsment kialakítása	
OTK területi cél, rész cél/javasolt beavatkozás A tájrehabilitáció, a tájsebek kezelése, a rekultiváció elvégzése, az eróziós és deflációs hatások mérséklése érdekében erdő- és szőlőtelepítéssel, partfalvédő beavatkozásokkal (magaspart és pincevédelem)	Vertikális Stratégiai cél Táji és települési környezet stabilizálása, helyreállítása Kiemelten kapcsolódó horizontális Stratégiai cél ...	
	Prioritás 5. A környezeti állapot stabilizálása, a táji és kulturális értékek védelme, helyreállítása, fenntartható hasznosítása Intézkedés 5.4. A balatoni tájak értékeinek helyreállítása	
	Komponens 5.4.4. Bányászati tevékenységhez kapcsolódó tájsebek, illegális hulladéklerakók rehabilitációja	„Balaton kiemelt üdülőkörzet térségében lévő, korábbi tevékenység következtében szennyezett területek kármentesítése”
Hatás Környezeti állapot javul és magas minőségi szinten stabilizálódik	Eredmény A szennyezett, kármentesítésre, rehabilitációra váró területek 100%-os beazonosítása	Output: kijelölt kármentesítendő területek (db)

OTK/OFK	Program	Projekt
Átfogó cél: Fenntartható térségfejlődés és örökségvédelem (OTK); Természeti erőforrások és környezeti értékek védelme és fenntartható hasznosítása+Befektetés a környezetbe (OFK).		
Stratégiai Cél: Országos jelentőségű integrált fejlesztési térségek és tématerületek / A Balaton térség tartós versenyképességének megteremtése	Átfogó cél: Balaton Régió nemzetközi versenyképességének, aktív gyógyító és fenntartható térségi rendszerének megteremtésére Specifikus Cél Új, minőségi környezet állapot kialakítása A táji értékek helyreállítása, települési környezet minőségi színvonal emelése, a táji értékek és a kulturális örökség megóvása, hasznosítása, térségi anyag és energiagazdálkodási rendszerek, fenntartható térségmenedzsment kialakítása	
OTK területi cél, rész-cél/javasolt beavatkozás A Balaton, vizes élőhelyek és egyéb természeti területek ökológiai és kémiai állapotának megóvása és további javítása	<i>Vertikális Stratégiai cél</i> Táji és települési környezet stabilizálása, helyreállítása <i>Kiemelten kapcsolódó horizontális Stratégiai cél</i> 5+3 Területi célok és a horizontális fejlesztési elvek érvényesítése Térségileg fókuszált fejlesztési prioritások, fenntartható térhasználat	
	Prioritás 5. A környezeti állapot stabilizálása, a táji és kulturális értékek védelme, helyreállítása, fenntartható hasznosítása Intézkedés 5.1. Infrastruktúrafejlesztés a Balaton vízminőségének javítása megóvása érdekében	
	Komponens 5.1.1. Vízminőség-védelem természetvédelmi célú infrastruktúrafejlesztéssel	„Sió csatorna rekonstrukciója, vízszint-szabályozás”
Hatás A Balaton Régió gazdaságának versenyképessége nő	Eredmény A régió vízi elérhetősége javul (turisztikai is)	Output: 122 km hosszú partszakasz fejlesztése-hajózhatóvá tétele, 4 zsilip megépítése

OTK/OFK	Program	Projekt
Átfogó cél: Fenntartható térségfejlődés és örökségvédelem (OTK); Természeti erőforrások és környezeti értékek védelme és fenntartható hasznosítása, A magyar gazdaság versenyképességének tartós növekedése, A versenyképes tudás és műveltség növekedése+ Befektetés a környezetbe (OFK).		
Stratégiai Cél: Országos jelentőségű integrált fejlesztési térségek és tématerületek / A Balaton térség tartós versenyképességének megteremtése, A termálvíz kincs térségi hasznosítása	Átfogó cél: Balaton Régió nemzetközi versenyképességének, aktív gyógyító és fenntartható térségi rendszerének megteremtésére Specifikus Cél A Balaton Régió versenyképességének javítása A Balaton Régió XXI. Századi nemzetközi és hazai térségi versenyképességének megteremtése, valamint a foglalkoztatás bővítése és a vállalkozások jövedelem termelőképességének Új, minőségi környezet állapot kialakítása A táji értékek helyreállítása, települési környezet minőségi színvonal emelése, a táji értékek és a kulturális örökség megóvása, hasznosítása, térségi anyag és energiagazdálkodási rendszerek, fenntartható térségmenedzsment kialakítása	
OTK területi cél, rész cél/javasolt beavatkozás A hazai termálvíz komplex hasznosítását szolgáló ipari, szolgáltatási, termékfejlesztési és kutatási vertikumok, valamint hálózatok létrejöttének a támogatása. A nemzetközi jelentőségű balatoni természettudományi, különösen ökológiai-hidrobiológiai, valamint társadalomtudományi regionális kutatások, a Balatonnal kapcsolatos monitoring és információs rendszerek fejlesztése és fenntartása	<i>Vertikális Stratégiai cél</i> A Balatoni Régió gazdaságának stabilizálása, versenyképes karakterének kialakításával <i>Kiemelten kapcsolódó horizontális Stratégiai cél</i> ...	

	Prioritás A balatoni gazdaság diverzifikálása, stratégiai kitörési pontok mentén történő XXI. századi modern fejlesztése, valamint a vállalkozói, intézményi versenyképesség fokozása Intézkedés A Balaton Régió hagyományaihoz és érzékeny környezeti adottságaihoz igazodó kiemelkedően versenyképes gazdaság megteremtése, a vállalkozások modernizációja és a hálózati együttműködések ösztönzése	
	Komponens 1.1.2. Térségi adottságokhoz igazodó kiemelt gazdasági ágakhoz kapcsolódó modern balatoni gazdaság- és szolgáltatásfejlesztés	„Magyar Balneológiai, Reumatológiai és Hidroterápiai Kutató és Fejlesztési Intézet létrehozása Keszthely-Hévíz térségében”
Hatás A Balaton Régió környezeti állapota, így vonzereje javul, turizmusának vonzásadottságai erősödnek, a térség fenntartható fejlődése valósul meg	Eredmény A kutatások eredményeként javul a vízminőség, vízi élőhelyek, az ökológiai rendszerek állapota és fenntarthatósága.	Output: A kutató-fejlesztő intézet létrejött a térségben

OTK/OFK	Program	Projekt
Átfogó cél: Térségi versenyképesség, Területi felzárkózás (OTK); Természeti erőforrások és környezeti értékek védelme és fenntartható hasznosítása+Befektetés a környezetbe (OFK).		
Stratégiai Cél: Stratégiai Cél: Országos jelentőségű integrált fejlesztési térségek és tématerületek / A Balaton térség tartós versenyképességének megteremtése	Átfogó cél: Balaton Régió nemzetközi versenyképességének, aktív gyógyító és fenntartható térségi rendszerének megteremtésére Specifikus Cél A Balaton Régió versenyképességének javítása A Balaton Régió XXI. Századi nemzetközi és hazai térségi versenyképességének megteremtése, valamint a foglalkoztatás bővítése és a vállalkozások jövedelem termelőképességének	
OTK területi cél, rész-cél/javasolt beavatkozás A termál- és gyógyturisztikai helyszínek (kiemelten a nemzetközi, országos és regionális jelentőségűek) integrált, térségileg összehangolt és innovatív turisztikai fejlesztése minőségi stratégiák és a kínálat differenciálása alapján (összetéveszthetetlen kínálati profil megteremtése, célcsoport-orientáció, önálló egyedi arculat, márkaképzés, szabadidős kínálat fejlesztése). A fenntartható és versenyképes turizmus feltételeinek megteremtése, az alacsony minőségű és alacsony hozzáadott értékű tömegturizmus helyett a térség változatos vonzerőire épített új és komplex turisztikai termékek kialakítása, magas színvonalú szolgáltatások	<i>Vertikális Stratégiai cél</i> 1. A Balatoni Régió gazdaságának stabilizálása, versenyképes karakterének kialakításával <i>Kiemelten kapcsolódó horizontális Stratégiai cél</i> 5+1 Szervezetfejlesztés és térségi együttműködés ösztönzése	
	Prioritás 2. A Balatoni turizmus újjászülése, minőségi megújulása Intézkedés 2.1 Minőségi, egyedi jelleget erősítő, célcsoport-orientált, komplex és térségileg fenntartható turisztikai termék, vonzerő és desztináció fejlesztés	

	<i>Komponens</i> 2.1.1 A Balatoni kínálati portfólió megújítása érdekében az egész éves turisztikai kínálatot biztosító turisztikai termékek, vonzerők fejlesztése: A turisztikai szezon meghosszabbításához kapcsolódó, elsősorban egész évben látogatható turisztikai termékek, vonzerők térségi alapon összehangolt fejlesztése	„Balatoni termál-, tematikus- és élményfürdők integrált egészségsturisztikai fejlesztési projektjei”
Hatás A Balaton Régió bevételei, gazdaságának versenyképessége, turisztikai vonzereje növekszenek	Eredmény A turizmus szezonálitása csökken, a partra koncentrált kínálat differenciálódik, munkalehetőségek bővülnek, magasabb költési hajlandósággal jellemezhető vendégek érkeznek	Output: Meglévő gyógyfürdők szolgáltatásainak színvonala fejlődik, új termálfürdők nyílnak a régióban A kapcsolódó háttérszolgáltatások (egészségügyi-, szállás- vendéglátás, kiegészítő programok) minősége emelkedik, változatossága nő

OTK/OFK	Program	Projekt
Átfogó cél: Térségi versenyképesség, Területi felzárkózás (OTK); A magyar gazdaság versenyképességének tartós növekedése + Befektetés a gazdaságba (OFK).		
Stratégiai Cél: Országos jelentőségű integrált fejlesztési térségek és tématerületek / A Balaton térség tartós versenyképességének megteremtése	Átfogó cél: Balaton Régió nemzetközi versenyképességének, aktív gyógyító és fenntartható térségi rendszerének megteremtésére Specifikus Cél I. A Balaton Régió versenyképességének javítása A Balaton Régió XXI. Századi nemzetközi és hazai térségi versenyképességének megteremtése, valamint a foglalkoztatás bővítése és a vállalkozások jövedelem termelőképességének	
OTK területi cél, részcél/javasolt beavatkozás A fenntartható és versenyképes turizmus feltételeinek megteremtése, az alacsony minőségű és alacsony hozzáadott értékű tömegturizmus helyett a térség változatos vonzerőire épített új és komplex turisztikai termékek kialakítása, magas színvonalú szolgáltatások, és különösen a parti sávban a településen belüli zsúfolt térhasználat oldása, közösségi terek arányának növelése	<i>Vertikális Stratégiai cél</i> 1. A Balatoni Régió gazdaságának stabilizálása, versenyképes karakterének kialakításával <i>Kiemelten kapcsolódó horizontális Stratégiai cél</i> 5+1 Szervezetfejlesztés és térségi együttműködés ösztönzése	
	Prioritás 2. A Balatoni turizmus újjászületése, minőségi megújulása Intézkedés 2.2 A balatoni turisztikai fogadóképesség minőségi megújítása és a balatoni turisztikai szolgáltatások integrált fejlesztése	
	Komponens 2.2.1 Balatoni szálláshelyek minőségi és koordinált mennyiségi fejlesztése	„Modern és európai színvonalú, jelenleg hiányzó szálláshely és szolgáltatási komplexumok integrált fejlesztési projektjei”
Hatás A Balaton Régió gazdaságának versenyképessége, turisztikai vonzereje nő	Eredmény A régióban a minőségi turizmus feltételei megteremtődnek, a lakossági jövedelmek növekszenek, az egy turistára jutó fajlagos költség növekszik	Output: Új, minőségi szálláshelyek épülnek, meglévő szálláshelyek (magasabb minőségű szállodai szobák száma/aránya db/% nő) és a kapcsolódó turisztikai háttér-infrastruktúra színvonala emelkedik

OTK/OFK	Program	Projekt
Átfogó cél: Térségi versenyképesség, Területi felzárkózás A magyar gazdaság versenyképességének tartós növekedése; Fenntartható térségfejlődés és örökségvédelem (OTK); + Természeti erőforrások és környezeti értékek védelme és fenntartható hasznosítása + Befektetés a környezetbe, Befektetés a gazdaságba (OFK).		
Stratégiai Cél: Országos jelentőségű integrált fejlesztési térségek és tématerületek / A Balaton térség tartós versenyképességének megteremtése	Átfogó cél: Balaton Régió nemzetközi versenyképességének, aktív gyógyító és fenntartható térségi rendszerének megteremtése Specifikus Cél A Balaton Régió versenyképességének javítása A Balaton Régió XXI. Századi nemzetközi és hazai térségi versenyképességének megteremtése, valamint a foglalkoztatás bővítése és a vállalkozások jövedelem termelőképességének	
OTK területi cél, rész cél/javasolt beavatkozás A turisztikai forgalom területi szétterítése, a háttérterületek adottságain (borvidék, nemzeti park, hegyek, erdők, aprófalvak, történelmi emlékek, népi hagyományok gasztronómia, stb.) alapuló alternatív turisztikai termékek kínálatának kifejlesztése és „értékesítése” a parttól távolabbi településeken A természetvédelemre, táji adottságokra épülő gazdálkodási módok kialakítása, fejlesztése, természetközeli erdőgazdálkodási módszerek elterjesztése, a térség tradicionális mezőgazdasági termelésének ösztönzése, termelési feltételeinek megőrzése (biogazdálkodás, szőlőtermesztés, kézműipar);	Stratégiai cél: <i>Vertikális Stratégiai cél</i> A Balatoni Régió gazdaságának stabilizálása, versenyképes karakterének kialakításával <i>Kiemelten kapcsolódó horizontális Stratégiai cél</i> 5+1 Szervezetfejlesztés és térségi együttműködés ösztönzése	

	Prioritás A balatoni gazdaság diverzifikálása, stratégiai kitörési pontok mentén történő XXI. századi modern fejlesztése, valamint a vállalkozói, intézményi versenyképesség fokozása Intézkedés A Balaton Régió hagyományaihoz és érzékeny környezeti adottságaihoz igazodó kiemelkedően versenyképes gazdaság megteremtése, a vállalkozások modernizációja és a hálózati együttműködések ösztönzése	
	Komponens Hagyományos balatoni gazdasági ágazatok fejlesztése	„Balatonicumok integrált kísérleti termékfejlesztési projekt”
Hatás A Balaton Régió gazdasága diverzifikálódik, versenyképessége és népességmegtartó ereje nő	Eredmény Az egyes térségekben az alternatív jövedelemszerzési lehetőségek sora bővül, a láthatatlan export hatása érvényesül, a térségek gazdasága diverzifikálódik	Output: Új, jellegzetes Balaton-termékek (kézműves-ipari, mezőgazdasági) jelennek meg a térségek kínálatában új termékek értékesítésre irányuló együttműködések, szövetkezők alakulnak, piacok jönnek létre, melyek egyben turisztikai vonzerőként is funkcionálnak.

OTK/OFK	Program	Projekt
Átfogó cél: Térségi versenyképesség, Területi felzárkózás (OTK); A magyar gazdaság versenyképességének tartós növekedése, A foglalkoztatás bővülése + Befektetés a gazdaságba (OFK).		
Stratégiai Cél: Országos jelentőségű integrált fejlesztési térségek és tématerületek / A Balaton térség tartós versenyképességének megteremtése	Átfogó cél: Balaton Régió nemzetközi versenyképességének, aktív gyógyító és fenntartható térségi rendszerének megteremtésére Specifikus Cél A Balaton Régió versenyképességének javítása A Balaton Régió XXI. Századi nemzetközi és hazai térségi versenyképességének megteremtése, valamint a foglalkoztatás bővítése és a vállalkozások jövedelem termelőképességének	
OTK területi cél, rész cél/javasolt beavatkozás A fenntartható és versenyképes turizmus feltételeinek megteremtése, az alacsony minőségű és alacsony hozzáadott értékű tömegturizmus helyett a térség változatos vonzerőire épített új és komplex turisztikai termékek kialakítása, magas színvonalú szolgáltatások	<i>Vertikális Stratégiai cél</i> A Balatoni Régió gazdaságának stabilizálása, versenyképes karakterének kialakításával <i>Kiemelten kapcsolódó horizontális Stratégiai cél</i> 5+1 Szervezetfejlesztés és térségi együttműködés ösztönzése	
	Prioritás A Balatoni turizmus újjászületése, minőségi megújulása Intézkedés Minőségi, egyedi jelleget erősítő, célcsoport-orientált, komplex és térségileg fenntartható turisztikai termék, vonzerő és desztináció fejlesztés	
	Kompnens A Balatoni kínálati portfólió megújítása érdekében az egész éves turisztikai kínálatot biztosító turisztikai termékek, vonzerők fejlesztése: A turisztikai szezon meghosszabbításához kapcsolódó, elsősorban egész évben látogatható turisztikai termékek, vonzerők térségi alapon összehangolt fejlesztése	„Kiemelt turisztikai projektek (Balatoni aquapark, tematikus élményparkok, fitness és sport komplexumok)”

Hatás A Balaton Régió bevételei, gazdaságának versenyképessége, turisztikai vonzereje növekszenek, népességmegtrató erő és a földrajzi image erősödik	Eredmény A turizmus szezonálitása csökken, a partra koncentrált kínálat differenciálódik, munkalehetőségek bővülnek, lakossági infrastruktúra és szórakozási lehetőségek bővülnek	Output: Új élmény- illetve, aquapark(ok) , sportkomplexumok megjelenése a térségben
--	--	--

OTK/OFK	Program	Projekt
Átfogó cél: Térségi versenyképesség, Területi felzárkózás (OTK); Természeti erőforrások és környezeti értékek védelme és fenntartható hasznosítása+Befektetés a környezetbe (OFK).		
Stratégiai Cél: Országos jelentőségű integrált fejlesztési térségek és tématerületek / A Balaton térség tartós versenyképességének megteremtése	Átfogó cél: Balaton Régió nemzetközi versenyképességének, aktív gyógyító és fenntartható térségi rendszerének megteremtésére Specifikus Cél I. A Balaton Régió versenyképességének javítása A Balaton Régió XXI. Századi nemzetközi és hazai térségi versenyképességének megteremtése, valamint a foglalkoztatás bővítése és a vállalkozások jövedelem termelőképességének	
OTK területi cél, rész-cél/javasolt beavatkozás A fenntartható és versenyképes turizmus feltételeinek megteremtése, az alacsony minőségű és alacsony hozzáadott értékű tömegturizmus helyett a térség változatos vonzerőire épített új és komplex turisztikai termékek kialakítása, magas színvonalú szolgáltatások, és különösen a parti sávban a településen belüli zsúfolt térfelhasználás oldása, közösségi terek arányának növelése	<i>Vertikális Stratégiai cél</i> 1. A Balatoni Régió gazdaságának stabilizálása, versenyképes karakterének kialakításával <i>Kiemelten kapcsolódó horizontális Stratégiai cél</i> 5+1 Szervezetfejlesztés és térségi együttműködés ösztönzése	

	Prioritás 2. A Balatoni turizmus újjászületése, minőségi megújulása Intézkedés 2.1 Minőségi, egyedi jelleget erősítő, célcsoport-orientált, komplex és térségileg fenntartható turisztikai termék, vonzerő és desztináció fejlesztés	
	Komponens 2.1.3 Nyári szezonra jellemző termékek komplex fejlesztése (1-3 hónap)	„Balatoni vízparti fürdők, strandok minőségi szolgáltatásfejlesztése”
Hatás A Balaton Régió gazdaságának versenyképessége nő, a térség vonzereje növekszik	Eredmény A (minőségi) turizmus fejlődik, a turisztikai desztinációk vonzereje nő	Output: Strandok minősége javul, turizmus háttér-infrastruktúrája fejlődik

OTK/OFK	Program	Projekt
Átfogó cél: Térségi versenyképesség, Területi felzárkózás (OTK); A magyar gazdaság versenyképességének tartós növekedése, A foglalkoztatás bővülése + Befektetés a gazdaságba (OFK).		
Stratégiai Cél: Országos jelentőségű integrált fejlesztési térségek és tématerületek / A Balaton térség tartós versenyképességének megteremtése	Átfogó cél: Balaton Régió nemzetközi versenyképességének, aktív gyógyító és fenntartható térségi rendszerének megteremtésére Specifikus Cél I. A Balaton Régió versenyképességének javítása A Balaton Régió XXI. Századi nemzetközi és hazai térségi versenyképességének megteremtése, valamint a foglalkoztatás bővítése és a vállalkozások jövedelem termelőképességének	
OTK területi cél, rész cél/javasolt beavatkozás A szezon meghosszabbítása egész éves kínálati programcsomagok megteremtésével (kerékpáros-, kulturális és konferenciaturizmus, vízi- és horgászturizmus, wellness-, gyógy- és lovas turizmus, bor-, gasztronómiaturizmus, természetjáró turizmus, téli sportok, stb.), ennek érdekében térségi turisztikai hálózatok kialakítása, megerősítése;	<i>Vertikális Stratégiai cél</i> 1. A Balatoni Régió gazdaságának stabilizálása, versenyképes karakterének kialakításával <i>Kiemelten kapcsolódó horizontális Stratégiai cél</i> 5+1 Szervezetfejlesztés és térségi együttműködés ösztönzése	
	Prioritás 2. A Balatoni turizmus újjászületése, minőségi megújulása Intézkedés 2.1 Minőségi, egyedi jelleget erősítő, célcsoport-orientált, komplex és térségileg fenntartható turisztikai termék, vonzerő és desztináció fejlesztés	
	Komponens 2.1.1 A Balatoni kínálati portfólió megújítása érdekében az egész éves turisztikai kínálatot biztosító turisztikai termékek, vonzerők fejlesztése: A turisztikai szezon meghosszabbításához kapcsolódó, elsősorban egész évben látogatható turisztikai termékek, vonzerők térségi alapon összehangolt fejlesztése	„Alrégiós balatoni bor utak és gasztronómiai-szolgáltatások integrált projektjei”

Hatás A Balaton Régió gazdaságának versenyképessége nő, a lakossági jövedelmek nőnek	Eredmény A régió turizmus tovább diverzifikálódik; a partmenti turizmus számára kiegészítő kínálat jelenik meg, az alternatív lakossági jövedelemszerzési lehetőségek száma nő,	Output: Balatoni borturizmus program elindul, a borutak infrastrukturális feltételei és a kapcsolódó szolgáltatások (szálláshely, vendéglátás, stb) minősége, diverzitása javulnak
---	--	---

OTK/OFK	Program	Projekt
Átfogó cél: Térségi versenyképesség, Területi felzárkózás (OTK); A magyar gazdaság versenyképességének tartós növekedése, Természeti erőforrások és környezeti értékek védelme és fenntartható hasznosítása+Befektetés a környezetbe (OFK).		
Stratégiai Cél: Országos jelentőségű integrált fejlesztési térségek és tématerületek / A Balaton térség tartós versenyképességének megteremtése	Átfogó cél: Balaton Régió nemzetközi versenyképességének, aktív gyógyító és fenntartható térségi rendszerének megteremtésére Specifikus Cél A Balaton Régió versenyképességének javítása A Balaton Régió XXI. Századi nemzetközi és hazai térségi versenyképességének megteremtése, valamint a foglalkoztatás bővítése és a vállalkozások jövedelem termelőképességének	
OTK területi cél, rész-cél/javasolt beavatkozás A szezon meghosszabbítása egész éves kínálati programcsomagok megteremtésével (kerékpáros-, kulturális és konferenciaturizmus, vízi- és horgászturizmus, wellness-, gyógy- és lovas turizmus, bor-, gasztronómiaturizmus, természetjáró turizmus, téli sportok, stb.), ennek érdekében térségi turisztikai hálózatok kialakítása, megerősítése;	<i>Vertikális Stratégiai cél</i> A Balatoni Régió gazdaságának stabilizálása, versenyképes karakterének kialakításával <i>Kiemelten kapcsolódó horizontális Stratégiai cél</i> 5+1 Szervezetfejlesztés és térségi együttműködés ösztönzése	
	Prioritás: A Balatoni turizmus újjászületése, minőségi megújulása Intézkedés Minőségi, egyedi jelleget erősítő, célcsoport-orientált, komplex és térségileg fenntartható turisztikai termék, vonzerő és desztináció fejlesztés	
	Komponens Az év nagy részében szolgáltatást nyújtó komplex turisztikai termékek fejlesztése (6-8 hónap): A balatoni aktív szabadidő-eltöltés és pihenés kínálati feltételeinek bővítése, az aktív, sport és kulturális turisztikai kínálat célcsoport-orientált, minőségi fejlesztése	„Alrégiós kerékpáros turisztikai termékfejlesztési projektek”

Hatás A Balaton Régió gazdaságának versenyképessége nő, a térség imázsa erősödik	Eredmény A településközi elérhetőség javul, az aktív turizmus iránt érdeklődő turisták száma és megelégedettsége nő	Output: Kerékpáros turisztikai útvonalak kijelölése, településközi kerékpárutak épülnek, illetve a meglévők felújítása, a kerékpáros kiszolgáló, tömegközlekedési szállítási, tárolási infrastruktúra fejlődik, kerékpárosbarát szolgáltató, vendéglátói hálózatok jönnek létre alrégióként
---	--	--

OTK/OFK	Program	Projekt
Átfogó cél: Térségi versenyképesség, Területi felzárkózás (OTK); A magyar gazdaság versenyképességének tartós növekedése, A foglalkoztatás bővülése + Befektetés a gazdaságba (OFK).		
Stratégiai Cél: Országos jelentőségű integrált fejlesztési térségek és tématerületek / A Balaton térség tartós versenyképességének megteremtése	Átfogó cél: Balaton Régió nemzetközi versenyképességének, aktív gyógyító és fenntartható térségi rendszerének megteremtésére Specifikus Cél A Balaton Régió versenyképességének javítása A Balaton Régió XXI. Századi nemzetközi és hazai térségi versenyképességének megteremtése, valamint a foglalkoztatás bővítése és a vállalkozások jövedelem termelőképességének	
OTK területi cél, rész cél/javasolt beavatkozás A fenntartható és versenyképes turizmus feltételeinek megteremtése, az alacsony minőségű és alacsony hozzáadott értékű tömegturizmus helyett a térség változatos vonzerőire épített új és komplex turisztikai termékek kialakítása, magas színvonalú szolgáltatások, és különösen a parti sávban a településen belüli zsúfolt térhasználat oldása, közösségi terek arányának növelése A szezon meghosszabbítása egész éves kínálati programcsomagok megteremtésével (kerékpáros-, kulturális és konferenciaturizmus, vízi- és horgászturizmus, wellness-, gyógy- és lovas turizmus, bor-, gasztronómiaturizmus, természetjáró turizmus, téli sportok, stb.), ennek érdekében térségi turisztikai hálózatok kialakítása, megerősítése	<i>Vertikális Stratégiai cél</i> A Balatoni Régió gazdaságának stabilizálása, versenyképes karakterének kialakításával <i>Kiemelten kapcsolódó horizontális Stratégiai cél</i> 5+1 Szervezetfejlesztés és térségi együttműködés ösztönzése	
	Prioritás A Balatoni turizmus újjászületése, minőségi megújulása Intézkedés Minőségi, egyedi jelleget erősítő, célcsoport-orientált, komplex és térségileg fenntartható turisztikai termék, vonzerő és desztináció fejlesztés	

	<i>Komponens</i> Az év nagy részében szolgáltatást nyújtó komplex turisztikai termékek fejlesztése (6-8 hónap): A balatoni aktív szabadidő-eltöltés és pihenés kínálati feltételeinek bővítése, az aktív, sport és kulturális turisztikai kínálat célcsoport-orientált, minőségi fejlesztése	„Balatoni kempingek fejlesztése újabb jachtkikötők, konferencia és wellness szállodák, szórakoztató centrumok kiépítésével”
Hatás A Balaton Régió gazdaságának versenyképessége nő, a minőségi turizmus (exkluzív kínálat, fizetőképes vendégkör) fejlődik	Eredmény A turisztikai kínálat diverzifikálódik, a szezonáltság és a térbeli koncentráció mérséklődik; a minőségi turizmus vendégeinek száma nő, az egy lakosra jutó fajlagos költség növekszik	Output: Kempingek beépítettsége nő, jachtkikötők, konferenciaközpontok és új wellness szállodák (db, kapacitás-szobaszám), szórakoztatócentrumok jönnek létre a térségben

5 Függelék

5.1 A szöveges helyzetfeltárást kiegészítő, összegző információk

5.1.1 Összefoglaló SWOT táblázat

A súlyozott SWOT elemzés a régió helyzetelemzése alapján készült el a régióban meghatározó döntéshozó személyek bevonásával. Az elemzés döntően országos, a külső tényezők tekintetében gyakran nemzetközi kitekintéssel határozza meg a régió erősségeit és gyengeségeit. A súlyozott SWOT elemzés alapját képezte a fejlesztési stratégia és irányok kialakításának, így a fejlesztési irányokat megalapozó stratégiai kiinduló pontok beazonosításának.

TÁRSADALOMI HELYZET, FOGLALKOZTATÁS

Tényezők	Pontérték ³ (1-10) 10 a legfontosabb
Erősségek	
– jelentős mértékű regionális identitás	10
– kialakult térségi menedzsment és a területfejlesztési intézményrendszer (a többi kiemelt térséggel szemben határozott előny)	10
– az állami munkaerő-piaci intézményrendszer jó területi lefedettséget eredményez	8
– országos viszonylatban kiemelkedő mértékű vállalkozási és civil aktivitás	8
– megerősödött piaci igényekhez igazodó középfokú szakképzés	7
– viszonylag magas képzettségi, iskolázottsági szint, felhalmozott vállalkozói szakismeret	6
– a multikulturalitás jegyeit magán viselő helyi társadalom	6
– jelentős foglalkoztatók a térségben a híradástechnikai és elektronikai iparban	
– területfejlesztést szolgáló tervszerű, régióra irányuló kutatások	5
– viszonylagosan jelentős arányú az idegen nyelvek (kiemelten a német) ismerete	4
– pozitív vándorlási egyenleg az utóbbi másfél évtizedben	3
Gyengeségek	
– az átlagosnál magasabb „fekete” és „szürke” foglalkoztatás	10
– a területi, ágazati fejlesztési elképzelések nincsenek egyeztetve, nincsenek összhangban	10
– a régióban képződő jövedelmek egy része nehezen csatornázható be a közteherviselésbe	9
– az üdülőkörzetnek nincsenek térségi szinten koncentrálódó saját forrásai	9
– jelentős gazdasági, társadalmi eltérések a partközeli és a háttértelepülések, valamint a városok és kistelepülések, illetve kistérségek között (jövedelem, munkalehetőségek, munkanélküliség)	8
– a munkaerő helyi utánpótlását jelentő gyermek korosztály csökkenése, a képzett fiatalok térségből való elvándorlása	8
– előregedő társadalom (országos mértéknél nagyobb arányban)	8
– erős szezonális foglalkoztatásban a parti sávban	8
– a „fekete” és „szürke” gazdaság erősödése a foglalkoztatásban	8
– kellő mennyiségű forrás hiányában veszélyeztetett az üdülőkörzet innovációs potenciálja	8
– kevés az egészséves egzisztencia kialakítását lehetővé tevő munkalehetőség	8
– megfelelő színvonalú szabadidős sportlétesítmények hiánya	7
– nincs központi - KSH által gyűjtött –BKÜ-re rendszeresen kiadványozott adatsor	7
– a nemzetközi versenyképességhez szükséges helyi fejlesztési források hiánya	6

³ A pontozás szakértői paneleken keresztül valósult meg. A pontszám megállapítása két dimenzió összesítésével történt: (1) az adott tényező országos átlaghoz viszonyított karaktere a Balaton térségben, (2) relevanciája a Balaton programozás szempontjából.

Tényezők	Pontérték³ (1-10) 10 a legfontosabb
– a szezonban erősen leterhelt egészségügyi apparátus	6
– a települési és a mikroregionális szintű infrastruktúra szezonálisan ingadozó igénybevételéből eredő anomáliák (pl. vízdíj, tömegközlekedés, stb.)	6
– a településszerkezeti sajátosságok miatt hiányoznak a közép- és nagyvárosokra jellemző intézményi infrastruktúráis javak, ilyen a középszintű közigazgatási intézményrendszer, vagy az igényes, kornak megfelelő színvonalú szabadidős infrastrukturális lehetőségek	5
– az országos átlagot is meghaladó mértékű a népesség öregedési folyamata	5
– romló közbiztonság	5
– a régió határa nem egyezik meg a régióhoz tartozó kistérségek határaival	5
– szociális és közszolgáltatási ellátási hiányosságai (idősellátás, bölcsődei férőhelyek)	4
– a régió jelenlegi területfejlesztési státusza nem ad lehetőséget az EU források saját, alanyi jogú megszerzéséhez	4
– a térségi szereplők és a települések között nincs meg az együttműködési nyitottság	3
– helyi társadalmi feszültségeket generálhat a többrétegű (helyi, szezonálisan jelen levő, külföldi) érdekeltségű vállalkozások körében élesedő konkurencia harc a szűkülő turisztikai piacon	3
Lehetőségek	
– országos döntéshozók számára kiemelten fontos fejlesztési terület a Balaton Régió	10
– a fejlesztési-statisztikai régiókon keresztül allokálható források növekedése	9
– A térségi adottságokhoz igazodó zöld, környezetbarát imázs, ehhez kapcsolódó térségi, gazdasági marketing általános népszerűsége nő	9
– interregionális kooperáció és partnerség a Dunántúl területpolitikai szereplőivel a tervezés, programozás, monitoring terén	9
– a decentralizáció által megnövekedő mozgástér kihasználása	8
– szubszidiaritás elvének alkalmazásával járó lehetőségek kihasználása	8
– nemzeti és EU források régióban történő aktivizálása, a térség nemzetközi turisztikai versenyképességének erősítése és megőrzése érdekében	7
– a területpolitikai intézményrendszer professzionalissá tétele	7
Veszélyek	
– Az integrált balatoni fejlesztések kérdéses EU-konformitása	10
– a vendégforgalom markáns szezonális ingadozása, volumenében csökkenő volta, csökkenő érdeklődés a jelenlegi turisztikai termékek iránt.	10
– a koordinálatlan interregionális együttműködés következtében, gyenge hatékonyságú forrás felhasználás	9
– a turizmusra épülő kis- és középvállalkozások gazdasági szerepe tartósan leértékelődhet, ellehetetlenülhet, a globális, európai gazdasági tendenciák miatt	9
– mert nem kellő mennyiségű érkezik tőke, szakmai befektető a régióba, ezért nem teremődnek a régióban megszűnt munkahelyek pótlására újabbak	8
– a globális és európai tendenciák gazdasági (idegenforgalmi) miatt tovább csökkenhet a régió népességmegtartó ereje, a megélhetési problémák miatt nőhet a régióból kényszerűen véglegesen elköltözők száma	7
– értékvolumenében inflálódo balatoni ingatlanvagyon	6

GAZDASÁG, GAZDASÁGI HELYZET

Tényezők	Pontérték⁴ (1-10) 10 a legfontosabb
Erősségek	

⁴ A pontozás szakértői paneleken keresztül valósult meg. A pontszám megállapítása két dimenzió összesítésével történt: (1) az adott tényező országos átlaghoz viszonyított karaktere a Balaton térségben, (2) relevanciája a Balaton programozás szempontjából.

Tényezők	Pontérték⁴ (1-10) 10 a legfontosabb
– a Balaton üdülésre kiválóan alkalmas édes, sekély vize	10
– ökoturisztikai vonzerők nagy számban jelen : Kis-Balaton, Balaton-felvidéki NP, Berek-vidék	10
– nemzetközileg elismert borvidékek, történelmi hagyományokkal rendelkező szőlészet és borászat, gasztronómia	10
– gazdag építészeti és kultúrtörténeti emlékek	9
– jelentős gyógy-és termálfzforrások vannak a régióban	9
– a háttérterületek változatos vonzerői: megőrzött természeti táji értékek, lovas-, kerékpáros-, gyalogtúra útvonalak, vadászterületek	9
– a belföldi turisták aránya nő	8
– Kedvező földrajzi fekvés: hazai nagy- és középvárosok gyűjtőpontjában a tó /Nagykanizsa, Zalaegerszeg, Veszprém, Székesfehérvár, Kaposvár/ ; közelben európai nagyvárosok /Bécs, Pozsony, Záhgráb/	8
– a hagyományos idegenforgalmi jelenlét következtében viszonylag magas fokú a vállalkozók német idegen nyelv ismerete, és európai helyismerete	8
– kiépült idegenforgalmi infrastruktúra és fogadókapacltás	7
– a térség kedvező adottságai az életminőség felértékelődése nyomán távlatokban széleskörű lehetőségeket nyújtó alternatív turisztikai formákhoz	7
– magas vállalkozói sűrűség (mikrovállalkozások, KKV-k) és aktivitás	6
– vízi sport és horgászturizmus-adottságok, a még telítetlen vitorlás hajó és szörfforgalom	6
– a régió gazdaság szerkezete nem akadályozza a turisztikai adottságok kiaknázását	3
Gyengeségek	
– az idegenforgalmi kínálat egyoldalú,	10
– az idegenforgalmi kínálat erősen szezonális jellegű,	10
– az idegenforgalmi kínálat területileg túlzottan koncentrált,	10
– elégtelen marketing tevékenység, Balaton turisztikai arculatának hiánya, hiányzó márkaképzés és menedzsment	10
– a feketegazdaság erős jelenléte	10
– vállalkozói együttműködési rendszerek hiánya	9
– a komplex turisztikai szolgáltatás hiánya szűkíti az idegenforgalmi szezont	9
– az idegenforgalmi infrastruktúra jelentős részben korszerűtlen, minőségi kínálata kifogásolható	9
– gyenge szolgáltatások, ehhez képest magas árak (ár-értékarányok megbomlása), feketepiaci árverseny negatív hatásai	9
– a vállalkozásokat segítő üzleti szolgáltatások színvonala nem megfelelő (kiépitettség, szolgáltatási színvonal, finanszírozási nehézségek)	8
– az angol nyelvismeret hiánya és alacsony szintje a turisztikai és vendéglátóipari szolgáltatók körében	
– a vendéglátói szolgáltatási kultúra és színvonal helyenként alacsony színvonalú	8
– tájjellegű mezőgazdasági termékek termelési lehetőségeinek kihasználatlansága	9
– térségi befektetés ösztönző politika és tevékenység hiánya	9
– gyenge európai piaci pozíció a turizmusban	8
– a térség gazdaságában kiemelkedő tényező a hanyatló jövedelmezőségű turisztikai szektor	8
– termelői és értékesítési együttműködések hiánya	8
– fejletlen szakmai információs rendszerek	7
– szezonális ingadozásnak kitett piaci szektor	7
– közcélú teleházak és e-pontok működése kevésbé hatékony	6
– kedvezőtlen vendégösszetétel, egyre alacsonyabb fizetőképességű turisták	6
– a minőségi turizmus fejlesztési forrásalapjai hiányosak	5
– tovább romló közbiztonság negatívan érintheti a vállalkozások komfortérzetét, valamint az ez iránt érzékeny turizmus-ipart	5
– jelentős, a régió gazdasági versenyképességét veszélyeztető, térségen belüli mikroregionális különbségek tapasztalhatók az infrastrukturális ellátás és a lakossági életminőség	5

Tényezők	Pontérték⁴ (1-10) 10 a legfontosabb
vonatkozásában	
– tőkeszegény vállalkozások	4
– korszerűtlen mezőgazdasági infrastruktúra	3
Lehetőségek	
– a lakossági jövedelmek növekedésével erősödik a belföldi turizmus	7
– a Balaton vonzerejét felértékelő turizmusformák (termékek) terjedése a világban az egészségtudatosság (gyógy- és rekreációs turizmus), környezettudatosság (aktív és kulturális turizmus) terjedése révén	7
– a régiók és az ágazatok közötti kommunikáció fejlődése elősegíti az állami támogatások hatékony felhasználását, mely lehetőséget ad a Balaton Régió területfejlesztési intézményrendszerének megerősödésére	7
– a térségbe rekreációs céllal beutazó, illetve beköltöző, számú időskorú népesség új keresleti oldalt teremthet a turisztikai piac keresleti oldalán (silver economy).	7
– A Balaton térség környezeti korlátai miatt egyetlen fejlesztési alternatívát jelentő innováció vezérelt és tudás alapú, rendkívül alacsony energia, anyag és szállítási igényű gazdasági ágak felértékelődése globálisan	6
– Javuló hazai vállalkozási kultúra és morál, szakmai felkészültség	6
– Az uniós vidék- és térségfejlesztési támogatások növekedése	5
– a turizmus elismertsége és támogatottsága növekszik	5
– az uniós tagság eredményezte európai piaci térnyerés	3
– A Balaton térség jelentős gazdasági szektora, a terciér szektor innovációjának térnyerése, dominanciája globálisan	3
Veszélyek	
– Gyorsan fejlődő belföldi és külföldi versenytársakkal szemben a régió elveszíti versenyelőnyét	9
– az idegenforgalmi érdeklődés csökkenése a régió iránt	9
– termálvíz illegális felhasználása	6
– az idegenforgalmat szolgáló vízminőségromlás, a vízminőség és vízszint instabilitása (globális, felsővízgyűjtői folyamatok miatt)	6
– elégtelen mértékű központi fejlesztési források	5
– tartós recesszió vagy biztonságpolitikai folyamatok a világ gazdaságban, amelynek hatására a kereslet mérséklődhet	5
– az EU csatlakozás utáni kiéleződő verseny a KKV szektorra gyakorolt hatása	4
– tőkehozamok csökkenése	4
– a feszültségek folytatódása a kelet-közép-európai térségben, s ennek vendégvisszatartó hatása	3

KÖZLEKEDÉS ÉS INFRASTRUKTÚRA

Tényezők	Pontérték⁵ (1-10) 10 a legfontosabb
Erősségek	
– a vízi- és légi közlekedés alpinfrastruktúrája jelentős	7
– Balaton körüli kerékpárút elkészült	7
– jelentős szennyvízelvezetési beruházások kezdődtek	7
– jó a régió megközelíthetősége Budapest és dél-nyugat felől	6
– az általános térségi jellemzők (a közlekedésre vonatkozóan) jobbak az országosnál	6
– megújuló energiaforrások hasznosításának jelentős lehetősége a régióban	6
– jelentős a villamos távvezetékek, a gáz, úthálózat, vasút, telefon sűrűsége és hossza	3
– hétvégi házak, valamint üdülők nagy száma	3
– az ivóvíz és energia ellátás megoldott az északi és a déli térségben is	2

⁵ A pontozás szakértői paneleken keresztül valósult meg. A pontszám megállapítása két dimenzió összesítésével történt: (1) az adott tényező országos átlaghoz viszonyított karaktere a Balaton térségben, (2) relevanciája a Balaton programozás szempontjából.

Tényezők	Pontérték⁵ (1-10) 10 a legfontosabb
<i>Gyengeségek</i>	
– sok helyen megoldatlan a mozgáskorlátozottak számára kiépített akadálymentesítés	10
– szétnyíló közműörlő : a vízellátáshoz képest elmaradt szennyvízelvezetés, - tisztítás még mindig fennálló problémái	9
– Ausztria, Szlovákia és a déli határok felől nehézkes megközelíthetőség	8
– a tó nyugati felén lassú az északi és a déli part összeköttetése	8
– a régió reptereinek alacsony kihasználtsága, felszereltsége, forgalma	8
– csapadékvíz elvezetés megoldatlansága	8
– nagymértékű közúti átmenő forgalom jelentős zaj és légszennyezést okoz, és tönkreteszi a térség ökológiai hálózatainak belüli áramlásokat	8
– északi parti vasútvonal villamosításának hiánya ; illetve az egész régióban a vasúti közlekedés elégtelensége (zsúfoltság, járatszervezés és –sűrűség)	8
– 71-es számú, 7-es számú főút a kapcsolódó csomópontokkal elviselhetetlenül zsúfolt a nyári szezonban (hiányos közlekedési rendszer)	8
– a balatoni hajózás elégtelensége	7
– rossz minőségű a régióba bevezető utak állapota	6
– hulladékgazdálkodási szervezetlensége, átlagos, nem a térség környezeti igényeknek és imázsának megfelelő innovatív kezelése	5
– hiányzik a régió komplex információs rendszere	5
– megfelelő kapacitású info-kommunikációs infrastruktúra hiánya	4
– belterületi utak számos településen rossz állapotúak	2
– egy 1,8 km-es pályaszakasz kiépítetlensége miatt nincs balatoni körvasút	2
<i>Lehetőségek</i>	
– légi közlekedés dinamikus fejlődése világszerte	8
– megújuló alternatív energiák hasznosításának támogatási lehetőségei	8
– a 8-as számú főút gyorsforgalmi úttá fejlesztése, 71-es számú főút tehermentesítését is szolgálja az M8 I. Szakasának megépítése Balatonfűzfő és Balatonvilágos között (jó kérdés, hogy külső-e vagy belső, mert térségen belül, halad, de talán nem térségi szintű döntés és forrás, maradhat itt)	6
– a vidékies térségek és a kisvárosok infrastrukturális ellátottságának és elérhetőségi viszonyainak fejlesztésére biztosított EU források	5
– M7-es autópálya a főváros felől gyors megközelítést tesz lehetővé (felújítás)	5
<i>Veszélyek</i>	
– az indokolt útfejlesztések (azaz M8, 84-es) elmaradása negatív hatással lesz a térség Közép-európai konkurens turisztikai célterületekhez mérhető versenyképességére	10
– környezeti károkat okozhat az indokolt közmű fejlesztések elmaradása, központi források hiánya miatt	9
– Egyéni motorizált közlekedés változatlan népszerűsége a térség cél és tranzitforgalmában. Egyéni, rugalmas közlekedés igényének növekedése, ami csökkenti a tömegközlekedés igénybevételét	8
– az elkerülő utak fejlesztésének elmaradása (központi források hiánya miatt) és a vendégforgalom növekedése esetén a közúti közlekedési rendszer szezonális túlszűfoltága megbéníthatja a térséget	7

KÖRNYEZET ÁLLAPOTA

Tényezők	Pontérték⁶ (1-10) 10 a legfontosabb
<i>Erősség</i>	

⁶ A pontozás szakértői paneleken keresztül valósult meg. A pontszám megállapítása két dimenzió összesítésével történt: (1) az adott tényező országos átlaghoz viszonyított karaktere a Balaton térségben, (2) relevanciája a Balaton programozás szempontjából.

Tényezők	Pontérték^a (1-10) 10 a legfontosabb
– Európai jelentőségű vizes élőhely	10
– Erdőségek és halastavak jelentős potenciálja a déli parton, potenciális lehetőség az aktív turizmus válfajainak (horgász-, vadász-, természetjáró turizmus)	9
– sokszínű természeti értékek	9
– a Balaton Európa egyik legjobban kutató tava	8
– a parttól távolabbi települések érintetlensége	8
- A Balaton területrendezésének törvényi szintű szabályozása	8
– képzett szakember gárda az értékek megőrzése és bemutatására	7
– domborzati sokszínűség (geológiai érdekességek)	7
– nehézipar minimális jelenléte	6
– megoldott ivóvíz- és energiaellátás	3
– környezetvédelmi beruházások megvalósítása nemzetközi (ISPA) támogatás igénylésével (szennyvízelvezetés, hulladékgazdálkodás témakörben)	3
Gyengeség	
– a Balaton vízpartja sűrűn beépített	10
– sérülékeny vízbázis (kiemelt környezeti problémák – karsztrendszer)	10
– hatékony hatósági intézkedési rendszer hiánya az engedély nélküli feltöltések ellen	10
– a parti sáv fokozott környezeti terhelése a főszezonban (forgalmi, beépítettségi, szennyvíz, hulladék kibocsátási)	9
– a parti sávban a megoldatlan csapadékvízgazdálkodás miatt romlik a tó vízminősége	8
– erózióveszélyes magaspart	8
– egyes háttértelepülések szennyvízkezelése megoldatlan	7
– rendezetlen települések (településképe nem illő épületek, belterületi útburkolatok állapota, rendezetlen településközpontok, információs táblák hiánya)	7
– javuló tendenciát mutató, de sérülékeny és labilis vízminőség	7
– egyes körzetek talaj és légszennyezési problémái, haváriái	7
– déli parton a talajvízszint emelkedése, belvízkárok	6
– rekultivációt igénylő tájsebek	6
– alacsony hatékonyságú kapcsolatrendszer az állami és civil szféra között	6
– havária, ipari, mezőgazdasági szennyezés lehetősége a térségen belül, a vészhelyzetekre való felkészülés hiányosságai miatt	5
– lakossági veszélyes hulladék és építési hulladék gyűjtése, elhelyezése megoldatlan	5
– vízfolyások, felszíni vízvezetők mederrendezésének elmaradása	4
– megújuló energiaforrások minimális használata	4
Lehetőség	
– négy régiós együttműködés a környezetvédelem érdekében	9
– a táj-rehabilitáció támogatottság a kormányzat részéről jelentős	8
– EU előírások alkalmazása a hulladékgazdálkodás terén, ami a Balaton térségét teljesen lefedő hulladékkezelési rendszer(ek) működését igényli	7
– növekvő környezettudatosság és az EU környezetbarát politikája, valamint a külső energiaforrásoktól való túlzott függőség csökkentése miatt növekvő igény várható a megújuló energiaforrások (biomassza, napenergia) hasznosítása iránt	6
Veszély	
– kiszámíthatatlan, bizonytalan források a stratégia környezetállapottal kapcsolatos intézkedéseinek megvalósításához	9
– a térség gazdaságát befolyásoló Balaton vízminőségének romlása (eutrofizáció) és ennek alapján a térségi ellentétek erősödése, a klímaváltozás és egyéb globális járulékos hatásainak, valamint a felső vízgyűjtőterületek gazdasági folyamatai következtében	8
– a Balaton-felvidék erdeit veszélyeztető gyapjaslepke hernyórágás	8
– területhasználat, beépítettség jelentős növekedése a szabályozások ellenére	8
– a KBVR megvalósításának elhúzódása, a központi források elapadása miatt, a vízminőség	8

Tényezők	Pontérték ⁶ (1-10) 10 a legfontosabb
romlása	
– havária (Balatonfüzfő környéke), ipari, mezőgazdasági szennyezés lehetősége pl. a felső Zala vízgyűjtő területéről, egyéb hatások	5
– a Balaton robbanó- és lőszer mentesítésének elmaradása	5
– kárrendezés, rehabilitáció elmaradása, a központi források elapadása miatt	4

5.2 Intézkedések listája

5.2.1 A komplex program elemeinek típusai

A PROGRAMELEMEK és RÖVIDÍTÉSEIK AZ INTÉZKEDÉSLISTÁBAN
○ PT: program elemek típusai: P: prioritás; I: intézkedés; K: komponens; T: tevékenység v. tevékenységek csoportja (nyílt listák!)
ELSŐDLEGES BALATON SPECIFIKUS ELEMÉK BALATON OP RÉSZÉ
○ ROP t. I.: Általános, egyes NUTS2 régiókra nehezen bontható ROP tartalmi elemek ○ R: <i>MÁSODSORBAN BALATON SPECIFIKUS</i> Ezek az általános ROP tartalomról levezethetők, de Balaton Régióban specifikus tartalmat hordoznak ○ B: <i>ELSŐSORBAN ÉS KIZÁRÓLAGOSAN BALATON SPECIFIKUS</i> Balaton régiós fejlesztési kezdeményezés, teljesen új OP elemek
BALATON SPECIFIKUS ROP TARTALMAK NEVESÍTETT PROJEKTEK VAGY SAJÁTOS BALATONI INTÉZKEDÉSEK AZ EGYES ROP-OKBAN (de ezek is lehetnek önálló Balaton OP részei)
○ ROP t. II.: egyes NUTS2 régiókra bontható fejlesztési elemek ○ E: egységesen minden NUTS2 régióban ○ K: Közép-dunántúli Régió specifikus elem (egyelőre nincs) ○ N: Nyugat-dunántúli Régió specifikus elem (alig van) ○ D: Dél-dunántúli Régió specifikus elem (egyelőre nincs) ○ Á: Ágazati fejlesztési elemek (felelős tárca neve, ezek általában egyes projektek) ○ H: Az adott tématerületben minden, a Balaton Régiót érintő fejlesztésben figyelembe veendő horizontális szempontok (Balaton stratégia alapján); általában igaz, hogy minden egyes programelem legalább horizontális szempontként meg kell, hogy jelenjen a különböző tervezői egyeztetések során.

- „X”: A kapcsolódási pontok jele, a jelölt kapcsolatokhoz esetenként a kapcsolathoz az intézkedés tábla alatti végjegyzetekben jelölt a kommentár tartozik. Ahol egyik rubrikában sincs kapcsolat az azt jelenti, hogy még horizontális szempontként sem számít a feladat Balaton specifikusnak.
- „P”: Ha a kapcsolatot pár (leginkább előre nevesített) projekt jelenti, mely a Balaton térségből bekerül az illető OP-ba

5.2.2 Az egyes intézkedések leírása és tipizálása

P T	Programelemek	ROP t. I.		ROP t. II.				Á	H
		R	B	E	K	N	D		
P	1. A balatoni gazdaság diverzifikálása, stratégiai kitörési pontok mentén történő XXI. századi modern fejlesztése, valamint a vállalkozói, intézményi versenyképesség fokozása	X							
I	1.1 A Balaton Régió hagyományaihoz és értékei környezeti adottságaihoz igazodó kiemelkedően versenyképes gazdaság megteremtése, a vállalkozások modernizációja és a hálózati együttműködések ösztönzése	X ⁱ							(x) FVM
K	1.1.1 Hagományos balatoni gazdasági ágazatok fejlesztése	X ⁱⁱ							(x) FVM iii
T	Mező-, erdő-, vad- és halgazdasági vállalkozások és kapcsolódó élelmiszeripari, szolgáltatási tevékenységek versenyképességének javítása, a mezőgazdasági termékek feldolgozottságának és helyi piacokon való értékesítésének ösztönzése (kiemelten: gyógy- és fűszernövények termesztése, gyümölcstermesztés és feldolgozás; legeltető, őshonos, tradicionális fajtákra épülő állattenyésztés; szőlészet és borászat; melegvízi kerteszet és primőr áruk; halgazdálkodás és halászat; nádgazdálkodás, erdei termék és feldolgozás, energianövények)	X							(X)
T	„Balaton terméket” készítő mesterségek, kis- és hagyományos kézművesipari tevékenységek fejlesztése (pl. horgászati-halászati eszközök, játékok és ajándéktárgygyártás, vízparti üdülési egyéb szabadidős használati tárgyak, illatszerek, gyógyhatású és rekreációs termékek gyártása)	X							(X)
K	1.1.2 Térségi adottságokhoz igazodó kiemelt gazdasági ágakhoz kapcsolódó modern balatoni gazdaság- és szolgáltatásfejlesztés	X ^{iv}							
T	Tudásalapú, rendkívül alacsony energia, anyag és szállítási igényű gazdasági szektorok és vállalkozási profilok fejlesztése (pl. kreatív ipar, szoftvergyártás, kutatási-fejlesztés)	X							
T	Alacsony energia, anyag és régióbeli szállítási igényű környezetipari fejlesztések;	X							
T	Alacsony gazdaság és kapcsolódó szolgáltatás és infrastrukturális fejlesztések (pl.: Balaton a magyar Florida, modern magas színvonalú, speciális all inclusive szolgáltatásokat nyújtó apartmantelepek, alkonyfalu és alkonythonok megtelepedésének ösztönzése, speciális a térségben élő, vagy ideiglenesen ott tartózkodó nyugdíjas-korúak részére szolgáltatást nyújtó szolgáltatások fejlesztése)	X							
T	Ingatlan kezelési, fejlesztési és ingatlanpiaci tevékenységgel foglalkozó vállalkozások támogatása	X							
T	A régió kiemelt szolgáltatási szektoraihoz tartozó kkv-k megújulásának ösztönzése (kiemelten a térségi turisztikai, mezőgazdasági, ipari tevékenység kiszolgálását biztosító kiegészítő szolgáltatások)	X							
T	A kiemelt gazdasági ágazatokkal (1.1.1. és 1.1.2), turizmussal kapcsolatos kutató-fejlesztő, technológiai transzfer együttműködések támogatása, és kutató vagy közgazdasági intézmények betelepülésének, kialakításának ösztönzése (kiemelten Balneológia, Hidrológiai és Reumatológiai Kutatás-fejlesztési Intézet létrehozása)	X					(p)	(P) OM- NKTH v	
T	A régióban jelentős piaccal rendelkező, vagy exportképes terméket előállító termelő - szolgáltató kkv-k általános fejlesztése (elsősorban a háttértelepülések nagy foglalkoztatói munkahelyteremtésének ösztönzése)								X ^{vi}
	Az 1.1.1 és 1.1.2 esetén kiemelten támogatandó az innováció-vezérelt, egész éves foglalkoztatást biztosító a régió adottságaihoz igazodó, piacorientált gazdasági aktivitás ösztönzése és a magas hozzáadott értéket előállító KKV-k fejlődését biztosító feltételek kialakítása:								
	Kiemelten: a régió vállalkozásainak ösztönzése környezeti szabványok átvételére, környezetmenedzsmenti rendszerek bevezetésére, környezetvédelmi beruházásokra			X				X	X kvVM

P T	Programelemek	ROP t. I.		ROP t. II.				Á	H
		R	B	E	K	N	D		
	Vállalkozások működési feltételeinek javítása - Technológia modernizáció								
	Szolgáltatás- és termék-innováció								
	Marketing tevékenységek támogatása								
	Vállalati IT rendszer-fejlesztések (hardverfejlesztések, tartalomszolgáltatások fejlesztése) és vállalatközi IT együttműködések ösztönzése								
	Célzott beruházás-ösztönzés feltételeinek alágazatonkénti kidolgozása								
K	1.1.3 Balatoni hálózatosodás, az interregionális kapcsolatok fejlesztése és a gazdasági szervezetek versenyképességének erősítése (az előző fejlesztési komponensekhez kapcsolódó részben horizontális és önálló fejlesztési terület)	X^{vii}						(x) <i>FVM viii</i>	
T	o Regionális és térségi gazdasági együttműködésekben való részvétel és az interregionális térségi hálózatok létrejöttének támogatása (integráció, hálózatosodás, klaszterek)	X							
T	o Balatoni multiszektoriális helyi termék mikro-klaszterek létrejöttének a támogatása (kiemelten 1.1.1 – az egyes alrégiókban, mikrotérségekben)	X						(x)	
T	o Kutató-fejlesztő intézetekkel való együttműködések ösztönzése (kiemelten a régióhoz és a régió környezetében található kapcsolódó felsőoktatási, akadémiai intézményekkel való együttműködés ösztönzése)	X							
T	o Nemzetközi és hazai intézményközi és vállalati együttműködések ösztönzése (potenciális külföldi partnerrégiókkal való együttműködési és kutatási programok)	X							
T	o Vállalati szervezeteifejlesztés		X <i>ix</i>						
T	o Balatoni vállalkozói információs, innovációs hálózatok kialakítása	X							
I	1.2 Új balatoni gazdaság megteremtését szolgáló vállalkozói infrastruktúrafejlesztés és a kapcsolódó gazdaságfejlesztési, innováció- és befektetés-ösztönző közvetítőintézmények kiépítése és fejlesztése								
K	1.2.1 Balatoni befektetés- beruházás és vállalkozás—ösztönzés								
T	o A humán- és működőőkevonzó képesség növelése érdekében egységes, modern és hatékony Balatoni Régiómarketing rendszer kialakítása (arculattervezés, regionális PR- és marketingeszközök fejlesztése, regionális és alrégiós tudat erősítése, a turisztikai marketing és menedzmenttel összhangban)	X							
T	o Balatoni regionális befektetés és beruházás ösztönzési tevékenység intézményi feltételeinek a megteremtése (kiemelten privát tőke bevonása alprogram)	X						(p) <i>GKM</i>	
T	o Új vállalkozások indítása érdekében inkubátorházak fejlesztése és kezdő vállalkozásoknak ügyviteli, általános gazdasági tanácsadás nyújtása								X^x
T	o A meglévő épített ingatlanállomány hasznosításával magas tudás tartalmú és alacsony nyersanyag, energia és szállítási igényű vállalkozások üzleti infrastruktúrájának fejlesztése, valamint alacsony környezetterhelésű gazdasági, intézményi funkciók ellátáshoz szükséges infrastruktúra kialakítása (pl. technológiai parkok kialakítása, intézmények betelepítése)	X	(p)						
T	o Elsősorban a meglévő épített ingatlanállomány hasznosításával vállalkozások és intézmények megtelepedéséhez szükséges infrastruktúra, szolgáltatások (pl. ipari park) fejlesztése								X^{xi}
K	1.2.2. Balatoni gazdaságfejlesztési, szervezési, vállalkozásfejlesztési és közvetítő intézmények, szakmai szervezetek fejlesztése, valamint a balatoni forrás-abszorpciók képesség növelése	X^{xii}							
T	o Balatoni közvetítő és szakmai intézmények szervezeti, informatikai és infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	X							

P T	Programelemek	ROP t. I.			ROP t. II.			Á	H
		R	B	E	K	N	D		
T	o Balatoni forrás-abszorpciók képesség növelése (projektfejlesztés, regionális projektszatomatrendszer fejlesztése, Balatoni pályázati információs szolgálatok fejlesztése, integrált regionális tervezési-programozási rendszer és a térségi monitoring rendszer kialakítása)	X							
I	1.3 Intelligens e-Balatoni Régió és az ügyfélbarát, hatékony, versenyképes helyi balatoni közigazgatás feltételeinek megteremtése			P				P	(X)
K	1.31 Intelligens e-Balatoni Régió: a balatoni információs társadalom kiterjedéséhez kapcsolódó átfogó fejlesztések			P				P _{IHM}	(X) ^{xiii}
T	o Szélessávú informatikai hálózat fejlesztése, elsősorban a parttól távolabbi településeken			P				P _{IHM}	(X)
T	o Közösségi célú Internet használat hozzáféréseinek bővítése			P				P _{IHM}	(X)
T	o Balaton-specifikus tartalomszolgáltatások és fejlesztések ösztönzése		X	(P)				(P) _{IHM}	
T	o Távmunka formáinak ösztönzése		X ^{xiv}	(P)					
K	1.32 Ügyfélbarát, hatékony és versenyképes helyi balatoni közszolgáltatás feltételeinek megteremtése			P				P _{IHM}	(X) ^{xv}
T	o Lakosságnak, vállalkozásoknak nyújtandó önkormányzati szolgáltatások elektronikus ügykezelésének és internetes ügyintézésének biztosítása			P				P _{IHM}	(X)
T	o Önkormányzati vagyongazdálkodás feltételeinek megteremtése			P				P _{IHM}	(X)
T	o Ügyfélbarát, hatékony önkormányzatok és közszolgáltatások kialakításához kapcsolódó szervezetei-fejlesztések és speciális programok támogatása			P				P _{IHM}	(X)
T	o Közzolgáltatások intézményi és interregionális kapcsolati infrastruktúrájának fejlesztése		(x)					P _{IHM}	
T	o Térségi és települési menedzsment és marketing erősítése (pl. citymenedzsment)			P				P _{IHM}	(X)

ⁱ A KKV fejlesztés, mint általános ROP tartalom a Balaton-specifikus intézkedés keretében csak a kiemelt (1.1. és 1.2.) ágazatokra irányul.

ⁱⁱ A KKV fejlesztés, mint általános ROP tartalom a Balaton-specifikus intézkedés keretében csak a kiemelt (1.1. és 1.2.) ágazatokra irányul.

ⁱⁱⁱ Alternatívát jelenthet a hagyományos gazdasági tevékenységek EMVA-ból való támogatása (a kiemelt térségekre vonatkozó különleges EMVA leosztásra már vannak ígéretet, ami a Tiszánál az ártéri gazdálkodást jelentené intézkedésként, az a Balatonnál az 1.1-ben jelenne meg).

^{iv} A KKV fejlesztés, mint általános ROP tartalom a Balaton-specifikus intézkedés keretében csak a kiemelt (1.1. és 1.2.) ágazatokra irányul. A

^v Egy-egy kiemelt projekt vonatkozó ágazati (K–F tartalmú) programban is elhelyezhető

^{vi} Pl.: valóban orientálandó a munkaerő problémákkal küzdő (háttér) települések vállalkozásaira

^{vii} A hálózatos vállalkozói együttműködések tipikus ROP tartalma, de a hálózatszervezés egysége ez esetben nem a régió, hanem elsődlegesen a BKÜ területe.

^{viii} Alternatívát jelenthet a hagyományos gazdasági tevékenységek mikroklaszterinek EMVA-ból való támogatása (a kiemelt térségekre vonatkozó különleges EMVA leosztásra már vannak ígéretet, ami a Tiszánál az ártéri gazdálkodást jelentené intézkedésként, az a Balatonnál az 1.1-ben jelenne meg).

^{ix} Bizonytalan helyzetű ROP /SOP téma terület

^x A vonatkozó általános ROP tartalom szűrése elsősorban a szigorúbb térszámlálati elvek alapján

^{xi} A vonatkozó általános ROP tartalom szűrése elsősorban a szigorúbb térszámlálati elvek alapján

^{xii} A vonatkozó (hasonló tartalmú) általános ROP elemében lehetővé kell tenni a BKÜ területén mindenhol működő és nem NUTS2 régióhatáros közvetítő szervezetek fejlesztését, valamint a Balaton specifikus (hogy mi számít annak, arról szól maga az egész intézkedéslista) projektfejlesztést, valamint minden fejlesztés egységes, BKÜ szintű monitorozását, stb.

xiii

Az üdülő és állandó népesség, valamint a turizmust kiszolgáló szempontok bevezetése képzeltető el a ROP-okban, SOP-okban.

xiv

Egyelőre nem ismert távmunkát lefedő ROP/SOP tartalom, ezért ez akár unikális Balaton specifikus tevékenység is lehet.

xv

Az üdülő és állandó népesség, valamint a turizmust kiszolgáló szempontok bevezetése képzeltető el a ROP-okban, SOP-okban.

P T	Programelemek	ROP t. I.		ROP t. II.				Á	H
		R	B	E	K	N	D		
P	2. A Balatoni turizmus újjászületése, minőségi megújulása	X							
I	2.1 Minőségi, egyedi jellegű erősítő, célcsoport-orientált, komplex és térségileg fenntartható turisztikai termékek, vonzerő és desztináció fejlesztés	X							
K	2.1.1 A Balatoni kínálati portfólió megújítása érdekében az egész éves turisztikai kínálatot biztosító turisztikai termékek, vonzerők fejlesztése: A turisztikai szezon meghosszabbításához kapcsolódó, elsősorban egész évben látogatható turisztikai termékek, vonzerők térségi alapon összehangolt fejlesztése	X		(P)					(P)
T	Gyógyító Balaton: Egészségturizmus: a gyógy-, wellness, egészségügyi és termálturizmus fejlesztése, valamint a gyógyhelyek és gyógydesztinációk minőségi, egyedi jellegű erősítő, célcsoport-orientált, integrált fejlesztése (pl. gyógyüdülő-hely jelleg erősítése, új gyógy- és termálfürdők létesítése, valamint a kapcsolódó wellness és fitness kínálat fejlesztése, tematikus gyógyfürdők kialakítása, termál-szolgáltatások fejlesztése, egészségügyi-rehabilitációs turizmus kínálati elemeinek fejlesztése)	X							
T	Aktív szórakoztató Balaton: Kiemelt innovatív tematikus turisztikai fejlesztések és szabadidős beruházások, valamint az aktív turizmus, a vizes rekreáció és az aktív pihenés egész évben felkereshető kínálati elemeinek fejlesztése (tematikus parkok, multifunkcionális szabadidő parkok és szórakoztató központok létesítése, európai színvonalú és egyedülálló aquapark és csúszdaparkok létrehozása, fedett lovardák építése; továbbá az outdoor és indoor téli és őszi desztinációs kínálatot szélesítő kínálati elemek fejlesztése - pl. komplex indoor-outdoor szabadidő központok stb.)	X							
T	A konferencia- és üzleti turizmus, valamint a vállalati, intézményi tevékenységekhez kapcsolódó turisztikai szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztése (pl. balatoni multifunkcionális központok építése, jelenlegi kínálat korszerűsítése, konferencia és wellness hotelek létesítésének ösztönzése)	X							
T	Kulturális, örökség és eseményturizmus, egész éves kínálati elemeinek fejlesztése, (pl. kézműves bemutatóhelyek, interaktív múzeumok kiépítése; fedett létesítményben lévő kulturális fesztiválok, rendezvények és helyszíneinek fejlesztése)	X							
T	A Balaton-környéki bor- és gasztronómia turizmus fejlesztése (pl. balatoni borturizmus program végrehajtása, borutak infrastrukturális feltételeinek fejlesztése)	X	(X)	(X)					
T	Új vagy bővülő keresleti igényeket kielégítő minőségi szolgáltatást nyújtó, magas színvonalú szálláshelyek és új egész éves kínálati elemek jelentő resort típusú szálláshely-komplexumok integrált fejlesztése (pl. családi és gyermek-hotelek, wellness és konferencia hotelek, új magas kategóriájú szállodák fejlesztése, üdülőfalvak, multifunkciós üdülőparkok)	X							
T	Turisztikai desztinációs, kínálati és termékfejlesztési együttműködések ösztönzése: környező desztinációk turisztikai és szabadidős kínálatának bevonása programkijárlások, desztinációs szintű stratégiai együttműködések révén (kiemelten rossz idő esetére)	X							
K	2.1.2 Az év nagy részében szolgáltatást nyújtó komplex turisztikai termékek fejlesztése (6-8 hónap): A balatoni aktív szabadidő-eltöltés és pihenés kínálati feltételeinek bővítése, az aktív, sport és kulturális turisztikai kínálat célcsoport-orientált, minőségi fejlesztése	X ^{xvi}		(X)					
T	Balatoni kerékpáros turizmus integrált fejlesztése (pl. kerékpáros desztinációk, tematikus kerékpárutak kialakítása, háttérterületek integrálása)	X	(X)	(X) ^{xvii}					
T	Ökoturizmus és az ökoturisztikai szolgáltatások, valamint a tematikus ökoturisztikai kínálat fejlesztése	X		(X)					
T	Lovasturizmus fejlesztése – (Kiemelten balatoni lovastúra és lovasközpont hálózat fejlesztése, a már meglévő lovaspályák, lovasházak továbbfejlesztése)	X	(X)	(X) ^{xviii}					

P T	Programelemek	ROP t. I.		ROP t. II.				Á	H
		R	B	E	K	N	D		
T	o A balatoni golfurizmus fejlesztése – (kiemelten nemzetközi szintű és tanuló golfpályák és golfdesztnációk létrehozása a régióban)	X		(x)					
T	o Sportturizmus és a szabadidő-sportpályák fejlesztése – a gyógyító és megújulást adó Balaton kiemelt fejlesztési elemei a sportturisztikai szolgáltatások és a sportlétesítmények fejlesztése. A hazai és nemzetközi jelentőségű sportrendezvények (pl. streeball, strandólabda) megrendezése mellett, kiemelt cél a vízi, a vízparti és a településekhez kapcsolódó sportpályák, szabadidős, rekreációs létesítmények fejlesztése.	X		(x)					
T	o A vízi és horgászturizmus infrastrukturális és szolgáltatási kínálati elemeinek integrált, minőségi fejlesztése (pl. vitorlázókikötők kapacitásának bővítése, komplex kikötői fejlesztések, kikötői és parti szolgáltatások, valamint komplex kikötői szállások fejlesztése; a horgászat és a horgászturizmus infrastruktúrájának fejlesztése (hajóállomány fejlesztése, stégek, fogadóépületek kialakítása, környezet fejlesztése), új vízi szórakoztató és vízisport létesítmények létrehozása)	X		(x) xix					
T	o A balatoni kulturális és eseményturizmus fejlesztése, valamint a meglévő turisztikai vonzerők minőségi fejlesztése /kiemelten a szezon meghosszabbítására is alkalmas önálló kulturális turisztikai vonzerők és eseményturizmus fejlesztésére: a kulturális és eseményturizmus infrastrukturális feltételeinek javítása, minőségi fejlesztése (szabadidő szinpadok, új kulturális központok, több célú hasznosítást biztosító kiállító, színházi és koncert terek, kulturális és infopontok), a meglévő kiemelt rendezvények továbbfejlesztése, a háttértelepülések rendezvényeinek bekapcsolása és új résturisztikai nagyrendezvények kialakítása/	X		(x)					
T	o A táji értékekre alapozott táji (alrégiós) termékfejlesztés, valamint a falusi, vidéki és agroturizmus fejlesztése a Balaton háttértelepülésein (pl. falusi turizmus mellett különösen a helyi rendezvények, fesztiválok kiemelt fejlesztése (pl. Kaposcs, Buzsák) és integrálása a turisztikai kínálatba, a népi és táji hagyományok erősebb kiaknázása, valamint a kiegészítő fejlesztési lehetőségeket nyújtó agroturizmus (pl. tapogató turizmus, szőlő- és bortermelés, helyi termékek) és az aktív turizmus különböző formáinak fejlesztése, a természeti és helyi értékek kreatív hasznosítása, zárt, részben nyitott rendszerű komplex üdülő és szabadidő-szolgáltatást nyújtó üdülőfaluk, apartman-telepek megtelepedésének ösztönzése)	X						(x) FVM xx	
K	2.1.3 Nyári szezonra jellemző termékek komplex fejlesztése (1-3 hónap)		X ^{xi}	(x)					
T	o Nyári vízparti üdülés, strandolás termékcsoport és a vízi sportok fejlesztése (kiemelten strandok fejlesztése – pl. vízszinpad fejlesztése; élőzuhanyszók, egészségügyi létesítmények, parkosítás, plázsok létesítése, az aktív sportos strandélet infrastrukturális feltételeinek a megteremtésével, vízi-vidámparkok építése; vízparti üdülők korszerűsítése, felújítása és kiegészítő szolgáltatások fejlesztése; kishajó, csónak kikötők építése, bővítése)	X		(x) xxii					
T	o Az időszaki kulturális infrastruktúra és az esemény- és kultur-turisztikai kínálat fejlesztése (pl. nyári szabadidő szinpadok fejlesztése, bővítése, továbbá kapcsolódó időszakos kulturális infrastruktúra fejlesztése)	(X)	X	(x)					
K	2.1.4 Turisztikai desztinációk integrált turizmusfejlesztési programjainak támogatása		X ^{xiii}	(x)					
I	2.2 A balatoni turisztikai fogadóképesség minőségi megújítása és a balatoni turisztikai szolgáltatások integrált fejlesztése		X ^{xiv}	(x)					
K	2.2.1 Balatoni szálláshelyek minőségi és koordinált mennyiségi fejlesztése		X	(x)					
T	o Meglévő balatoni szálláshelyek korszerűsítésének, és szolgáltatási színvonal emelése	X		(x)					
T	o Meglévő balatoni akadály-mentesítésének támogatása	X		(x)					

P T	Programelemek	ROP t. I.		ROP t. II.				Á	H
		R	B	E	K	N	D		
T	o Új szálláshelyek kialakításának ösztönzése kapacitásbővítés kiemelten a parttól távolabbi településeken	X		(x)					
K	2.2.2 Kiemelt turisztikai célcsoportokhoz és résturisztikai fejlesztésekhez kapcsolódó speciális balatoni integrált szálláshely- és szolgáltatás-fejlesztési programok támogatása	X							
T	o balatoni kempingek európai színvonalú megújításának infrastrukturális és szolgáltatásfejlesztési programja;	X							
T	o balatoni ifjúsági és diákturizmus integrált szálláshely és szolgáltatás fejlesztési programja;	X							
T	o segítséggel élők és szociális turizmus integrált balatoni turisztikai fejlesztési programja)	X							
T	o ... további tevékenységek elképzelhetők, a fentiek példák	X							
K	2.2.3 A turizmushoz közvetlenül kapcsolódó szolgáltatások szolgáltatási színvonalának emelése, minőségük javítása	X							
T	o Integrált turisztikai információszolgáltatás és a látogatómenedzsment rendszerek fejlesztése, valamint az információszolgáltatáshoz kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése a Balaton Régióban	X							
T	o Beutaztatást és beutaztatási szolgáltatást végző szervezetek és szolgáltatások fejlesztése	X							
T	o Turisztikai szolgáltatások minőségének javítását támogató minősítési rendszer kialakítása és működtetése, valamint meglévő nemzetközi és hazai minősítési rendszerek bevezetésének ösztönzése (kiemelten szállás- és vendéglátóhelyek, strandok)	X							
T	o Térségi szolgáltatási és díjazási rendszerek fejlesztése (pl. Balaton kártya továbbfejlesztése, balatoni ajándéktárgyak értékesítésének elősegítése az erre szakosodott üzletek létesítésének támogatása, a "legnépszerűbb balatoni souvenir" díj létrehozása)	X							
K	2.2.4 A turisztikai kínálat fejlesztésének egyik alapját jelentő közszolgáltatások színvonalának emelése, valamint a turisták komfortérzetét javító fejlesztések ösztönzése	X							
T	o A turisztikai kínálat fejlesztésének egyik alapját jelentő közszolgáltatások színvonalának emelése (pl. a vízi mentés eszközrendszerének fejlesztése).	X							
T	o A lakosság és a turisták komfortérzetének javítása érdekében a turizmusfejlesztést és a modern látogatómenedzsment legfontosabb fejlesztési elveit figyelembe véve a településkép turistabarát megújítása (pl meglévő épületek szanálása, partvédelem, parkosítás, hozzáférhetőség, sétányok kiépítése)	X		(x)					
T	o A közbiztonság és a közrend fokozását ösztönző programok támogatása	X							
	o Az idegenforgalmi gazdaság kifehérlését ösztönző programok támogatása (pl. önkéntes minősítési rendszerek kialakítása, ellenőrzési akciók szervezése)	X							
T	o Szemléletformálás (kiemelten a lakosság turisztikai szemléletének formálása és az önkormányzatok, civil szervezetek, vállalkozások felkészítése)	X							
T	o A környezetkultúra javítása, valamint a köztisztaság és a higiénias létesítmények fejlesztése a Balaton Régióban	X							

P T	Programelemek	ROP t. I.		ROP t. II.				Á	H
		R	B	E	K	N	D		
I	2.3 A Balaton turizmus stratégiai menedzsment rendszerének megújítása	X							
K	2.3.1 A Balaton Régió stratégiai turizmus menedzsment rendszerének és hatékony, korszerű működési feltételeinek megteremtése	X							
T	o A Balatoni Regionális Turisztikai Desztináció Menedzsment szervezet létrehozása	X							
T	o Balatoni helyi, térségi Desztinációs Menedzsment szervezetek kialakítása	X		(*)					
T	Régió belüli térségenként a turisztikai kínálat összehangolását, fejlesztését, kommunikálását és értékesítését támogató helyi, térségi desztináció menedzsment rendszer kialakítása és működtetése (gyenesdíjsi HDM PPP-modell helyi adaptálása)	X		(*)					
T	Üdülőhelyi-igazgatás feltételeinek megteremtése	X		(*)					
T	o A turizmushoz kapcsolódó humán erőforrás és szervezetfejlesztés a Balaton Régióban	X							
T	o Nemzetközi és hazai hálózati együttműködések támogatása a Balaton turizmusában	X							
t	o A beutaztatás és a fogadás intézményi feltételeinek javítása, stratégiai együttműködések ösztönzése (kiemelten incoming agentúrok, touroperatorok és tourinform hálózatok intézményi fejlesztése, a beutaztatást és szolgáltatást végző szervezetekkel való stratégiai együttműködések ösztönzése)	X							
K	2.3.2 Korszerű balatoni regionális és desztinációs marketingrendszer kialakítása	X							
T	o Desztinációs e-turisztikai rendszer kialakítása: a régió egészét érintő turisztikai célú összehangolt, informatikai alapú marketing-kommunikációs, információs és értékesítő rendszer kialakítása és működtetése	X							
T	o A balatoni turisztikai információs rendszer és adatbank létrehozása	X							
T	o Egységes Balaton arculat kialakítása és a Balatoni vezető turisztikai márkáinak, desztinációinak megteremtése és stratégiai menedzsmentjük biztosítása (brandépítés és menedzsment)	X							
T	o Régió belüli és régió kívüli (hazai és nemzetközi) marketing, értékesítési és márkafejlesztési együttműködések ösztönzése	X							
T	o Marketing kutatások és desztinációs marketingtevékenységek támogatása	X							
K	2.3.3 Balatoni turisztikai innováció, turisztikai K+F és a turisztikai projektfejlesztés, valamint befektetés-ösztönzés támogatása és szervezeti feltételeinek megteremtése	X							
T	o Balatoni Turizmusfejlesztési Alap létrehozása és működtetése	X							
T	o Balatoni turisztikai projektfejlesztési csatoma létrehozása és működtetése (BTDM koordinálásában), valamint a turisztikai projektfejlesztés és menedzsment erősítése	X							
T	o Balatoni hazai és nemzetközi turisztikai termékefejlesztési együttműködések és turisztikai innovációs tevékenységek ösztönzése	X							
T	o Balaton Régióhoz kapcsolódó turisztikai K+F együttműködések és szakmai rendezvények szervezésének, valamint térségi kutatások, elemzések készítésének támogatása (kiemelten hazai és nemzetközi kutatási programokban való részvétel, két éves térségi turisztikai kutatási akciótervek kialakítása)	X							
T	o Balatoni turisztikai befektetés-ösztönzési stratégia kialakítása és működtetése (BTDM koordinálásában) – kiemelten a hazai és a nemzetközi működőké bevonására, stratégiai együttműködések fejlesztésére	X							

^{xvi} Leginkább az egyes ROP turisztikai tartalmaktól függ, hogy mennyire Balaton specifikusak ez a komponens. Balatonra elkülönített keret vagy megfelelő számú előre nevesített projekt azonban mindenképpen kell.

^{xvii} A Balatonnál egy ilyen jellegű (kerékpáros, lovas útvonalakra épülő) fejlesztés gyakran nehezen és feleslegesen bontandó egyes NUTS2 régiókra

^{xviii} A Balatonnál egy ilyen jellegű (kerékpáros, lovas útvonalakra épülő) fejlesztés gyakran nehezen és feleslegesen bontandó egyes NUTS2 régiókra

^{xix} A fejlesztés témájában szinte kizárólag a Balatonnál jelenik meg, pontszerű jellege miatt azonban – kizárólag szükség esetén – NUTS2 régiókra bontható

^{xx} Alternatívát jelenthet a hagyományos gazdasági tevékenységek EMVA-ból való támogatása (a kiemelt térségekre vonatkozó különleges EMVA leosztásra már vannak ígéreték, ami a Tiszánál az ártéri gazdálkodást jelentené intézkedésként, az a Balatonnál az 1.1-ben jelenne meg).

^{xxi} Leginkább az egyes ROP turisztikai tartalmaktól függ, hogy mennyire Balaton specifikusak ez a komponens. Balatonra elkülönített keret vagy megfelelő számú előre nevesített projekt azonban mindenképpen kell.

^{xxii} A fejlesztés témájában szinte kizárólag a Balatonnál jelenik meg, pontszerű jellege miatt azonban – kizárólag szükség esetén – NUTS2 régiókra bontható

^{xxiii} Leginkább az egyes ROP turisztikai tartalmaktól függ, hogy mennyire Balaton specifikusak ez a komponens. Balatonra elkülönített keret vagy megfelelő számú előre nevesített projekt azonban mindenképpen kell.

^{xxiv} Leginkább az egyes ROP turisztikai tartalmaktól függ, hogy mennyire Balaton specifikusak ez a komponens. Balatonra elkülönített keret vagy megfelelő számú előre nevesített projekt azonban mindenképpen kell.

P T	Programelemek	ROP t. I.			ROP t. II.			Á	H
		R	B	E	K	N	D		
P	3. A humánerőforrás megtartó-képességét és a térségi vonzerőt kiszolgáló stabil egzisztenciális háttérű, összetartó, környezettudatos, vendégszerető és innovatív helyi társadalom mintáértékű megteremtése humánerőforrás- és humáninfrastruktúra fejlesztéssel								
I	3.1. A Balaton Régió igényeihez igazított felkészült humánerőforrást megteremtő iskolarendszerű szak és nyelvi képzések								
K	3.1.1. A Balaton Régió munkaerő-keresletét figyelembe vevő szakképzési rendszer rugalmas működtetése, a felnőttképzés, ezen belül az átképzések ösztönzése , különös tekintettel a régió kulcságazataira								
K	3.1.2. A Balaton Régióon belüli gyakornoki rendszerek , vállalkozások és a vállalkozások és képzőhelyek közötti képzési együttműködések kialakítása, különös tekintettel a régió kulcságazataira								
K	3.1.3. A vendéglátásban, szolgáltatásban, kereskedelembe, szállodaiparban ügyfélkapcsolati oldalon dolgozók – elsősorban a német mellett – az angol és más nyelvismeret javítása								
K	3.1.4. Modern info-kommunikációs eszközök használatának elsajátítása a lakosság és a munkavállalók széles körében								
I	3.2. A Balaton Régió gazdasági, társadalmi, intézményi rendszerének feltárása a regionális kohézió és autonómiai szolgálatában								
K	3.2.1. Regionális társadalmi-gazdasági tudományos tevékenységek ösztönzése								
T	o A régió gazdasági-társadalmi viszonyait feltáró kutatási tevékenységek								
T	o A régió speciális gazdasági-társadalmi gazdasági adottságainak kutatására épülő, K+F jellegű foglalkoztatási, szociálisgazdasági vagy egyéb jellegű kísérleti projektek								
T	o A régió kutató és felsőoktatási intézményei közötti együttműködések támogatása								
T	o Regionális tudástárház kialakítása (civil alapokon)								
K	3.2.2. A Régió önállóodásának szolgáló intézményfejlesztés								
T	o A Balaton Régió hosszú távú közigazgatási jövőképeinek és lobbystratégiájának kialakítása								
T	o A régió területén területi hatállyal rendelkező különböző intézmények, hatóságok közötti hálózatos együttműködések kialakítása								
T	o Az önálló fejlesztéspolitikát szolgáló tervezési és megvalósítási Intézményfejlesztés kialakításának befejezése								
li	3.3. A háttértelepülések foglalkoztatási problémáit és a szezonális munkanélküliséget kezelni képes balatoni foglalkoztatási rendszer kialakítása								
K	3.3.1. Az inaktívoknak, ezen belül a tartós munkanélkülieknek, szociális segélyben részesülők számára sajátos balatoni foglalkoztatási programok kialakítása való bevonása, különös tekintettel a háttértelepülések lakosságára, az üdülőközöniséget, turisztikai tevékenységek kiszolgálására, vonzerők karbantartására								
K	3.3.2. Balatoni Régiós foglalkoztatási paktumok kialakítása , melyek segítik az idényszerű foglalkoztatás hatásának kezelését, ösztönzik a parti és háttérterületek között a munkaerő áramlását (szervezés, munkaerő piaci tervezés, kiegészítő informatikai beruházások)								
I	3.4. A térségi erőforrást és vonzerőt képviselő környezettudatos és vendégszerető balatoni polgárság megteremtése								

P T	Programelemek	ROP t. I.			ROP t. II.			Á	H
		R	B	E	K	N	D		
K	3.4.1. A környezettudatos, helyismerettel rendelkező, egészséges balatoni polgárság megteremtése							(P)	X
T	Egységes balatoni helytörténeti és helyi földrajzi, kulturális ismeretek széles körű elterjesztése alapjainak kialakítása (kiadványok, iskolai rendszerű képzési elemek)	X						(P) KvVM	(X)
T	Környezettudatos életmód, a Balaton térségének környezeti, társadalmi, gazdasági alrendszerei kölcsönkapcsolatainak, működési mechanizmusának széles körű megismertetése (kiadványok, iskolai rendszerű képzési elemek)								X
T	Az egészséges életmódot elterjesztését szolgáló szemléletformálás							P NSH	
T	Eszélyegyenlőség (általában, de kiemelten fogvatékosággal élőkkel szembeni) megteremtését szolgáló szemléletformálás								X
K	3.4.2. Magas vendéglátói kultúrával rendelkező Balaton térség kialakítása		X						
T	Alapvető vendégfogadói látási ismeretek oktatása a lakosság széles körében (iskolarendszerű képzési elemek kidolgozása, kiadványok az alapvető turista tájékoztatói ismeretekről, etikettől)	X							
T	A vendéglátásban, szolgáltatásban, kereskedelemben, szállodaiparban, valamint minden turizmussal közvetlen vagy közvetett kapcsolatban álló szektorokban foglalkoztatottak és vállalkozásvezetők körében a kultúrált vendéglátást szolgáló ismeretek elterjesztése	X							
T	Szemléletformálás az idegenforgalmi szektor kifehértése érdekében	X							
T	Helyi földrajzi, kulturális és helytörténeti ismeretek oktatása a vendéglátásban, szolgáltatásban, kereskedelemben, szállodaiparban dolgozók számára	X							
I	3.5. A Balaton Régió a legerősebb térségi civil bázissal rendelkező hazai térséggé válásának ösztönzése	X							
K	3.5.1. Balatoni Civil Alap felállítása, életképes civil kezdeményezések ösztönzése	X							
K	3.5.2. Balatoni Civil szolgáltató központ(ok) kialakítása	X							
K	3.5.3. Regionális civil nyilvánosság és információáramlás megteremtése a környezeti és gazdasági, helyi és üdülónépességi érdekeket egységesítő, országos szintű érdekérvényesítésre képes balatoni civil egységfront, kompromisszumos kialakítása (kommunikáció, szervezettefejlesztés, információs felületek, rendszeres fórumok stb.)	X		(X)					
K	3.5.4. Tele-házak hálózatainak bővítése a régióban	X		(X)					
I	3.6. A Balaton Régió közintézményei az üdülónépesség és az időszülő népesség szolgálatában	X							
K	3.6.1. Új intézményi stratégiák kialakítása	X							
T	Az üdülónépesség igényeit kiszolgáló meglévő kulturális és oktatási és tájékoztatói intézmények (alsó-, közép és felsőoktatási intézményekben, könyvtárakban, tele-házakban stb.); könyvtár és folyóirat olvasók, sportlétesítmények, informatikai eszközök használata; ehhez szükséges nyitva tartási, hozzáférési, tájékoztatói szervezés, az igényekhez igazodó kínálat beszerzése, idegen nyelvismerettel rendelkező személyzet biztosítása, promóció, stb.)	X							
T	Idegen nyelvi ismeretekkel rendelkező egészségügyi és kulturális szektorban foglalkoztatottak számának emelése (képzések, új idegen nyelvi munkahelyek teremtése)	X							

P T	Programelemek	ROP t. I.			ROP t. II.			Á	H
		R	B	E	K	N	D		
T	3.6.2. A régiós és a régió kívüli közintézmények közötti együttműködések		X						
T	A régió kívüli egészségügyi központok és a régiós egészségügyi és egyéb önkormányzati intézmények közötti kapcsolatok kialakítása (pl. kihelyezett szakrendelések, betegszállítási szervezése, idegen nyelvismerettel rendelkező munkatársak kölcsönzése stb.)		X						
T	A régió kívüli kulturális központok és a régiós önkormányzati intézmények közötti kapcsolatok kialakítása (pl. kihelyezett (idegen nyelvi) könyvtári és folyóirat olvasó részlegek, kihelyezett rendszeres színházi (idegen nyelvi) előadások, a helyi lakosság és az üdülő közönség számára a környező nagyvárosok kulturális intézményeinek látogatásának megszervezése (buszjáratok), idegen nyelvismerettel rendelkező munkatársak kölcsönzése stb.)		X						
I	3.7. Általános egészségügyi, szociális, oktatási, közigazgatási infrastruktúra megújításának kiemelt Balaton régiós elemei			P					
K	3.7.1. A közintézmények akadálymentesítése, hogy A RÉGIÓ AZ ORSZÁG ELSŐ AKADÁLYMENTESÍTETT TÉRSÉGÉVÉ VÁLJON		X ^{xxvi}	(X)				(X)	(X)
K	3.7.2. A helyi lakosság és az üdülönépesség kikapcsolódásához szükséges infrastrukturális feltételek javítása (sportlétesítmények, szabadidős tevékenységek kialakítása stb.)			P				(P)	
K	3.7.3. Új humán infrastrukturális beruházások intézmények létrehozása érdekében			P				(P)	
T	Egészségügyi intézmények kialakítása, felújítása (rendelők, kórházak fejlesztése)			P				(P)	
T	idősgondozó szociális intézmények kialakítás (alkonygazdasági beruházásokkal összhangban, nappali ellátást is szolgálva)			P				(P)	
T	Új egész éves kulturális intézmények kialakítása (különösen színház, filmszínház)			P				(P)	
I	3.8. Hagyományos balatoni kis- és kézműipari szakmák tudásbázisának, minőségi színvonalának emelése		X ^{xxvii}	(P) (X)				(P) (X)	(P) (X)
K	3.8.1. Helyi szakmák és etikai minőségbiztosítás megteremtése		X	(P) (X)				(P) (X)	(P) (X)
T	Helyi termékek minőségi standardjainak kialakítása		X	(P) (X)				(P) (X)	(P) (X)
T	A minőségbiztosítást, etikai kódexeket érvényesítő hagyományos, helyi termékeket előállító vállalkozások céheinek kialakítása (idegenforgalmi vállalkozások esetében is)		X	(P) (X)				(P) (X)	(P) (X)
T	Nem szakképzési rendszerű képzési anyagok kidolgozása		X	(P) (X)				(P) (X)	(P) (X)
T	Nem szakképzési rendszerű képzési és gyakorlati programok támogatása		X	(P) (X)				(P) (X)	(P) (X)
T	Rövidtávú turisztikai célú képzési és bemutató tevékenységek indítása		X	(P) (X)				(P) (X)	(P) (X)
K	3.8.2. A képzési célokat is kiszolgáló műhelyek átalakításának, beruházásainak támogatása (bemutatót is elősegítve)		X	(P) (X)				(P) (X)	(P) (X)

xxv

A Balatonnál horizontális projektfejlesztési / kiválasztási szempontokat lehet kialakítani pl.: üdülönépesség e-közigazgatási felkészítése, turisztikai rendszerek kezelése stb.

xxvi

Nem körvonalazódó fejlesztési terület, tipizálása attól függ elsősorban, hogy lesznek ilyen irányok a ROP/SOP-ban.

xxvii

Nem körvonalazódó fejlesztési terület, tipizálása attól függ elsősorban, hogy lesznek ilyen irányok a ROP/SOP-ban.

P T	Programelemek	ROP t. I.		ROP t. II.				Á	H
		R	B	E	K	N	D		
P	4. A Balaton Régió elérhetőségét megújító, a lakossági és turisztikai igényeket fenntartható módon kielégítő közlekedési rendszer kialakítása	X							
I	4.1. Infrastruktúrafejlesztés a régió közlekedési elérhetőségének javítása érdekében							P	
K	4.1.1. A tömeges és exkluzív forgalom lebonyolítására képes nemzetközi légi közlekedés feltételeinek kialakítása								
T	a Sármelléki, és a Régió keleti részén (Szentkirályszabadja, Siófok-Kiliti) – magántőke bevonásával való – további fejlesztésével;							P GKM	
T	A reptérfejlesztésekhez kapcsolódó lokális közúti, vasúti infrastruktúra és eszközfejlesztések, reptéri transzfer lehetőségek kialakítása								
K	4.1.2. A régió hazai és nemzetközi közúti elérhetőségének javítása				P				
T	76-os, 84-es főutak, a 8-as út Székesfehérvár-Veszprém szakaszának fejlesztése (teljes körű négysávúsitás)				P			(p)	X ^{xxix}
K	4.1.3. A térség vasúti elérhetőségének fejlesztése							P	
I	Az északi part villamosítása							P	
I	A nemzetközi áruszállítás Kaposvár-Dombóvár vonalra terelése (lobby, tervezés, fejlesztés)		X						
K	4.1.4. A közúti közlekedési infrastruktúra javítása a régió belüli elérhetőség érdekében				X				X ^{xxx}
T	A part menti települések és a parttól távolabbi települések közti közúti kapcsolat korszerűsítése				X				X
T	A régió zsúfolt fő közlekedési útvonalain a szűk keresztmetszetek oldása (elsősorban a 71-es, 73-as főutak fejlesztése)				(p)			(p)	X
K	4.1.5. Sajátos Balaton régiós közlekedési ágazatok infrastruktúrájának fejlesztését szolgáló beruházások és vizsgálatok		X						
T	Komposztekötöttes kiépítése vagy vizsgálata a tó nyugati részén		X						
T	Személyhajózó útvonalak létesítésének vizsgálata és/vagy biztosítása		X						
T	Balatoni hajózás nem turisztikai célú személy és áruszállítási, szolgáltatási lehetőségeinek kiaknázása, ennek vizsgálata		X						
T	Vasúti pálya infrastruktúrális beruházásai (a vágányszakaszok minőségi javítása, ipari vágányok személyközlekedésbe való bevonása) (beruházások és/vagy vizsgálatok)		X						
T	helyi villamos üzemű és kötöttpályás tömegközlekedés közlekedési fejlesztése és kisvasútépítés (összhangban a településfejlesztésekkel) (beruházások és/vagy vizsgálatok)			X					
K	4.1.6. A balatoni kerékpáros közlekedési hálózat minőségi és mennyiségi kiterjesztése		X		(x)				

P T	Programelemek	ROP t. I.		ROP t. II.				Á	H
		R	B	E	K	N	D		
T	Településközi kerékpárutak építése, felújítása (belterületi szakaszok a településfejlesztésekhez kapcsolódva)	X		(x)					
T	Kerékpáros kiszolgáló, tömegközlekedési szállítási, tárolási infrastruktúra fejlesztése	X		(x)					
I	4.2. Fenntartható balatoni közösségi közlekedési rendszer kialakítása a külső-belső elérhetőség szolgálatában	X							
K	4.2.1. A vasúti, kisvasúti személyszállítás, a távolsági és a helyi buszközlekedés, valamint a vízi személyszállítás összehangolása a régióon belüli, és a régió külső elérhetőségét szolgáló viszonylatokban a turisztikai vonzerők megközelíthetőségének és a helyi lakossági igények integrálásával	X							
T	Járatok összehangolása, vonzerők elérhetősége és a tó körüli közlekedés érdekében, a nemzetközi viszonylatokhoz és a kialakítandó Bp-i elővárosi közlekedéshez, hazai városokból való megközelíthetőséghez kapcsolódóan is)	X							
T	közös menetrendi rendszerek kialakítása	X							
T	közös utas tájékoztatási rendszerek	X							
T	közös tarifa rendszerek	X							
T	Kapcsolódó informatikai fejlesztések	X							
K	4.2.2 Balatoni közlekedési szövetség kialakítása (intézményfejlesztés)	X							
I	4.3. Versenyképes és a fenntarthatóságot is szolgáló karakteres balatoni tömegközlekedési infrastruktúra és eszközállomány megteremtése	X							
K	4.3.1. Balatoni tömegközlekedési eszközpark kialakítása, helyi karakterrel, a kényelmi, környezetvédelmi, kerékpár szállítási, akadálymentesítési, egyedi megjelenés szempontjainak (ld. régiómarketing) megfelelően	X ^{xxxi}							(x) ^{xxxii}
T	Buszközlekedés eszközállományának megújítása								X
T	Vízi közlekedés eszközállományának megújítása								
T	Vasúti gördülőállományának megújítása (kisvasutak esetében is és a Bp-i elővárosi vasutakhoz kapcsolódó fejlesztések is)	X							X
K	4.3.2. A tömegközlekedést kiszolgáló infrastruktúra megújítása, megállóhelyek, állomásépületek modernizációja, építése, megközelíthetőségének javítása kiemelten a vasúti, hajó és buszközlekedés összehangolását, a kerékpáros közlekedés kiszolgálását, akadálymentesítést, egyedi balatoni karakter kialakítását (ld. régiómarketing), akadálymentesítést támogató integrált fejlesztések	X ^{xxxiii}		(x)					(X) ^{xxxiv}
K	4.3.3. Közlekedési kulturális örökség felújítása és hasznosítása (régióon belüli vagy kívüli muzeális értékű régi hajók, vasúti és kisvasúti kocsik, mozdonyok felújítása és helyi közlekedési, turisztikai, szolgáltatási hasznosítása)	X							

^{xxviii} Ld. Balaton Stratégia térhasználati elvek

^{xxix} Ld. Balaton Stratégia térhasználati elvek

^{xxx} Ld. Balaton Stratégia térhasználati elvek

^{xxxI} Egyelőre meglehetősen bizonytalan a ROP / SOP helye a téma területnek, horizontális szempontokat a Balatonnál mindenképpen kell érvényesíteni a közlekedési eszközök megújításában, vízi közlekedési eszköz nem is nagyon jöhet szóba máshol az országban (ill. szóba jöhetne, pl. átkelőhejők, folyami személyszállítás, de régiók nem terveznek rá, kifejezett kiemelt térségi elem)

^{xxxII} minden fejlesztés legyen környezetbarát, akadálymentesített, kerékpárbarát, balatoni karakterű (régiónmark- alapján)

^{xxxIII} Bizonytalan hovatartozású terület (ROP / SOP)

^{xxxIV} hajó és buszközlekedés összehangolása, akadálymentesítés, a kerékpáros közlekedés kiszolgálása, egyedi balatoni karakter

P T	Programelemek	ROP t. I.		ROP t. II.				Á	H
		R	B	E	K	N	D		
P	5. A környezeti állapot stabilizálása, a táji és kulturális értékek védelme, helyreállítása, fenntartható hasznosítása	X							
I	5.1. Infrastruktúrafejlesztés a Balaton vízminőségének javítása megóvása érdekében								P KvVM
K	5.1.1. Vízminőség-védelem természetvédelmi célú infrastruktúrafejlesztéssel								P KvVM
T	Szűrőmezők építése a Balatonba torkolló vízfolyásokon (nagyterségi ökológiai hálózathoz is illeszkedően)								P KvVM
T	Keszthelyi öböl kotrása					X			
T	Kis-Balaton vízvédelmi rendszerének fejlesztése								P KvVM
K	5.1.2. Vízminőség-védelem környezetvédelmi infrastruktúrák kiépítésével			P					P
T	Felszíni vízrendezés, a csapadékvíz-gazdálkodás megoldása különösen az északi part menti településeken			(P)					P KvVM / FVM
T	- Folyamatban lévő szennyvízelvezetési- és tisztítási projektek megvalósítása, a rendszerekbe bekötött háztartások arányának növelése 2000 Le. alatti ROP, a fölötti KOP			(	P	)			P KvVM
T	Karsztos területek vízbázisának védelme			P					
T	Egészséges vezetések ivóvízzel nem rendelkező települések problémáinak megoldása			(P)					P KvVM
K	5.1.3. Hulladékgazdálkodás								P
T	Folyamatban lévő hulladékkezelési projektek megvalósítása, a rendszerekbe bekötött háztartások arányának növelése								P KvVM
T	Szelektív hulladékgyűjtés (tájékoztató, hulladékgyűjtő szigetek, kezelés-szervezése)			X					
T	- Iszap, szennyvíziszapok elhelyezése és hasznosítása (kísérleti projektek) (Ugyanaz a megosztás érvényes itt is, mint a szennyvízelvezetési- és tisztítási projektek megvalósításánál)		(X)	P					(P) KvVM
I	5.2. Környezeti állapot stabilizálását szolgáló szervezettefejlesztés, kutatási és tervezési tevékenységek fejlesztése								
K	5.2.1. A fenntarthatósági térségmenedzsment kialakítása (tervezés és szervezettefejlesztés)	X							

P T	Programelemek	ROP t. I.				ROP t. II.				Á	H
		R	B	E	K	N	D				
K	5.2.2. Tájgazdálkodási tervek kidolgozása (TA), végrehajtásuk támogatása		(X) xxxv							(X) KvVM FVM	
K	5.2.3. Egységes környezetállapot megfigyelő- és tájékoztatási rendszer kialakítása, ERFA		X	P						P KvVM	
K	5.2.4. Környezeti, társadalmi, gazdasági, területi Balaton-kutatások ösztönzése		X								(X)
I	5.3. Településfejlesztés az élhetőbb és vonzóbb balatoni településekért		X								
K	5.3.1. A Balaton parti agglomerálódo, nagy forgalommal terhelt település együttesek és a régió városainak rehabilitációja		X								
T	A belterületi forgalmat valamint káros hatásait csökkentő eszközök és infrastruktúrák telepítése (forgalomlassító akadályok, csendes övezetek kialakítása)		X								
T	A közösségi terek növelése a gyalogos és kerékpáros forgalmi felületek növelése		X								
T	Üdülőtelepek rehabilitációja, üdülők újrahasznosítása (Kádár-telepek Felszámolásának Programja)		X	(P)						(P) KvVM	
T	Vízparti belterületi sétányok kialakítása (nagyterségi ökohálózatot is követve), ERFA									P (KvV M)	
T	Belterületi zöldterületek kialakítása (nagyterségi ökohálózatot is követve), ERFA		X	(X)							(X)
T	Partfalmozgások károkozásának csökkentése (erdősítés, bontás, vízvezetés, esetleges megerősítés), ERFA									P _{xxxvi}	
K	5.3.2. A Balaton Régió települések rendezett és vonzó arculatának kialakítása		X								
T	Szociálisan hátrányos helyzetű városrészek rehabilitációja			P							
T	Településközpontok megújítása, kiemelten a turisztikailag frekventált településeken		X								
T	Bamamezős területek újrahasznosítása (laktanyák, egykori ipari, raktár, vasúti stb. területek)		(X)	P							X xxxvii
T	Hagyományos településszerkezet, illetve települési arculat, utcaképek megóvása, az épített örökségi értékek védelme		(X)	P						P FVM	
I	5.4. A balatoni tájak értékeinek helyreállítása										
K	5.4.1. A természetközeli parti és háttérterületek, összekapcsolása, nagytérségi ökológiai hálózat kialakításával, a beépített területek közötti részek természetességének fokozásával										

P T	Programelemek	ROP t. I.		ROP t. II.				Á	H
		R	B	E	K	N	D		
K	5.4.2. Balaton körüli zöld zóna megteremtése, természetes erdősítésekkel (természetesség, ökohálózatba való illeszkedés, összefüggőség)							X FVM	X xxxviii
K	5.4.3. A védett területek további kiterjesztése, a meglévő védett területek kezelésének, információs rendszereinek javítása		P					P KvVM xxix	
T	Kiterjesztéssel kapcsolatos tanulmányok, kataszterek készítése és felülvizsgálata, szabályozások előkészítése (erdők, vizes, füves élőhelyek, tájképi értékek, egyedi tájértékek) (TA)		P					P KvVM xi	
T	Látogató tájékoztatási rendszerek kialakítása (régiónakmarketinggel, turisztikai desztináció menedzsmenttel összhangban)		P					P KvVM xii	(x)
T	Vonzerőként, képzési és szemléletformálási helyszínként szolgáló bemutatóhelyek infrastruktúrájának fejlesztése, egységes Balatoni karakterűk kialakítása) (ERFA)		P					P KvVM xiii	(x)
K	5.4.4. Bányászati tevékenységhez kapcsolódó tájsebek, illegális hulladéklerakók rehabilitációja (ERFA)				P			P KvVM xiv	X ^{xiv}
K	5.4.5. Tájkarakter, táji vonzerők kibontakoztatása							X FVM	X ^{xiv}
T	hagyományok (nemzetiségi is) ápolásának támogatása							X FVM	X
T	tárgyi emlékek, gazdálkodási formák bemutatásának támogatása							X FVM	X
T	hagyományos tájgazdálkodási formák támogatása (tájgazdálkodási tervekkel összhangban)							X FVM	X
T	egyedi tájértékek helyreállítása, tájképi értékek védelme							X FVM	X
K	5.4.5. A térségben jelentkező éghajlati változások által előidézett környezeti kockázatok csökkentése (erdőpusztulások, szűnyoginvázió, hernyórágás, vízszintingadozás)								
T	Prognosztizáció, karbecslések, vészforgatókönyvek cselekvési tervek kidolgozása		X						
T	Természetbarát védekezés, megelőzés, védekezéssel kapcsolatos kísérleti projektek, kutatások		X						
T	Erdei fafaj váltás támogatása a természetesebb (őshonos, vegyes állományok) erdők kialakításának érdekében							X FVM KvVM	
I	5.5. A Balaton Régió megújuló energiaforrásainak hasznosítása								

P T	Programelemek	ROP t. I.		ROP t. II.				Á	H
		R	B	E	K	N	D		
K	5.5.1. A Balaton Régió megújuló energiaforrásainak térségi-települési alapú közösségi rendszerekben való hasznosítása (biomassza, geotermikus energia, szél)			X					
K	5.5.2. Vállalkozásokhoz, háztartásokhoz kötődő egyéni használatok ösztönzése (elsősorban napenergia, geotermikus, mezőgazdasági termelőknél biomassza)			X					
K	5.5.3. Horizontális elemként az egyes intézményi és vállalkozásfejlesztésekben			X					

xxxv Bizonytalan hovatartozású terület

xxxvi Bizonytalan hovatartozású terület

xxxvii A barnamezők újrahasznosítása során speciális balatoni térfelhasználati szempontoknak kell megfelelni

xxxviii Vagy önálló balatoni erdősítési intézkedést kell alkotni a NAVT-ben, vagy e kiemelt térségben speciális támogatási szempontokat kell érvényesíteni (egyrészt a meglévő erdősítési tervre támaszkodva, másrészt a nagytérségi ökohálózati megfontolásokra)

xxxix Elsősorban az országos szinten védett területek

xl Elsősorban az országos szinten védett területek

xli Elsősorban az országos szinten védett területek

xlii Elsősorban az országos szinten védett területek

xliii Még nem kialakult a téma terület hovatartozása

xliv El kell érni, hogy a balatoni tájsebek felszámolása előnyt élvezzen minden projektszelekció során.

xlv Vagy önálló balatoni intézkedést kell alkotni a NAVT-ben, vagy e kiemelt térségben speciális támogatási szempontokat kell érvényesíteni

5.2.3 A program finanszírozási igénye

	Programelem	finanszírozási igény (M Ft)				Megosztás	EBOP nagyprojek
p	5. A környezeti állapot stabilizálása, a táji és kulturális értékek védelme, helyreállítása, fenntartható hasznosítása				162711	48,5%	
i	5.1. Infrastruktúrafejlesztés a Balaton vízminőségének javítása megóvása érdekében			47800			
k	5.1.1. Vízminőség-védelem természetvédelmi célú infrastruktúrafejlesztése		14900				
t	o Szűrőmezők építése a Balatonba torkolló vízfolyásokon (nagyterségi ökológiai hálózathoz is illeszkedően)	6000					6000
t	o A keszthelyi öböl kotrása,	1200					
t	o Kis-Balaton vízvédelmi rendszerének fejlesztése	7700					7700
k	5.1.2. Vízminőség-védelem környezetvédelmi infrastruktúrák létesítésével		30700				
t	o Felszíni vízrendezés, a csapadékvíz-gazdálkodás megoldása különösen az északi part menti településeken	10000					
t	o Folyamatosan lévő szennyvízelvezetési- és tisztítási projektek megvalósítása, a rendszerekbe bekötött háztartások arányának növelése	16000					16000
t	o Karsztos területek vízbázisának védelme	2000					
t	o Egyszerűsítés vezetéseik ivóvízzel nem rendelkező települések problémáinak megoldása	900					
k	5.1.3. Hulladék-gazdálkodás		1800				
t	o Folyamatosan lévő hulladékkezelési projektek megvalósítása, a rendszerekbe bekötött háztartások arányának növelése	0					
t	o szelektív hulladékgyűjtési rendszerek kialakítása (tájékoztató, hulladékgyűjtő szigetek, szállítás-kezelés szervezése)	800					
t	o Iszap, szennyvíziszap elhelyezése és hasznosítása (kísérleti projektek)	1000					
t	5.2. Környezeti állapot stabilizálását szolgáló szervezetei fejlesztés, kutatási és tervezési tevékenységek fejlesztése		2200				
k	5.2.1. A fenntarthatósági térségmenedzsment kialakítása (tervezés és szervezetei fejlesztés)	100		100			
k	5.2.2. Tárgyalkodási tervek kidolgozása, végrehajtásuk támogatása (tervezés, szabványozások előkészítése)	400		400			
k	5.2.3. Egységes környezetállapot megfigyelő- és tájékoztatói rendszer kialakítása,	500		500			
k	5.2.4. Környezeti, társadalmi, gazdasági, területi Balaton-kutatások ösztönzése	1200		1200			
i	5.3. Településfejlesztés az érhetőbb és vonzóbb balatoni településekért			65545			
k	5.3.1. A Balaton parti agglomerációt, nagy forgalommal terhelt települések együttesek és a régió városainak rehabilitációja		52036				
t	o A beltéri forgalmat valamint káros hatásait csökkentő eszközök és infrastruktúra telepítése (forgalomlassító akadályok, csendes övezetek kialakítása)	2000					
t	o A közösségi tervek növelése a gyalogos és kerékpáros forgalmi feltételek növelése	3000					
t	o Údültelepek rehabilitációja, udulók újrahasznosítása (kísérleti projektek)	5000					
t	o Vízparti beltéri sétányok kialakítása (nagyterségi ökológiai hálózathoz is illeszkedően)	18800					18800
t	o Beltéri zöldterületek kialakítása (nagyterségi ökológiai hálózathoz is illeszkedően, környezeti kötelezettség)	8736					8736
t	o Partfalmozgások károsításának csökkentése (erdősítés, bontás, vízelvezetés, esetleges megerősítés)	8500					8500
t	o Balatoni ingatlanalap létrehozása az építési ingatlanok felszámolása átalakítása érdekében	2000					
k	5.3.2. A Balaton Régió települések rendezett és vonzó arculatának kialakítása		13510				
t	o Szociálisan hátrányos helyzetű városrészek rehabilitációja	2000					
t	o Bernámezős területek újrahasznosítása, természet közeli területtel való alakítása (raktárak, egykori ipari, raktár, vasúti stb. területek)	5000					
t	o Településközpontok megújítása, kiemelten a turisztikailag frekvenciát településeken, a hagyományos településszerkezet, illetve települési arculat, utcaképek megóvása, az építési örökségi értékek védelme	6510					
i	5.4. A balatoni tájak értékeinek helyreállítása			27165			
k	5.4.1. A természetközeli parti és háttérterületek, összekapcsolása, nagytérségi ökológiai hálózathoz illeszkedően, a beépített területek közötti részek természetességének fokozásával		1950				
t	o A potenciális területek felmérése, átalakítási tervek kidolgozása	450					
t	o A területek átalakítása (fásítás, erdősítés, gyepesítés, közlekedési infrastruktúra elhelyezése, esetleges kisajátítás, bontás), kísérleti projektek	1500					
k	5.4.2. Balaton körüli zöld zóna megteremtése, természetes erdőszékekkel (természetesség, ökológiai hálózathoz való illeszkedés, összefüggőség szempontjával)	2100		2100			
k	5.4.3. A védett területek kiterjesztése, szolgáltatásainak fejlesztése		1890				
t	o Kiterjesztéssel kapcsolatos tanulmányok, kataszterek készítése és felülvizsgálata, szabványozások előkészítése (erdők, vizes, tóves élőhelyek, tájképi értékek, egyedi tájékozódás)	550					
t	o Látogató tájékoztatói rendszerek kialakítása (régiónmarketinggel, turisztikai desztináció menedzsmenttel összhangban)	450					
t	o Vonzerőkért, képzési és szemléletformálási helyszíneként szolgáló bemutatóhelyek infrastruktúrájának fejlesztése, egységes Balatoni karakterük kialakítása)	890					
k	5.4.4. Bányászati tevékenységhez kapcsolódó tájszabványok, illegális hulladéklerakók rehabilitációja	3675		3675			
k	5.4.5. Tájkarakter, táji vonzerők kibontakoztatása		17200				
t	o hagyományok (nemzeti és helyi) ápolásának támogatása (képzés, közösségi események)	3000					
t	o tárgyi emlékek, gazdálkodási formák bemutatásának támogatása	4100					
t	o hagyományos tájgazdálkodási formák támogatása (tájgazdálkodási tervekkel összhangban pénzügyi ösztönző rendszerek védett területek bemutatásával összhangban)	6000					
t	o egyedi tájékozódási helyreállítása	4100					
k	5.4.6. A térségben jelentkező éghajlati változások által előidézett környezeti kockázatok csökkentése (erdőpusztítások, szmogképződés, hirtelenes vízszintingadozás)	350		350			
t	o Prognosztizáció, kárbebecslések, veszélyforrások környezeti cselekvési tervek kidolgozása						
t	o Természetbarát védekezés, megelőzés, védekezéssel kapcsolatos kísérleti projektek, kutatások						
t	o Erdői fajták váltásának támogatása a természetesebb (őshonos, vegyes állományok) erdők kialakításának érdekében						
i	5.5. A Balaton Régió megújuló energiaforrásainak hasznosítása		20000	20000	20000		
k	5.5.1. A Balaton Régió megújuló energiaforrásainak térségi települési alapú közösségi rendszerekben való hasznosítása (biomassza, geotermikus energia, szél)						
k	5.5.2. Vállalkozásokhoz, háztartásokhoz kötődő egyéni használatok ösztönzése (elsősorban napenergia, geotermikus, mezőgazdasági termékekből biomassza)						
k	5.5.3. Horizontális elemként az egyes intézményi és vállalkozásfejlesztésekben						
p	4. A Balaton Régió elérhetőségét megújító, a lakossági és turisztikai igényeket fenntartható módon kielégítő közlekedési rendszer kialakítása				37910	11,3%	
i	4.1. Infrastruktúrafejlesztés a régió közlekedési elérhetőségének javítása érdekében			31910			
k	4.1.1. A tömeges és exkluzív forgalom lebonyolítására képes nemzetközi légi közlekedés feltételeinek kialakítása		15000	15000			
t	o A Sármelléki, és a Régió keleti részén (Szentkirályszabadja, Siófok-Kiliti) – magántőke bevonásával való – további fejlesztésével,						
t	o A reptéri fejlesztésekhez kapcsolódó lokális közúti, vasúti infrastruktúra és eszközfejlesztések, reptéri transzfer lehetőségek kialakítása						
k	4.1.2. A régió hazai és nemzetközi közötti elérhetőségének javítása			150			
t	o 76-os, 84-es főutak, a 8-as út Székesfehérvár-Veszprém szakaszának fejlesztése (teljes körű négyévszázados, lobby, előkészítés)	50					
k	4.1.3. A társadalmi és gazdasági közlekedés fejlesztése			100			
t	o Az északi part villamosítása (lobby előkészítés)	50					
t	o A nemzetközi áruszállítás Kaposvár-Dombóvár vonalra terelése (lobby, tervezés, fejlesztés)	50					
k	4.1.4. A közötti közlekedési infrastruktúra javítása a régió belüli elérhetőség érdekében			6000			
t	o A part menti települések és a parttól távolabbi települések közötti közúti kapcsolatot korszerűsítése						
t	o A régió szűfűtő fő közlekedési útvonalain az utak keresztmetszetek oldása (elsősorban a 71-es, 73-as főutak fejlesztése)						
k	4.1.5. Balaton Régió közlekedési ágazatok infrastruktúrájának fejlesztését szolgáló beruházások és vizsgálatok			5200			
t	o Komposztelőtétel kiépítése vagy vizsgálata a fő nyugati részén	1000					
t	o Személyhajózó útvonalak létesítésének vizsgálata és/vagy biztosítása	1000					
t	o Balatoni hajózás nem turisztikai célú személy- és áruszállítási, szolgáltatási lehetőségeinek kiaknázása, ennek vizsgálata	200					
t	o Vasúti pálya infrastruktúrájának beruházása (a vágányszakaszok minőségi javítása, ipari vágányok személyközlekedésbe való bevonása) (beruházások és/vagy vizsgálatok)	1500					
t	o helyi villamos üzemeltetés és kötött pályás tömegközlekedés közlekedési fejlesztése és kihasználásának (összhangban a településfejlesztésekkel) (beruházások és/vagy vizsgálatok)	1500					
k	4.1.6. A balatoni kerékpáros közlekedési hálózat minőségi és mennyiségi kiterjesztése		5460	5460			
t	o Településközi kerékpárutak építése, felújítása (belső területi szakaszok a településfejlesztésekhez kapcsolódva)						
t	o Kerékpáros kiszolgáló, tömegközlekedési szállítási, tárolási infrastruktúra fejlesztése						
i	4.2. Fenntartható balatoni közösségi közlekedési rendszer kialakítása a külső-belső elérhetőség szolgáltatásában			1250			
k	4.2.1. A vasúti, kiserőszaki személyszállítás, a társadalmi és a helyi közlekedés, valamint a vízi személyszállítás összehangolása a régió belüli, és a régió külső elérhetőségét szolgáló viszonylatokban a turisztikai vonzerők megközelítésének és a helyi lakossági igények integrálásával		1000	1000			
t	o Járatok összehangolása, vonzerők elérhetősége és a fő közlekedés érdekében, a nemzetközi viszonylatokhoz és a kialakítandó Bp-i elővárosi közlekedéshez, hazai városokból való megközelíthetőséghez kapcsolódóan is)						
t	o közös menetrendi rendszerek kialakítása						
t	o közös utas tájékoztatói rendszerek						
t	o közös tárfi rendszerek						
t	o Kapcsolódó informatikai fejlesztések						
k	4.2.2. Balatoni közlekedési szövetség kialakítása (intézményfejlesztés)		250	250			
i	4.3. Versenyképes és a fenntarthatóságot is szolgáló karakteres balatoni tömegközlekedési infrastruktúra és eszközállomány megteremtése			4750			
k	4.3.1. Balatoni tömegközlekedési eszközpark kialakítása, helyi karakterrel, a környelmi, környezetvédelmi, kerékpár szállítási, akadálymentesítési, egyedi megjelenés szempontjainak (ld. régiónmarketing) megfelelően		2500	2500			
t	o Buszközlekedés eszközállományának megújítása						
t	o Vízi közlekedés eszközállományának megújítása						
t	o Vasúti gördülőállományának megújítása (kiszármazások esetében is és a Bp-i elővárosi vasutakhoz kapcsolódó fejlesztések is)						
k	4.3.2. A tömegközlekedést kiszolgáló infrastruktúra megújítása, megállóhelyek, állomásépületek modernizációja, építése, megközelíthetőségének javítása kiemelten a vasúti, hajó és buszközlekedés összehangolását, a kerékpáros közlekedés kiszolgálását, egyedi balatoni karakter kialakítását (ld. régiónmarketing), akadálymentesítést támogató integrált fejlesztések		1500	1500			
k	4.3.3. Közlekedési kulturális örökség felújítása és hasznosítása (régión belüli vagy kívüli muzeális értékű régi hajók, vasúti és kiserőszaki kocsik, mozdonyok felújítása és helyi közlekedési, turisztikai, szolgáltatási hasznosítása)		750	750			
p	Turizmus				91000	27,1%	63000
p	Gazdasági diverzifikáció				32000	9,5%	
p	Humán erőforrás-fejlesztés				12000	3,6%	
ÖSSZESEN 335621						100,0%	128736
KA 21,97%						ESZA 6,60%	38,4%
ERFA 67,32%						EMVA 5,11%	

5.3 Horizontális célok leírása

Horizontális fejlesztési területek és horizontális fejlesztési célok

A specifikus célok elérése érdekében a Balaton régió fejlesztési programjának a 2007-2013 közötti időszakra megfogalmazott **horizontális stratégiai fejlesztési területei és horizontális fejlesztési irányai** a következők:

5.3.1 5+1 Szervezetfejlesztés és a térségi együttműködések ösztönzése

Különösen fontos a program végrehajtásának támogatására, illetve a program céljainak teljesítése, valamint a fejlesztési irányokban megjelölt célokhoz kapcsolódó tevékenységek költségtakarékos és sikeres elérése érdekében.

A Balaton Régió fejlesztése kapcsán készített legtöbb tanulmány felhívja a figyelmet a Balaton térség fejlesztését szolgáló intézményrendszer működési problémáira. Ugyanakkor a fejlesztési célok megvalósításának *feltétele a projektek megvalósítását szolgáló, a fejlesztéseket koordinálni képes regionális ügynökség és térségi menedzsment szervezetek megerősítése és hatékony működtetése.*

A szervezet fejlesztése nemcsak a program megvalósítása miatt fontos, hanem a térségi elkötelezettséggel rendelkező projektek fejlesztése, majd sikeres működtetése illetve a térségi gazdasági, civil, állami szereplők együttműködésének ösztönzése érdekében is. A környezettel harmonizált, a gazdaság és a társadalom szervezésének színterei lehetnek a kistájak, ahol a régióban, különösen a parttól távolabbi, természeti értékekben különösen gazdag, erős helyi identitással rendelkező területeken minta jelleggel a fenntartható fejlődés elvei mentén tájmenedzsment programok valósíthatók meg.

A szervezettség nem csak általánosságban a fejlesztéspolitikában, hanem egy-egy ágazati területén is különösen fontos. Így nélkülözhetetlen a jól szervezettség, a koordináció

- új befektetések és a vállalkozások együttműködésnek ösztönzésében;
- turisztikai fejlesztésekben;
- a képzések, oktatási kínálat összehangolásában;
- a munkaerőpiaci kereslet és kínálat közelítésében;
- a közlekedés és különösen a tömegközlekedés szervezésében;
- mintajelleggel a régió és tájainak fenntartható rendszereinek menedzselésben.

A végrehajtás a régióban sokszereplős feladat, a nagy projektek megvalósítását egyeztetni kell az ágazatokkal és az érintett régiókkal, míg a program részletes kialakítást meg kell vitatni a helyi szereplőkkel. A program megvalósításban a partnerség elvén túl a szubszidiaritásnak is érvényesülnie kell.

A programot a Balaton területrendezési törvénnyel összhangban kell megvalósítani, ami igényelheti bizonyos esetekben a rendezési terv módosítását. A Balaton törvény felülvizsgálatakor javasolt érvényesíteni azt az elvet, hogy a Balaton térség határait essenek egybe a régiót alkotó statisztikai kistérségek határaival.

5.3.2 5+2 Intelligens Balaton Régió - információs társadalomhoz kapcsolódó fejlesztések

Átfogó informatikai tématerületek, az egyes prioritásokba integráltan:

- E-közigazgatás

- Desztináció-menedzsmentet szolgáló IR
- Információs pontok

5.3.3 5+3 Térségi szemlélet és a térhasználati fenntarthatóság horizontális céljai

A Balaton térség alábbi sajátos adottságaiból adódóan a program erős, a fenntarthatóságot érvényesíteni képes területi dimenzióval kell, hogy rendelkezzen.

- Az érintett térség viszonylag kis kiterjedésű (régiók területével összehasonlítva), így a fejlesztések más területek területfejlesztési tevékenységéhez képest pontosabban behatárolhatók.
- A parti területeinek egésze sűrű és alacsony településképi értékű beépítettséggel terhelt, mely a térség jövedelemtermelésében jelentős szerepet játszó turizmus számára vonzerőt képviselő természeti adottságokat, tájakat károsítja, mely károkozást folytatni nem szabad.
- A régió a táji élrtekektől függetlenül is különlegesen érzékeny környezeti rendszerrel rendelkezik, mely szintén a fejlesztési beavatkozások pontos lokalizációját igényli.
- E megyehatároktól függetlenül elterülő térség, az országban egyedülálló módon rendelkezik érvényes és egységes területrendezési tervvel.
- A térség nem egységes, gazdasági, társadalmi, környezeti szempontból többféleképpen felosztható sajátos beavatkozásokat igénylő alrégiókra, a területi közigazgatási egységek határai (régiók, megyék, kistérségek) is átmetszik a térség határát.

A fentiekből adódóan a program kialakításakor tekintettel kell lenni:

1. **A fejlesztések térhasználatára.** A térhasználat a program esetében alkalmas arra, hogy az általános hazai és uniós horizontális elveket (különsen a fenntarthatóságot és az esélyegyenlőséget) is érvényesítse a tervezésben és a végrehajtásban.
2. **A fejlesztések térségi dimenzióira:** Az egyes, közigazgatási határoktól független, funkcionális fejlesztési alrégiókban a térségileg hatékonyan kezelhető tématerületek fejlesztését az adott alrégió sajátos térségi céljai mentén kell kivitelezni.

5.3.3.1 5+3 A) A fenntartható térhasználat céljai

A programban érvényesíteni kell a hazai és uniós értékrendnek megfelelő horizontális szempontokat. Jelen esetben elsősorban a fenntarthatóság, másodsorban az esélyegyenlőség különösen hangsúlyos. Az általános horizontális szempontokat a területi stratégiák esetében speciális, a térbeliséggel és az adott térség sajátos adottságaihoz igazított célokkal kell kiegészíteni.

A Balaton esetében egy erős térhasználati szemlélet keretében integrálhatók ezek a szempontok. A térhasználati szemléletben a fenntarthatóság mellett megjelennek az esélyegyenlőség, a biztonság, a hatékonyság szempontjai is az új Országos Területfejlesztési Koncepció (OTK) térhasználati elveivel összhangban. Ebből az is következik, hogy a Balaton Régió fejlesztési prgramjának, és különösen annak továbbtervezését jelentő programozásának

struktúratervszerűen,⁷ az egyes fejlesztési elképzelések elhelyezésére vonatkozó konkrét iránymutatásokat kell megfogalmaznia.

Cél:

A Balaton fejlesztési programja kapcsán végrehajtott fejlesztések a Balaton sérült fenntartható térségi rendszerének helyreállítását tekintik célállapotnak, nem irányulhatnak további károsítására. Így a program barnamezős megközelítésű, azaz mindenekelőtt az emberi tevékenység során már kiépített elemek új szempontok szerinti kihasználásra törekszik, és nem mennyiségi növelésére.

A cél elérésében elveket, és azokhoz kapcsolódóan iránymutatásokat (ajánlásokat) kell megfogalmazni. A fejlesztések térbeli elhelyezésére vonatkozó iránymutatások formái a programban:

1. Az iránymutatások egy része **általános térhasználati elv**. Ezek az új, elfogadás alatt álló OTK térhasználati elveinek Balaton-specifikus kiegészítéseire épülnek, illetve az országos elvek bizonyos elemeit kihangsúlyozva jelenítik meg. Ezek az elvek minden fejlesztésre egyaránt vonatkoznak, az OTK-ban megfogalmazottakat csak kiegészítik, azokat nem helyettesítik.
2. Az iránymutatások másik része **az egyes tematikus fejlesztési irányokhoz kapcsolódik** elsősorban a továbbtervezés, a programozás során, speciálisan orientálva térségi vagy települési, esetlegesen településrész szinten az egyes fejlesztések elhelyezését, ahol ez szükséges.

A Balaton térségi fejlesztések általános térhasználati elvei és kapcsolódó ajánlások

1. Területhasználat:

- *Területrendezés:* Minden fejlesztésnek összhangban kell állnia a Balaton törvénnyel. Amennyiben szükséges, a fejlesztések körültekintő módosító javaslatokat szolgáltathatnak a Balaton törvény felülvizsgálatához.
- *Beruházások helykiválasztása:* A fejlesztéseket barnamezős területeken kell megvalósítani, azaz a fejlesztések nem eredményezhetik a beépítettség növelését. A barnamezős területek tágan értelmezettek, nem csak az egykori ipari területeket jelentik, hanem általában a fejlesztések új funkciókat egy adott területre nem vezethetnek be, hanem az ott már meglévő funkciók hatékonyságát növelhetik, modernizálhatják. Amennyiben új funkciók jelennek meg, azok a korábbinál alacsonyabb környezetterhelést és a közösségi hozzáférés növelését kell, hogy eredményezzék.
- *Zöldterületek kialakítása:* Mind a külterületi, mind a belterületi erdősítések, fásítások, települési zöldterületek kialakítása során törekedni kell ezeknek az elemeknek a nagytérségi ökológiai hálózatba való illesztésére is, a zöld- és természetközeli területek minél nagyobb mértékű összefüggőségének, valamint a közösségi hozzáférésük biztosítására.

2. Térhasználat-szervezés:

- *Környezet-terhelés, eltartó-képesség:* A fejlesztések nem irányulnak az állandó lakónépesség nagyságrendi emelkedésére.
- *Háttérterületek terhelése:* A parti területek terhelésének csökkentését célzó fejlesztések nem növelhetik a háttérterületek terhelésének növelését (a térségen

⁷ A területrendezési és területfejlesztési elgondolásokat már a tervezés kori fázisaiban egyesítő tervdokumentum.

belül nem lehetséges probléma-export, pl. forgalomterelésben). A háttérterületek üdülnépesség eltartó képességét a parti területekénél alacsonyabb, a fejlesztésük során a parti területekhez hasonló túlfélesztést el kell kerülni, megőrizve jelenlegi vonzerejüket képező adottságaikat.

- *Hozzáférés:* A fejlesztések nem korlátozhatják közkincset képező területekhez való hozzáférést, nem növelhetik az elérésükhöz szükséges utazási időt (gyalogos, kerékpáros formában sem), nem korlátozhatják használatukat. Közkincset képező területek pl. (nyílt lista): erdők, hegycsúcsok, turistautak, vízpartok, vízfelületek, fényszennyezés-mentes éjszakai égbolt, kilátás és kilátópontok, szigetek, védett természeti és kulturális értékek.
- *Akadálymentsítés:* Nem támogatandó az olyan fejlesztés, mely a fogyatékossgal élők számára az igénybevétel lehetőségeit nem javítja, mind a meglévő mind az új létesítményekben, a közigazgatás, a közszolgáltatások, a kulturális és turisztikai célú beruházások terén egyaránt.
- *Fenntartható közlekedés, közlekedés-szervezés:* A fejlesztések során a közlekedés-fejlesztésben a tömegközlekedés-fejlesztése. A szükséges rendszeres motorizált utazás elsősorban tömegközlekedéssel legyen kivitelezhető. Mind a lakossági igényeket kielégítő, mind az üdülnépességi és egyéb turisztikai célú tömegközlekedés-fejlesztés esetén előnyt élvez: a vasút (kisvasút is), ill. a vízi közlekedés, valamint ezek kerékpáros és gyalogos közlekedéssel való kombinációja, valamint vízi és vasúti közlekedés autóbusz közlekedéssel való kombinált fejlesztése.
- *Fenntartható közlekedés, egyéni közlekedési formák:* A fejlesztések eredményeképpen a turisztikai vonzerők gyalogos, ill. kerékpáros elérhetősége, a rendszeres utazási idők ne növekedjenek. Az üdülnépesség a lehető legtöbb szolgáltatást tudja igénybe venni gyalogos vagy kerékpáros közlekedéssel.
- *Fenntartható közlekedés, forgalomcsökkentés:* Az egyéni motorizált közlekedési forgalom csökkentését szolgáló fejlesztések előnyt élveznek. Így azok a beruházások is, melyek a fejlesztések kapcsán a közterületeken (vagy település- és tájrészleteken), a gépjárműhasználat teljes tilalmát vagy erőteljes korlátozását valósítják meg. A fejlesztések ne növeljék a térségen áthaladó tranzit gépjármű forgalmat és a fejlesztések ne eredményezzék a térségbe irányuló áruszállítás és energiafelhasználás nagyságrendi növekedését se.
- *Fenntartható közlekedés, parkolási igények:* A rendezvények, látványosságok, szolgáltatások fejlesztése lehetőleg ne járjon az elérhetőségükhöz szükséges parkolási igény növekedésével, így részesüljön előnyben az az akció, mely ezt a tömegközlekedéssel, gyalogos, kerékpáros megközelíthetőséggel kezelni tudja. Nem támogatható olyan akció, mely ki nem elégíthető parkolási igények növekedésével jár (a zöldterületen és termőföldön való ideiglenes parkolás nem elfogadható módja a parkolási igények kielégítésének).
- *Helyi lakosság közlekedési igényei:* A tömegközlekedési, kerékpáros és vízi közlekedést érintő fejlesztések igazodjanak az azt az év nagyobb részében használó helyi állandó népesség igényeihez is, turisztikai célok mellett.
- *Rekreációs célú egyéni motorizált közlekedés:* A fejlesztések nem bátoríthatják a közutakon kívüli gépjármű használatot, egyéni motoros vízijármű használatot
- *Megújuló energiák, térségi energiarendszerek:* A fejlesztések energetikai infrastruktúrális beruházásai során, törekedni kell az adott helyen elérhető megújuló és alternatív energiaforrások feltárására, kiaknázására. Az egyes

energetikai beruházások egy fenntartható, térségi szinten szervezett rendszer kialakítását is szolgálniuk kell..

3. Speciális balatoni fejlesztési ütemezési irányelv:

- Az üdülónépességet, a pihenést, a zaj, a forgalom, a kibocsátások növekedése miatt zavaró fejlesztési munkák a szezonon, ill. A rendezvények idején kívül végzendőek.

A térhasználati elvek érvényesítésének formái

A térhasználati elveket, ajánlásokat figyelembe kell venni:

- A prgram továbbtervezése során, a **programok, intézkedések kidolgozásakor**, azok orientációjában.
- A végrehajtás során a **projektkiválasztásban**, szempont és pontozási rendszer részeként.
- Az elvek érvényesítésének legfontosabb színtere a **projekttervezés** és -fejlesztés, itt lehet az eleveket időben, integráns, azaz összességében hatékony módon érvényesíteni.
- A támogatott, környezeti hatásvizsgálati kötelezettséggel járó projektek **környezeti hatásvizsgálatának** részévé kell tenni a releváns térhasználati elvek érvényesítésének vizsgálatát is.
- A Balaton Régió területén megvalósuló operatív programok (ágazati és regionális) **stratégiai környezeti vizsgálata** során a térhasználati elvekkel való összhang vizsgálata.

5.3.3.2 5+3 B) A Balaton Régió térségi fejlődési prioritásai: balatoni alrégiók, mikrotérségek és speciális adottságú térségek

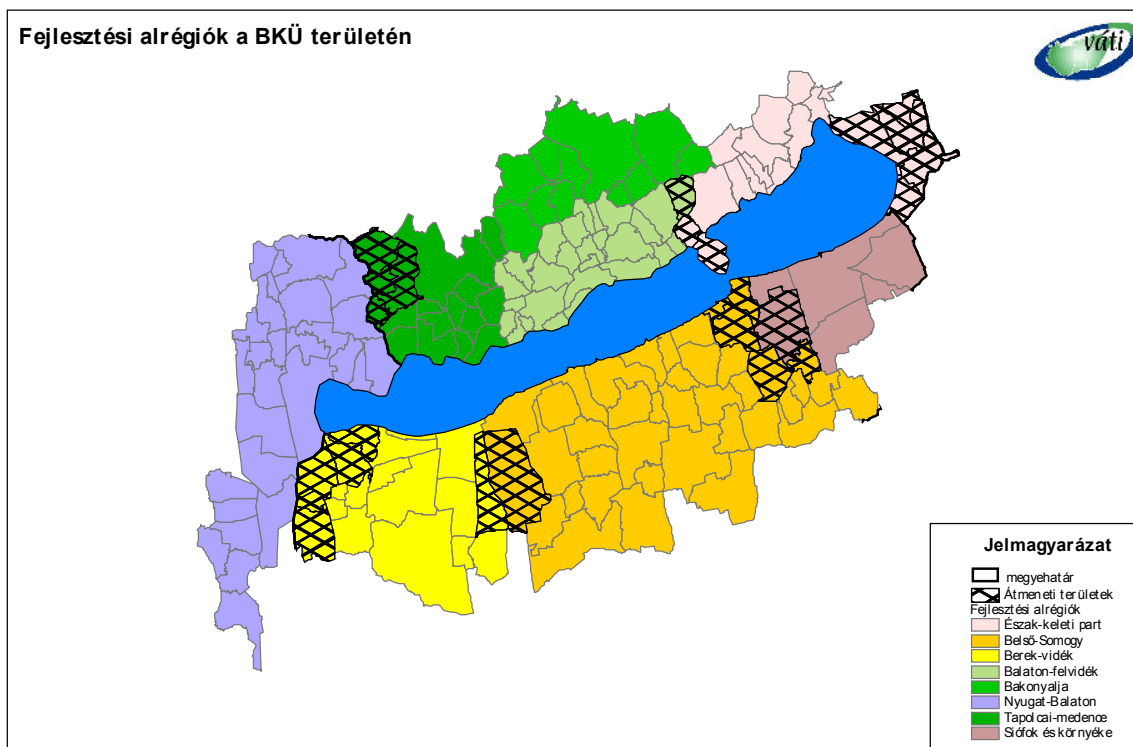
A hatékony tervezés alapvető szemlélete a szektoriális (tematikus) és területi tervezés együttes érvényesítése, amelynek eredményeként a fejlesztési projektek megfogalmazása ill befogadása vagy értékelése egy (vagy több) térségi és egy (vagy több) szektoriális (tematikus) célkitűzés szempontjából történik meg.

A **Balaton és környéke** adottságainak különbözőségére alapozva 2004-ben elkészült GKI tanulmány⁸ a Balaton komplex turisztikai fejlesztése érdekében a területet **6 alrégióra** bontja, komplex fejlettségi mutató, a turisztikai adatok, a közlekedés és az önkormányzati fejlesztési társulások csoportjai alapján. A VÁTI STI a tervezés, gazdasági fejlesztés, a kistérségek hatékony közösségi feladatainak ellátása, valamint a turisztikai arculatformálás és termékszervezés valós téregységeinek pontosabb lehatárolása érdekében **a Balatoni alrégiók rendszerét tovább fejlesztette és pontosította**. A Balaton Régió belül így több korábbi és jelenlegi elemzés figyelembevételével **8 alrégió** került lehatárolásra. Ezek az alrégiók a következők:

1. Nyugat-Balaton
2. Tapolcai-medence
3. Balaton-felvidék
4. Bakonyalja
5. Észak-Keleti part
6. Siófok és környéke
7. Belső-Somogy

⁸ A Balaton-térség nemzetgazdasági-szintű jövedelemtermelő képességének vizsgálata, GKI Gazdaságkutató Rt., Budapest, 2004. április

8. Berek-vidék

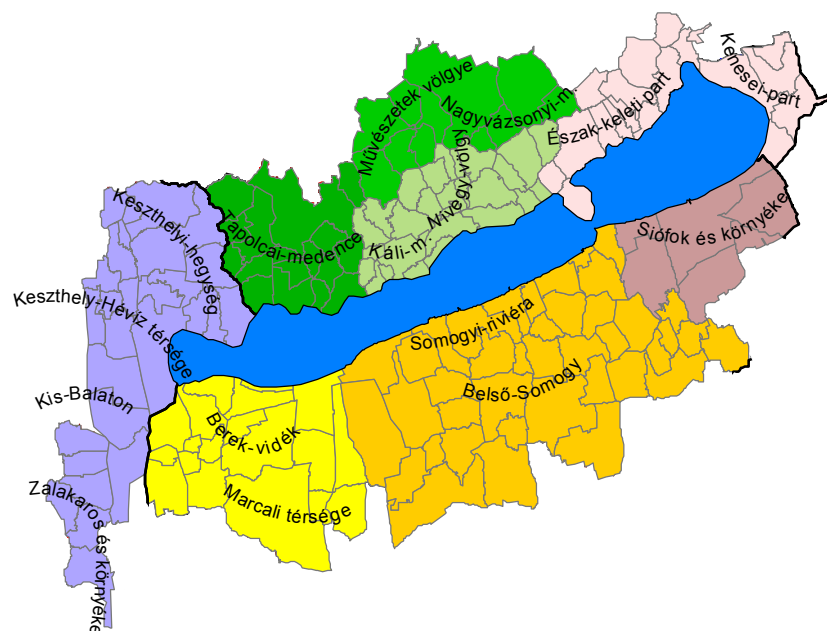
A **térfelosztás alapvető szervező elemei**: a területi integráció, a közigazgatási térszervező határok figyelembe vétele, a közösségi és gazdasági élet szervezésének kis- és mikrotérségek mentén szerveződő fejlesztési keretei, a turisztikai termékformálás és a tájszemlélet. Egyfelől az alrégiók egy részében part-menti és mögöttes települések egy egységbe kerültek; másfelől a kialakított fejlesztési részrégiók többsége egy-egy természeti táji egységhez kapcsolódik, megkönnyítve az adott térség gazdasági és közösségi fejlesztését, valamint turisztikailag komplex (hely-)termék fejlesztését, értékesíthetőségét, megjelenítését a potenciális vendégkör tudatában, továbbá a helyi termék mikroklaszterek képzését. A fejlesztések ilyen való területi és térségi fókuszálása alapján a Balaton Régióban olyan **tematikus gazdasági, és közösségi fejlesztések valósulhatnak meg és olyan sajátos arculatú turisztikai kínálat jöhet létre**, amely a balatoni alrégiók között a belső konkurencia és érdekkonfliktusok oldásával a különböző magkompetenciák mentén fókuszált fejlesztéseket indukál és eltérő célcsoportokat céloz meg és szolgál ki.

Az alrégiók sajátos arculatához kapcsolódó fejlesztési irányvonalak megfogalmazását tovább segítik az egyes alrégiókon belül területileg meghatározható **egyedi arculattal rendelkező mikrotérségek, résztájak**. Az egyes alrégiókat alkotó mikrotérségek és résztájak a következők:

1. Nyugat-Balaton alrégió
 - Keszthelyi-hegység
 - Keszthely-Hévíz térsége
 - Kis-Balaton
 - Zalakaros és környéke
2. Tapolcai-medence alrégió
 - Badacsony
 - Vulkánok völgye

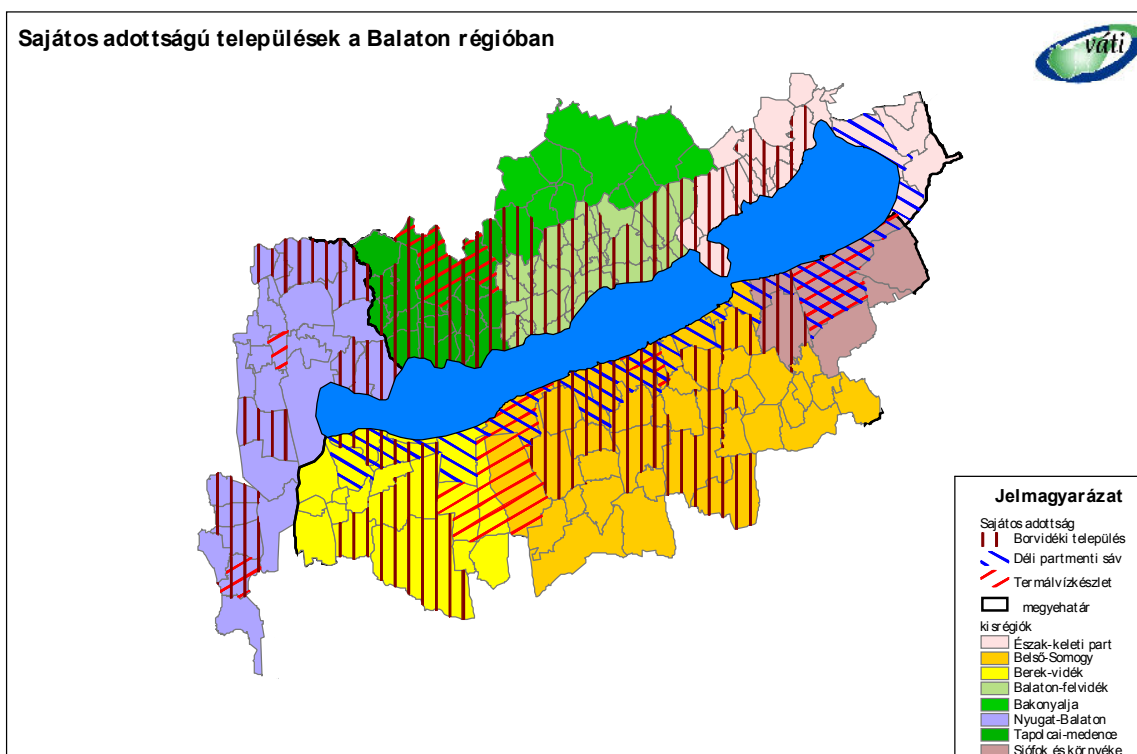
- Tapolca térsége
- 3. Balaton-felvidék
 - Káli-Medence és a zánkai part
 - Balaton-felvidék medencéi
- 4. Bakonyalja
 - Művészetek-völgye
 - Nagyvázsonyi medence
- 5. Észak-Keleti part
 - Észak-keleti part Füred-Almádi térsége
 - Tihanyi-félsziget
 - Kenesei part
- 6. Siófok és környéke
- 7. Belső-Somogy
 - Somogyi-riviéra
 - Kelet-Belső-Somogy
- 8. Berek-vidék
 - Berek
 - Marcali térsége

Az alrégiókat alkotó részterületek

A Balaton **sajátos és egyedi beavatkozását igénylő, jellegükben jól elkülöníthető speciális térségei** a következők:

1. a borgazdálkodással foglalkozó borvidéki települések és térségek;
2. a Balatoni riviéra partmenti települései és térségei;
3. a Balaton-Régió termál-adottságokkal rendelkező települései és térségei.

A további tervezés, programozás során e térségek fejlődési céljainak – az érintett kistérségi társulások és egyéb térségi szereplők bevonásával – kidolgozása és tartalmi feltöltése jelent alapvető feladatot és a régió fejlesztési programjának kialakítása során a területi tervezési megközelítésnek ezen egységek képezik keretét.

5.4 Indikátorrendszer

5.4.1 Indikátortáblázat magyarázata

Az alábbi táblázat a fejlesztési program- és prioritás-szintű indikátorait és célértékeit határozza meg a 2007- és 13-as tervidőszakra vonatkozóan.

A táblázat kitöltésére a költségvetés tervezésével és a fejlesztési célok, kapcsolódó intézkedések prioritizálásával egyidejűleg kerül sor, az indikátorok, célértékek meghatározását a társadalmi egyeztetés folyamata is segíti.

A táblázat kategóriáinak magyarázata:

- **Típus**
 - „*output*” indikátorok: a program intézkedései keretében végzett tevékenységek mennyiségi paraméterei. A táblázatban csak az egyes tevékenységtípusok összesített outputjai szerepelnek összefoglalásként. A programozás során kibontható részletes, a monitoring rendszer által gyűjtött mutatókra. Az outputokat mindig a monitoring rendszer gyűjti.
 - „*eredmény*” indikátorok: A különböző outputok következtében együttesen létrejövő, a program intézkedéseiben megfogalmazott részcélok elérését szolgáló változások paraméterei. A mérést szolgáló indikátorok gyűjtése részben a program saját monitoring rendszerére, részben külső adatforrásokra támaszkodik, előállításuk ritkán igényel adatgyűjtésen túlmutató elemzést.
 - „*hatás*” indikátorok: A program specifikus céljainak szintjén megfogalmazott célállapotok eléréséhez szükséges változásokat parametrizáló indikátorok, melyeknek értékei feltételezhetően nagymértékben függnék a program végrehajtásától. A program saját monitoring rendszerén kívüli külső adatforrásból gyűjthetők, olyakor komplex mutatók, elemzést igényel meghatározásuk.
 - „*context*”: A térség és környezetének általános társadalmi, gazdasági, környezeti folyamatai, melyekre a program végrehajtása is bizonyos befolyással bír.
- **Területi Hatály**
 - **Part:** A partközeli települések a „Balaton tv.” vonatkozó melléklete szerint.
 - **Háttér:** A „Balaton tv.” területi hatályába tartozó nem partközeli települések.
 - **Város:** A külön városi kategória kevésbé releváns a Balaton kontextusában, főleg a parti területeken. Azonban bevezetését az indokolja, hogy bizonyos jól kifejező KSH adatok csak városokra állnak rendelkezésre.
- **Bázis**
 - Az indikátor kiinduló, a későbbiekben referenciaként szolgáló értéke.
- **Cél iránya:** A beavatkozások szándékolt hatása az adott bázisérték változására.
 - „+”: a bázisérték növekedése elvárt;
 - „-”: a bázisérték csökkenése elvárt;
 - „+-”: a bázisérték legfeljebb változatlan szinten tartása elvárt, lehetőség szerint csökkentése.
- **Adatforrás, -előállítás:**
 - „*VSZ*”: végrehajtó szervezet.
 - „*elemzés*”: amennyiben e kifejezés jelenik meg a cellában, az jelzi, hogy a mutató monitoring keretében nem gyűjthető, előállítása mélyebb elemzést igényel, amit programértékelések idején célszerű végrehajtani. Ennek azonban standard módszertanon kell alapulnia. Ezért az adatforrás mellett a módszertan leírója is szerepel.
 - „*F*”: adatforrás;
 - „*M*”: módszertan.

5.4.2 Indikátortáblázat

CÉLHIERARCHIA FELSŐ SZINTJE

Cél-kritérium	Típus	Indikátor	Mérték-egység	Területi hatály				Bázis		Cél			Gyakoriság	
				Egész régió	Part	Hát-tér	Vá-ro	Spec.	Érték	forrás és időpont	Érték (2014)	Irány		Adat forrás, előállítás
Átfogó célok szintje	context	A régió GDP/fő értéke	e Ft						1306 1175	ELTE, 2000 GKI, 2002		+	Elemzés F: KSH, APEH M: ELTE v. GKI	a programozási időszak kezdetén és végén
	context	Vándorlási különbözet	fő						-1513	KSH (TeIR), 2000-04		- ⁹	KSH (Teir)	Évente
	context	Aktuális beépítettség aránya az összes területből	%						Régió Part Háttér	távérzékelés kiértékelés, 2006		+ ⁻	Elemzés F: tanulmány alapján ¹⁰ M: képfeldolg.	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
	hatás	Balaton vízminőség OTMSE (Ox, Tápa.házt., Mikrob., Mikroszenny., Egyéb)	vízminőség oszt. (5db)					Balaton vizóm.	3/3/1/3/3	OKTFV, 2003		+ ¹¹	KvVM	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
	context	A megszünt lakások száma	%						Régió: 471 Part.: 299	KSH (TeIR), 2000-04		+	KSH (TeIR)	a programozási időszak kezdetén közepén és végén az eltelt időszakokban
	context	Épített lakóépületek és üdülőképességek száma							Régió: 7689 Part.: 6361	KSH (TeIR), 2000-04		-	KSH (TeIR)	a programozási időszak kezdetén közepén és végén az eltelt időszakokban
	hatás	A régió aránya az országos GDP-ben	%						1,8%	VATI STI (GKI 2002 nyomán), 2003		+	Elemzés F: KSH, APEH M: GKI v. ELTE	a programozási időszak kezdetén és végén az eltelt időszakokban
	hatás	A régió GDP-jének növekedése az országos átlaghoz viszonyítva	%					ország	100,3% ¹²	VATI, 2003		+	Elemzés F: KSH, APEH M: GKI	a programozási időszak kezdetén és végén az eltelt időszakokban

⁹ Az elvándorlás csökkenjen.

¹⁰ Módszertana kidolgozás alatt (VÁTI STI - SZTE TTK – BALATON LIFE PROJEKT)

¹¹ Az I. osztályban maradjon, ill. atfelé mozduljon el az egyes kategóriákban.

¹² A megyei értékekből származtatva

Cél-kütyűzés	Típus	Indikátor	Mérték-egység	Területi hatály				Bázis		Cél			Gyakoriság	
				Egész régió	Part	Hát-tér	Vá-ros	Spec.	Érték	forrás és időpont	Érték (2014)	Irány		Adat forrás, előállítás
	hatás	A háttérterületi GDP/fő értékének aránya a régiós átlaghoz(100%) viszonyítva	%						57,9%	ELTE, 2000		+	Elemzés F: KSH, APEH M: ELTE	a programozási időszak kezdetén és végén
	hatás	A háttérterületek egy főre jutó jövedelem (személyi jövedelemadó) értéke a régiós átlaghoz (100%) képest	%						85,7%	ELTE (KSH), 2000		+	APEH (TeIR)	Évente
	hatás	Az önkormányzatok által segélyben részesítettek évi átlagos száma	Db						2610	KSH (TeIR), 2004		-	KSH (TeIR)	Évente
	hatás	Munkanélküliségi ráta	%						Régió: 6% Part: 5,04% Háttér: 7,03%	KSH (TeIR), 2004		-	KSH (TeIR)	Évente
	hatás	Gazdasági társaságok társasági adója	Mrd Ft						3,06	APEH (TeIR)		+	APEH (TeIR)	Évente
	hatás	Működő Rt.-ék és Kft.-ék száma	Db						1055 db Kft; 91 db Rt.	APEH (TeIR)		+	KSH (TeIR)	Évente
	hatás	Befektetések összértéke a régiót érintő megyékben	Mrd Ft					Csak megyei adat van	8,907	KSH (Ter.Stat.), 2004		+	elemzés	Évente
	hatás	ismertté vált vagyon elleni bűncselekmények száma	Db						10.936	KSH (TeIR), 2004		-	KSH (TeIR)	Évente

STRATÉGIAI CÉLOK

TÉRSÉGI INTÉZMÉNYFEJLESZTÉSI TERÜLETEK HORIZONTÁLISAN JELENNEK MEG.

Célkitűzés	Típus	Indikátor	Mérték-egység	Területi hatály				Bázis		Cél			Gyakoriság
				Egész régió	Part	Hát-tér	Vá-ro	Spec.	Érték	forrás és időpont	Érték (2014)	Irány	
Gazdasági diverzifikáció	output	Új, támogatott együttműködések száma (klaszterek, táji mikroklaszterek, helyi termelő-turisztikai együttműködések, helyi és organikus mezőgazdasági termékek szövetkezetei)	Db									VSZ	Évente
	output	Támogatott mezőgazdasági vállalkozások száma	Db									VSZ	Évente
	output	Új, bevezetett technológiák száma a vállalkozásoknál	Db									VSZ	Évente

Célkitűzés	Típus	Indikátor	Mérték-egység	Területi hatály				Bázis		Cél		Gyakoriság		
				Egész régió	Part	Hát-tér	Vá-ro-s	Spec.	Érték	forrás és időpont	Érték (2014)		Irány	Adat forrás, előállítás
Gazdasági diverzifikáció	output	Támogatott ipari parkok, inkubátorházak, techn.park száma	Db									VSZ	Évente	
	output	Támogatott innovációs projektek száma	Db									VSZ	Évente	
	eredmény	A programhoz kapcsolódó új munkahelyek száma (turisztikai /száll. és vend. / szektoron kívül)	Db									VSZ	Évente	
	eredmény	A kialakított üzleti és K+F infrastruktúrákat (pl. ipari park, inkub.ház, techn.park) használó vállalkozások száma	Db									VSZ	Évente	
	eredmény	A kialakított K+F infrastruktúrákat (pl. ipari park, technológiai park) használó kutató-fejlesztő vállalkozási tevékenységek, kutatóintézetek száma	Db									VSZ	Évente	
	eredmény	Gazdasági céllal újrahasznosított beépített területek száma és nagysága (korábbi funkcióiknál alacsonyabb környezetterhelésű és a közösségi hozzáférést javító módon)	Db és ha									VSZ	Évente	
	hatás	Kimelet ágazatok fejlesztésére utalóan: Zöldség- és gyümölcsszaküzletek száma	Db					25	TelR, 2004	+		KSH (TelR)	évente	
	hatás	Kimelet ágazatok fejlesztésére utalóan: Hal- és halkészítmény szaküzletek száma	Db					5	TelR, 2004	+		KSH (TelR)	évente	
	hatás	Kimelet ágazatok fejlesztésére utalóan: Termelői borkimérések száma	Db					9	TelR, 2004	+		KSH (TelR)	évente	
	hatás	Kimelet ágazatok fejlesztésére: Nappali és éjszakai ellátást nyújtó idősök klubjainak száma	Db					34	KSH (TelR), 2004	+		KSH (TelR)	évente	
Gazdasági diverzifikáció	hatás	Munkanélküliségi ráta szezonális különbségei (különbség az első és a harmadik negyedév értéke között)	%					Régió: 2,5% Part: 2,58 Háttér: 2,5	TelR, 2004	-		Munkatü. (TelR)	évente	
	hatás	A foglalkoztatottsági szint (személyi jövedelemadó alapján)	%					43%	TelR, 2004	+		Apeh (TelR)	évente	
	hatás	Turizmuson (szálláshelysz. és vendéglátás) kívüli ágazatokban foglalkoztatottak aránya	%					80%	TelR, 2004	+/-		KSH (TelR)	évente	

Célkitűzés	Típus	Indikátor	Mérték- egység	Területi hatály				Bázis		Cél		Gyakoriság		
				Egész régió	Part	Hát- tér	Vá- ros	Spec.	Érték	forrás és időpont	Érték (2014)		Irány	Adat forrás, előállítás
Gazdasági diverzifiká- ció	hatás	Kistérségek száma, ahol az egy lakosra jutó veszélyes hulladék mennyisége meghaladja a 100kg/év/fő értéket	Db					A régiót érintő kistérségek	3	KvVM-VÁTI, 2001		+ -	Elemzés F: KvVM M: VÁTI	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
	hatás	Veszélyes üzemek száma	Db						2	KvVM KbIR - BM OKF, 2003		+ -	Elemzés F: KvVM KbIR, BM OKF M: VÁTI	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
	hatás	Mérsékelt-, közepes és nagy termelőüzemi kockázattal rendelkező kistérségek száma	Db					A régiót érintő kistérségek	3	KvVM KbIR-BM OKF – VÁTI, 2003		+ -	Elemzés F: KvVM KbIR, BM OKF M: VÁTI	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
	hatás	Hátterületek iparüzési adójának aránya a régió értékén belül	%						32,2%	TelR, 2000		+	KSH (TelR)	Évente
	hatás	Működő vállalkozások száma a mező-, vad-, erdő-, halgazdálkodásban	Db						1389	TelR, 2000-04 átlaga		+	KSH (TelR)	Évente
	hatás	Gyümölcsösök területe	Db							távérzékelés kiértékelés, 2006		+	Elemzés F: tanulmány alapján ¹³ M: képfeldolg.	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
	hatás	Szőlők területe	Db							távérzékelés kiértékelés, 2006		+ -	Elemzés F: tanulmány alapján ¹⁴ M: képfeldolg.	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
	hatás	Működő mezőgazdasági szövetkezetek száma	Db						47	TelR, 2000-03 átlaga		+	KSH (TelR)	Évente
	hatás	Felsőoktatásban részt vevő hallgatók száma minden tagozaton, kihelyezett tagozat székhelye szerint	fő						2405	TelR, 2004		+	KSH (TelR)	Évente
	hatás	Felsőoktatásban dolgozók száma kihelyezett tagozatok székhelye szerint	fő						94	TelR, 2004		+	KSH (TelR)	Évente

Cél-kitűzés	Típus	Indikátor	Mérték	Területi hatály			Bázis	Cél	Gyakoriság
-------------	-------	-----------	--------	-----------------	--	--	-------	-----	------------

¹³ Módszertana kidolgozás alatt (VÁTI STI - SZIE TTK – BALATON LIFE PROJEKT)¹⁴ Módszertana kidolgozás alatt (VÁTI STI - SZIE TTK – BALATON LIFE PROJEKT)

				Egész régió	Part	Hát- tér	Vá- ros	Spec.	Érték	forrás és időpont	Érték (2014)	Irány	Adat forrás, előállítás	
Turizmus	output	Támogatott turisztikai menedzsment és marketing akciók	Db					alrégió					VSZ	évente
	output	Támogatott turisztikai információs rendszerek	Db										VSZ	évente
	output	Támogatott turisztikai vonzerők száma	Db						0				VSZ	Évente
	output	Támogatott turisztikai célú szolgáltatások száma	Db										VSZ	évente
	output	Támogatott kiemelt turisztikai vonzerő beruházások száma	Db										VSZ	Évente
Turizmus	output	Támogatott turisztikai vállalkozási együttműködések száma	Db					alrégió					VSZ	évente
	output	Képzésekben résztvevők száma	Fő										VSZ	Évente
	output	A programból akadálymentesített turisztikai célú infrastruktúra	Db										VSZ	Évente
	eredmény	A program által a turizmus ágazatban teremtett új munkahelyek száma	Db										VSZ	Évente
	eredmény	Minőségi kategóriaváltás a program által támogatott turisztikai vállalkozásokban	Db										VSZ	Évente
Turizmus	eredmény	A támogatott turisztikai vállalkozásoknál az őszi, téli, tavaszi hónapok vendégforgalmának és vendégéjszakáinak aránya az éves látogatóforgalom és vendégéjszaka arányában	%										VSZ	Évente
	eredmény	A program által támogatott vállalkozás székhelye szerinti település kistérségében még nem létező új turisztikai ágak, szolgáltatások megjelenése	Db										VSZ	Évente
	eredmény	Turisztikai céllal hasznosított beépített területek, épületek esetszáma és nagysága (a beépítettséget csökkentve, közösségi hozzáférést javítva)	Db és ha										VSZ	Évente
	eredmény	Egységes régiós és alrégiók egységes marketing és menedzsment rendszerek	Db					alrégió					VSZ	a programozási időszak közepe és vége, az eltelt időszakban

Cél-kítés	Típus	Indikátor	Mérték-egység	Területi hatály				Bázis		Cél			Gyakoriság	
				Egész régió	Part	Hát-tér	Vá-ros	Spec.	Érték	forrás és időpont	Érték (2014)	Irány		Adat forrás, előállítás
Turizmus	eredmény	Régiós és alrégiós turisztikai vállalkozási együttműködésekhez csatlakozók száma	Db					alrégió					VSZ	a programozási időszak közepe és vége, az eltelt időszakban
	eredmény	Kiállítások száma	Db						56	KSH (TeIR), 2003		+	KSH (TeIR)	évente
	hatás	A régiót érintő 3 megyében összesen a turizmus ágazat (szálláshelysz. és vendgl.) nettó eredményének aránya az országos átlaghoz képest.	%					Csak megyei adat áll rendelkezésre	40%	KSH (GKI), 2002		+	KSH	Évente
	hatás	A háttérterületek idegenforgalmi adó (mind a vendégéjszaka, mind az üdülő után fizetendő) bevételeinek aránya a térség összes idegenforgalmi adóbevételeiben (mind a vendégéjszaka, mind az üdülő után fizetendő)	%						3,34%	KSH (TeIR), 2004		+	KSH (TeIR)	Évente
Turizmus	hatás	A szállodák férőhelyeinek aránya az összes ker. szálláshelyférőhelyen belül	%						37,3%	KSH (TeIR), 2004		+	KSH (TeIR)	Évente
	hatás	Legalább négy csillagos szállodák száma	Db						125	KSH (GKI), 2002		+	KSH	Évente
	hatás	Gyógyszallók száma	Db						17	KSH (TeIR), 2004		+	KSH (TeIR)	Évente
	hatás	Vendégéjszakák száma a gyógyszallókban	Db						855.903	KSH (TeIR), 2004		+	KSH (TeIR)	évente
Turizmus	hatás	Összes kereskedelmi szálláshely szállásterőhelyeinek száma	Db						4.853	KSH (TeIR), 2004		+	KSH (TeIR)	évente
	hatás	A vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken	Db						4.295.544	KSH (TeIR), 2004		+	KSH (TeIR)	évente
Turizmus	hatás	A háttérterületeken előltott vendégéjszakák aránya	%						8,1%	KSH (TeIR), 2004		+	KSH (TeIR)	évente

Cél-kitűzés	Típus	Indikátor	Mérték-egység	Területi hatály				Bázis		Cél			Gyakoriság	
				Egész régió	Part	Hát-tér	Vá-ros	Spec.	Érték	forrás és időpont	Érték (2014)	Irány		Adat forrás, előállítás
Turizmus	hatás	Külföldiek által eltöltött vendégszakai száma a kereskedelmi szálláshelyeken	Db						2.295.003	KSH (TeIR), 2004		+	KSH (TeIR)	évente
	hatás	Vendégszakai száma a falusi szállásadásban	Db						29.107	KSH (TeIR), 2004		+	KSH (TeIR)	évente
	hatás	Átlagos tartózkodási napok száma	Db						4,9	KSH, 2002		+	KSH (TeIR)	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
	hatás	Külföldiek átlagos tartózkodási napjainak száma	Db						5,4	KSH, 2002		+	KSH (TeIR)	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
	hatás	Egy belföldi turistára jutó átlagos napi költség	e Ft						6000	GKI, 2000		+	Elemzés tanulmány-készítés	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
Turizmus	hatás	Egy külföldi turistára jutó átlagos napi költség	e Ft						10000	GKI, 2000		+	Elemzés tanulmány-készítés	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
	hatás	A balatoni külföldi turisták átlagos napi költségének aránya a külföldi turisták hazai költségének átlagában	%						103%	GKI, 2000		+	Elemzés tanulmány-készítés	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
Turizmus	hatás	Az idegenforgalmi adó (csak a vendégszakai után fizetendő)	e FT						1.353.546	KSH (TeIR), 2004		+	KSH (TeIR)	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén

Cél-küzés	Típus	Indikátor	Mérték-egység	Területi hatály				Bázis		Cél			Gyakoriság
				Egész régió	Part	Hát-tér	Vá-ros	Spec.	Érték	forrás és időpont	Érték (2014)	Irány	
Humánerőforrás	output	Képzési programok száma	Db									VSZ	Évente
	output	Támogatott civil kezdeményezések száma	Db									VSZ	Évente
	output	Támogatott munkaügyi információs rendszerek	Db									VSZ	Évente
	output	Támogatott foglalkoztatási együttműködések	Db									VSZ	Évente
	eredmény	A képzési programokat sikeresen elvégzők száma	Fő								+	VSZ	Évente
	eredmény	A munkaerő-piacra visszajutó munkavállalók száma	Fő								+	Munkaü. központok	Évente
	hatás	Regisztrált tartós munkanélküliek aránya az összes munkanélkülieken belül	%						17,5%	KSH (TeIR), 2004		-	KSH (TEIR)

Cél-kitűzés	Típus	Indikátor	Mérték- egység	Területi hatály			Bázis		Cél			Gyakoriság		
				Egész régió	Part	Hát- tér	Vá- ros	Spec.	Érték	forrás és időpont	Érték (2014)		Irány	Adat forrás, előállítás
	hatás	Regisztrált munkanélküli pályakezdeők aránya az összes munkanélkülieken belül	%						7,4%	KSH (TeIR), 2004		-	KSH (TeIR)	Évente
	hatás	Regisztrált főiskolai és egyetemi végzettséggel rendelkező munkanélküliek száma az összes munkanélkülieken belül	%						4,8%	KSH (TeIR), 2004		-	KSH (TeIR)	Évente
	hatás	1000 lakosra jutó nonprofit szervezetek száma	db						9,24	KSH (TeIR), 2004		+	KSH (TEIR)	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén

Cél-kítés	Típus	Indikátor	Mérték-egység	Területi hatály				Bázis		Cél		Gyakoriság	
				Egész régió	Part	Hát-tér	Vá-ros	Spec.	Érték	forrás és időpont	Érték (2014)		Irány
Elérhetőség	output	A korszerűsített utak hossza	km						0		+	VSZ	évente
	output	Az újonnan villamosított vasút hossza	km								+	VSZ	évente
	output	Támogatott utastájékoztatói és menetrendi információs rendszerek	db									VSZ	évente
	output	Beszerezett tömegközlekedési eszközök	db									VSZ	évente
	output	Kiépített kerékpárutak hossza	km									VSZ	évente
Elérhetőség	output	Létesített kerékpáros és tömegközlekedési kiszolgáló infrastruktúra	db									VSZ	évente
	output	Támogatás komp- és hajójáratoknak	db									VSZ	évente
	output	Támogatott távmunka szervezési-infrastrukturális projektek	db									VSZ	évente
	output	Támogatott ITK infrastrukturális beruházások	db									VSZ	évente
	output	Támogatott informatikai tartalomfejlesztések (ld. turizmusnál is).	db									VSZ	évente
Elérhetőség	output	Távmunkába bevont személyek száma	db									VSZ	évente
	output	Szélessávú internet kapcsolattal rendelkező vállalkozások, háztartások, intézmények száma (programból támogatottan)	db									VSZ	évente

Cél-küzés	Típus	Indikátor	Mérték-egység	Területi hatály			Bázis		Cél		Gyakoriság		
				Egész régió	Parti	Hát-tér	Vá-ro	Spec.	Érték	forrás és időpont		Érték (2014)	Irány
Elérhetőség	eredmény	Volán, MÁV, BH Rt. és egyéb tömegközlekedési menetrendben végrehajtott változások a program keretében	db								VSZ	évente	
	eredmény	Összefüggő hálózatos kerékpárutakkal elért települések aránya	%					30%	VSZ		VSZ	évente	
	eredmény	Utazási idő (tömegközlekedéssel, kerékpárral kombináltan, egyéni motorizált gépjárművel)	perc				15				VSZ Elemzés Tanulmány-készítése	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén (tanulmány)	
	eredmény	Autóbusz hálózat hossza a helyi közlekedésben	km					63	KSH (TeIR), 2004		+	KSH (TeIR)	Évente
Elérhetőség	eredmény	Szállított utasok száma a helyi közlekedésben	millió fő					2,58	KSH (TeIR), 2004		+	KSH (TeIR)	Évente
	eredmény	Külső elérhetőség, tömegközlekedési vonalak járatpár sűrűsége a régió külső elérhetőségében közlekedési áganként (előre meghatározott viszonylatokban)	Db				16	Vasút: 476 Busz: 1286	MÁV-VOLÁN, 2005		+	Elemzés ¹⁷ F: MÁV, VOLÁN M: VÁTI	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén az eltelt időszakokban
	eredmény	Belső elérhetőség, a régió menetrendszerű vasúti járatainak, távolsági autóbuszjáratainak, hajójáratainak járatsűrűsége közlekedési áganként (előre meghatározott viszonylatokban)	Db				18	Vasút: 476 Busz: 943 Hajó: 87	MÁV-VOLÁN, BH Rt., 2005		+	Elemzés ¹⁹ F: MÁV, VOLÁN, BH Rt. M: VÁTI	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén az eltelt időszakokban
Elérhetőség	hatás	Közlekedési útvonalak napi átlagos forgalomsűrűsége	Gépjár mű egység				20	Parti utak 21 Éves 11594 Nyári 20127	AKMI, 2004		-	Elemzés ²² F: AKMI M: VÁTI	évente

Cél-kütyűzés	Típus	Indikátor	Mérték-egység	Területi hatály			Bázis		Cél		Gyakoriság	
				Egész régió	Part	Határ	Város	Spec.	Érték	forrás és időpont		Érték (2014)
Elérhetőség												
								Éves: 7533				
								Egyéb utak ²³	Nyári 11166			
								84-es	Nyári 18828	+-		
Elérhetőség								M7-es	Éves: 19741			
									Nyár: 28846	+-		
								+11616	AKMI, 1994-2004	--		Elemzés ²⁴ F: AKMI M: VÁTI
	hatás	A parti utak forgalomfejlődése	Gépjáróműegység									a programozási időszak kezdetén, a középen és végén az eltelt időszakokban

a programozási időszak kezdetén,
közepén és végén az elfelt
időszakokban

Cél-kütyűzés	Típus	Indikátor	Mérték-egység	Területi hatály			Bázis		Cél		Gyakoriság	
				Egész régió	Part	Hát-ter	Vá-ros	Spec.	Érték	forrás és időpont		Érték (2014)
5. prioritás: Természeti, táji értékek, kulturális örökség megóvása	output	Támogatott településkörnyezeti fejlesztések (épületszám, közterület területe)	Db, m2					0			VSZ	évente
	output	Megépülő közüzemi szennyvízesatorna-hálózat hossza	Km					0			VSZ	évente
	output	Támogatott érzékeny vízbázisokon fekvő Kistéleplési szennyvíz kezelési rendszerek	Db								VSZ	évente
	output	Beépített megújuló új villamos energia kapacitás	KWh								VSZ	évente

¹⁵ Kiválasztott viszonylatokban a régió belüli és a régió kívüli

¹⁶ Az ország 15 kiemelt nagyvárosa és a régió városai között közlekedő buszjáratok száma, a régió vasútiállomásai napi vonatpárjainak száma

¹⁷ Menetrendvizsgálat VÁTI STI módszertana alapján

¹⁸ A régió városából a régió városába induló napi buszjáratok száma, a régió vasútiállomásai napi vonatpárjainak száma, a régió kikötőiből induló napi hajójáratok száma

¹⁹ Menetrendvizsgálat VÁTI STI módszertana alapján

²⁰ 7-es, M7-es, 71-es, 72-es, 73-as, 76-os, 7301-es, 84-es, régió áthaladó szakaszain elhelyezkedő mérőállomások átlaga; a nyári adat a júliusi mérésekből származik

²¹ A 7-es, 71-es, 76-os BKÜ-n belüli szakaszain elhelyezkedő mérőállomások átlaga

²² Forgalmatszámítás speciális aggregálása a VÁTI STI módszertana alapján

²³ A 72-es, 73-as, 7301-es (Tapolca-Veszprém útvonala) elhelyezkedő mérőállomások átlaga

²⁴ Forgalmatszámítás speciális aggregálása a VÁTI STI módszertana alapján

Cél-küzés	Típus	Indikátor	Mérték-egység	Területi hatály			Bázis		Cél		Gyakoriság		
				Egész régió	Part	Határ	Spec.	Érték	forrás és időpont	Érték (2014)		Irány	Adat forrás, előállítás
5. prioritás: Természeti, táji értékek, kulturális örökség megóvása	output	Új vagy megújított települési zöldterületek, játszóterek száma, területe	Db, m2								VSZ	évente	
	output	Forgalomszökkenetési műtárgyakkal, kerékpáros és gyalogos közlekedési lehetőségek kibővítésével fejlesztett belterületi útvonalak hossza	km								VSZ	évente	
	output	Támogatott torkolati parti szűrő nádasok kiterjedési	m2								VSZ	évente	
	output	Támogatott csapadékvíz elvezető árokrendszerek hossza	km								VSZ	évente	
	output	Tájgazdálkodási tervek, fenntarthatósági keretstratégiák száma	Db								VSZ	évente	
5. prioritás: Természeti, táji értékek, kulturális örökség megóvása	output	Vízminőségi mérőállomások száma	Db								VSZ	Évente	
	output	a programból támogatottan megvalósuló 1 főre jutó kezelt települési szilárd hulladék mennyisége	Tonna								VSZ	Évente	
	output	Felújított egyedi tájértékek, kulturális örökség	Db								VSZ	Évente	
	output	Támogatott projektek a vezetékes ivóvíz közegészségügyileg megfelelő állapotra hozásához	Db								VSZ	Évente	
	eredmény	Belterületi partszakaszokon a zöldterületek aránya	%							30%	+	VSZ	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
Környezet	eredmény	A településekről elszállított folyékony kommunális hulladék mennyisége	m3					156.205	KvVM, 2003		+	KvVM	Évente
	eredmény	Erdőterületek	ha					83.085	FVM AESZ, 2002		+	FVM AESZ, 2002	Évente
	hatás	Erdősültség	%					13,85%	FVM AESZ, 2002		+	FVM AESZ, 2002	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
	eredmény	Megépült belterületi csapadékvíz-elvezető árokrendszerek	Db								+	VSZ	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
	eredmény	Nemzeti park területe	ha				A NP területe		BF NP		+	KvVM BF NP	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
	eredmény	Közülemi szennyvízesatorna-hálózatba bekapcsolt lakások száma	Db					63.960	KSH (TeIR), 2003		+	KSH	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén

Cél-küszés	Típus	Indikátor	Mérték-egység	Területi hatály			Bázis		Cél			Gyakoriság		
				Egész régió	Part	Hát-tér	Vá-ros	Spec.	Érték	forrás és időpont	Érték (2014)		Irány	Adat forrás, előállítás
Környezet	eredmény	Szennyvízcsatornával rendelkező települések aránya	%						96%	KSH, 2003		+	KSH	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
									27%					
	eredmény	A szennyvízcsatornával rendelkező háztartások aránya a vezetékes ivóvízzel rendelkező háztartásokon belül (közmuólló)	%						52%	KSH, 2002		+	KSH	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
	eredmény	Szigetelt lerakóhelyek gyűjtőkörzetébe eső települések számA (aránya)	Db						15 (9,1%)	KvVM – VÁTI, 2003		+	KvVM	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
Környezet	eredmény	Rendszeres szemégyűjtésbe bevont lakások és üdülők száma	Db						159.013	KSH (TeIR), 2004		+	KSH (TeIR)	évente
	eredmény	Rendszeresen tisztított közterület	e m2						1.941	KSH (TeIR), 2004		+	KSH (TeIR)	évente
	eredmény	Összes városi zöldterület	e m2						10.504	KSH (TeIR), 2004		+	KSH (TeIR)	évente
	eredmény	Játszóterek száma	Db						140	KSH (TeIR), 2004		+	KSH (TeIR)	évente
Környezet	eredmény	Összes vízkiszállítás a közegészségügyileg nem megfelelő ivóvízzel rendelkező települések számára	m3						1.281	KSH (TeIR), 2004		-	KSH (TeIR)	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
	eredmény	Uniók szabványoknak megfelelő ivóvízzel nem rendelkező települések száma							8db	KvVM (2005)		-	KvVM	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
	eredmény	Szennyvízkezelés hiányosságokkal küzdő települések karsztos területeken	Db							KvVM (2003)		-	Elemzés F: KvVM M: adatössz.	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
	eredmény	Tájsebek száma	Db						647	VÁTI, 1999		-	elemzés F: VÁTI M: VÁTI	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
Környezet	Hatás	A régiót érintő kistérségek száma, ahol az országos és helyi természetvédelem alatt álló területek aránya > 20%	%					A régiót érintő kistérsége kben	3	KvVM TVH, 2003		+	KvVM TVH Elemzés F: KvVM M: adatössz.	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén

Cél-kitűzés	Típus	Indikátor	Mérték-egység	Területi hatály			Bázis		Cél		Gyakoriság			
				Egész régió	Part	Hát-tér	Vá-ro	Spec.	Érték	forrás és időpont		Érték (2014)	Irány	Adat forrás, előállítás
Környezet	hatás	A strandok kiváló minősítéssel zárt vizsgálati eseteinek éves szinten összesített számaránya az összes vizsgálati eset számaránya a fürdővizek minőségi követelményei szerint (273/2001 Korm.r.)	%					Balaton vízterület (strandok)	87,4%	VSZ- KvVM, 2004	+		KvVM ²⁵	Évente
	hatás	Klorofil-a koncentráció alapján kiváló minősítésű vizsgálatok aránya	%					Balaton vízterület	100%	VSZ- KvVM, 2004	-+		KvVM ²⁶	Évente
	eredmény	Nádasok területe	ha							távérzékelés kiértékelés, 2006	+		Elemzés F: tanulmány alapján ²⁷ M: képfeldolg.	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén
	eredmény	Halastavak, egyéb vizek területe	ha							távérzékelés kiértékelés, 2006	+		Elemzés F: tanulmány alapján ²⁸ M: képfeldolg.	a programozási időszak kezdetén, közepén és végén

²⁵ Balaton és Velencei tó Információs és tájékoztatói rendszerének adatai aggregálva

²⁶ Balaton és Velencei tó Információs és tájékoztatói rendszerének adatai aggregálva

²⁷ Módszertana kidolgozás alatt (VÁTI STI - SZTE TTK – BALATON LIFE PROJEKT)

²⁸ Módszertana kidolgozás alatt (VÁTI STI - SZTE TTK – BALATON LIFE PROJEKT)

5.5 Balaton Régiót érintő jogszabályok

5.5.1 Teljes igényű jogszabályi szöveggyűjtemény

Teljes körű, azaz nem csak kifejezetten a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetre vonatkozó 2003-as jogszabálylistát ld. <http://www.balatonregion.hu>

„A Balatonra vonatkozó jogszabályok jegyzéke 2003/08 állapot”

Forrás: Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Kht.

5.5.2 A kifejezetten a Balatonnal kapcsolatos jogszabályok listája 2005

Törvények

2001. évi LXXXVIII. törvény a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény módosításáról

2000. évi CXII. törvény a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról

1999. évi LXVII. törvény a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet egyes településein az építési tevékenység átmeneti szabályozásáról szóló 1999. évi XXXII. törvény módosításáról

1999. évi XXXII. törvény a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet egyes településein az építési tevékenység átmeneti szabályozásáról

Kormányrendeletek

293/2004. (X. 28.) Korm. rendelet a regionális fejlesztésért és felzárkóztatásért felelős tárca nélküli miniszter feladat- és hatásköréről

275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről

221/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól

202/2004. (VI. 25.) Korm. rendelet a 2000. évi ISPA projektek pénzügyi megállapodásainak módosításáról szóló nemzetközi szerződések kihirdetéséről

89/2004. (IV. 20.) Korm. rendelet egyes ISPA projektek pénzügyi megállapodásainak kihirdetéséről

283/2002. (XII. 21.) Korm. rendelet a balatoni vízpart-rehabilitációs szabályozás követelményeiről

155/2002. (VII. 9.) Korm. rendelet a környezetvédelmi és vízügyi miniszter feladat- és hatásköréről

240/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet a települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületük kijelöléséről

22/1998. (II. 13.) Korm. rendelet a Balaton és a parti zóna nádasainak védelméről, valamint az ezeken folytatott nádgazdálkodás szabályairól

89/1997. (V. 28.) Korm. rendelet a budapesti agglomeráció, valamint a Balaton kiemelt üdülőkörzete lehatárolásáról

62/1995. (VI. 8.) Korm. rendelet a Balatonnal kapcsolatos kormányzati feladatok koordinációjáról

14/1984. (III. 10.) MT rendelet a Balaton üdülőkörzet egyes településein a lakásépítés korlátozásáról

202/2004. (VI. 25.) Korm. rendelet a 2000. évi ISPA projektek pénzügyi megállapodásainak módosításáról szóló nemzetközi szerződések kihirdetéséről

Minisztériumi rendeletek

26/2003. (XII. 30.) KvVM rendelet a környezetvédelmi felügyelőségek, a vízügyi felügyeletek és a nemzeti park igazgatóságok illetékességi, valamint a környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok működési területéről

1/2002. (I. 15.) KöM rendelet a Balaton-felvidéki Nemzeti Park bővítéséről

2/2000. (III. 24.) KöM rendelet a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén lévő egyes védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról

31/1997. (IX. 23.) KTM rendelet a Balaton-felvidéki Nemzeti Park létesítéséről

6/1994. (III. 11.) KTM rendelet a Balaton üdülőkörzet egyes településein az építési tevékenység átmeneti korlátozásáról szóló 1/1989. (I. 1.) ÉVM rendelet módosításáról

7/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet a Balaton üdülőkörzet egyes településein az építési tevékenység átmeneti korlátozásáról szóló 1/1989. (I. 1.) ÉVM rendelet módosításáról

1/1989. (I. 1.) ÉVM rendelet a Balaton üdülőkörzet egyes településein az építési tevékenység átmeneti korlátozásáról

15/1987. (XII. 24.) ÉVM rendelet a Balaton üdülőkörzet egyes településein az építési tevékenység átmeneti korlátozásáról

3/1988. (III. 25.) MÉM rendelet a Balaton üdülőkörzet egyes településein a zártkertek kialakításának, illetve bővítésének átmeneti korlátozásáról

11/1986. (XII. 10.) OKTH rendelkezés a Kis-Balaton Tájvédelmi Körzet létesítéséről

6/1984. (IV. 18.) OVH rendelkezés a Balaton vízminőségének védelmét szolgáló nádgazdálkodás rendjének szabályozásáról

7/1983. (IV. 13.) MÉM rendelet a Balaton üdülőkörzet egyes településein a földrészletek belterületbe vonásának és a zártkertek kialakításának átmeneti korlátozásáról

Országgyűlési határozatok típusai

NKP (Nemzeti Környezetvédelmi Program) 1.

NKP 2.

Intézkedési tervek

Előrehaladási jelentések

Alkotmánybírósági határozatok

932/B/2002. AB határozat a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény 17. § (2) bekezdése alkotmányellenességének vizsgálatáról

349/B/2001. AB határozat a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény 54. § b) pontja alkotmányellenességének vizsgálatáról

964/B/1998. AB határozat a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 26. § (2) bekezdése, valamint a 82. § (4) és (5) bekezdései, továbbá a Balaton-felvidéki Nemzeti Park létesítéséről szóló 31/1997. (IX. 23.) KTM rendelet alkotmányellenességének vizsgálatáról

Kormányhatározatok

2317/2004. (XII. 11.) Korm. határozat a Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszer II. ütem beruházás felülvizsgálatáról és a beruházási program módosításáról

1133/2004. (XII. 6.) Korm. határozat a Kormány képviselőjének a Balaton Fejlesztési Tanácsba történő kinevezéséről

1033/2004. (IV. 19.) Korm. határozat az 1075/2003. (VII. 30.) Korm. határozatban foglaltak időarányos felülvizsgálatáról és a Balatonnal kapcsolatos további intézkedésekről

1075/2003. (VII. 30.) Korm. határozat a Balatonnal kapcsolatos intézkedésekről

2153/2002. (V. 15.) Korm. határozat a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Hosszú Távú Területfejlesztési Konceptiójáról (2002-2010)

1137/2002. (VIII. 7.) Korm. határozat a Kormány képviselőjének a Balaton Fejlesztési Tanácsba történő kinevezéséről

1111/2002. (VI. 21.) Korm. határozat a Kormánynak a Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanácsba és a Balaton Fejlesztési Tanácsba kinevezett képviselője felmentéséről

1058/2002. (V. 15.) Korm. határozat a balatonfüzfői Balaton Uszoda tulajdonjogának a Sportfólió Sportlétesítményeket Kezelő, Hasznosító és Fejlesztésszervező Közhasznú Társaság általi megszerzéséhez és 2002. évi üzemeltetéséhez felvételre kerülő bankhitelhez nyújtott állami kezességvállalásról

1097/2001. (VIII. 17.) Korm. határozat a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének érvényesítését célzó intézkedésekről

2035/2001. (II. 23.) Korm. Határozat a Balatoni Vízgazdálkodási Fejlesztési Programról

2371/1999. (XII. 27.) Korm. határozat a Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszer II. ütem beruházás felülvizsgálatáról és a beruházási program módosításáról

1038/1999. (IV. 21.) Korm. határozat a Balaton ökológiai állapotának védelmére és a vízminőség javítására vonatkozó intézkedési tervről szóló 1068/1996. (VI. 21.) Korm. határozat módosításáról

2018/1999. (II. 10.) Korm. határozat a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet egyes településeinek az építési korlátozások miatt felmerülő kártalanítási igényekkel kapcsolatos költségvetési feladatokról

2037/1998. (II. 18.) Korm. határozat a Balaton és a parti zóna nádasainak védelmével kapcsolatos intézkedésekről

1123/1998. (IX. 30.) Korm. határozat a Balaton ökológiai állapotának védelmére és a vízminőség javítására vonatkozó intézkedési tervről szóló 1068/1996. (VI. 21.) Korm. határozat felülvizsgálatáról

1109/1998. (VIII. 15.) Korm. határozat a Kormánynak a Budapesti Agglomeráció Fejlesztési Tanácsba és a Balaton Fejlesztési Tanácsba kinevezett képviselője felmentéséről

1059/1997. (V. 28.) Korm. határozat a Budapesti Agglomeráció Fejlesztési Tanács és a Balaton Fejlesztési Tanács megalakulásával összefüggő kormányzati intézkedésekről

1054/1997. (V. 28.) Korm. határozat a Balaton ökológiai állapotának védelmére és a vízminőség javítására vonatkozó intézkedési tervről szóló 1068/1996. (VI. 21.) Korm. határozat módosításáról

1042/1997. (IV. 29.) Korm. határozat a Balaton védelmét szolgáló kutatások középtávú tervének jóváhagyásáról

1068/1996. (VI. 21.) Korm. határozat a Balaton ökológiai állapotának védelmére és a vízminőség javítására vonatkozó intézkedési tervről

1095/1995. (X. 4.) Korm. határozat a Balaton ökológiai állapotának védelmére és a vízminőség javítására vonatkozó intézkedési tervről szóló 1049/1994. (VI. 29.) Korm. határozat módosításáról és további feladatokról

1049/1994. (VI. 29.) Korm. határozat a Balaton ökológiai állapotának védelmére és a vízminőség javítására vonatkozó intézkedési tervről

1006/1991. (I. 31.) Korm. határozat a BALATON VOLÁN üzemegységeinek államigazgatási felügyelet alatt álló, önálló vállalatok alakulásáról

1005/1985. (II. 21.) MT határozat a Balaton üdülőkörzet regionális rendezési tervének jóváhagyásáról szóló 1013/1979. (VI. 20.) MT határozat módosításáról

1036/1981. (XII. 12.) MT határozat a Kis-Balaton védőrendszerhez szükséges mezőgazdasági rendeltetésű föld termelésből való kivonásával kapcsolatos térítésről

1013/1979. (VI. 20.) minisztertanácsi határozat a Balaton üdülőkörzet regionális rendezési tervének jóváhagyásáról

Egyéb jogszabályok

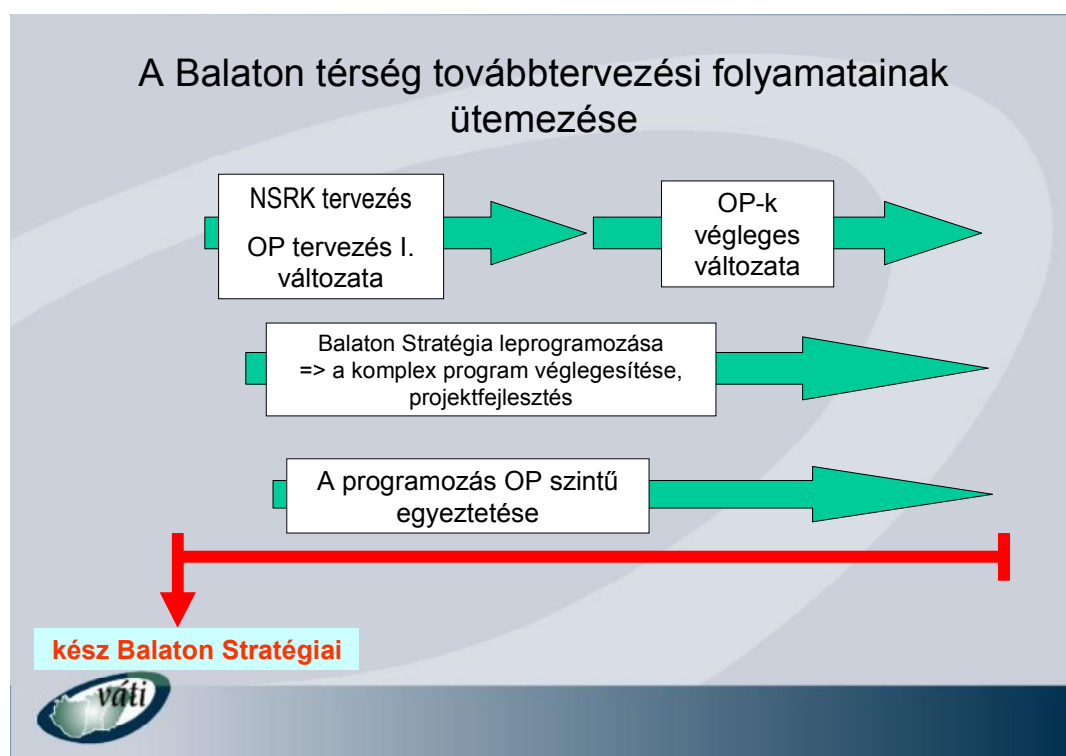
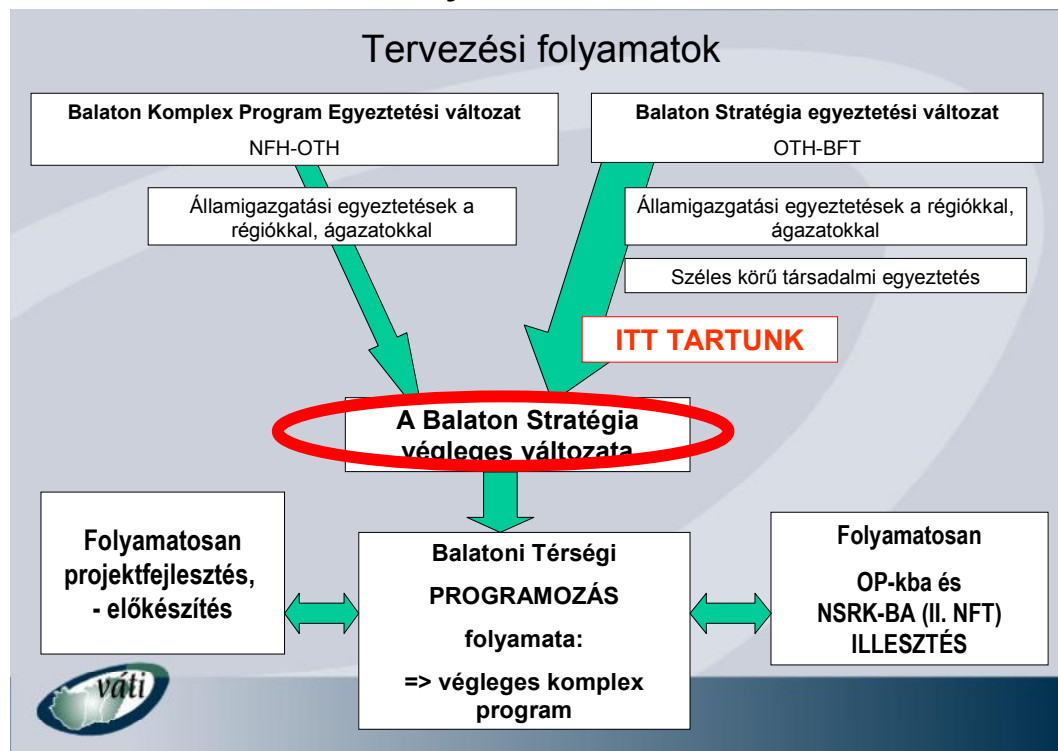
7/2003. (K. Ért. 3.) KvVM utasítás a Balaton-tavi miniszteri biztos kinevezéséről és feladatának meghatározásáról

16/2001. (K. Ért. 7.) KöM-KöViM-EüM együttes utasítás a Balaton és vízgyűjtője vizeinek vizsgálati és minősítési rendjéről

1/1995. (K. É. Ért. 3.) KTM-KHVM-NM együttes utasítás a Balaton és vízgyűjtő vizeinek vizsgálati és minősítési rendjéről

5.6 Továbbtervezési módszertan és tervezői válaszok

5.6.1 A továbbtervezés folyamatának vázlata

5.6.2 A továbbtervezés módszertani vázlata

Részlet a „A régiónkénti önálló ROP-ok felépítése” c. VÁTI STI dokumentumból:

Kiemelt operatív program, közí tématerületek ROP-ba illesztése

- komplex programok (NFH által koordináltan; külön módszertani, sajátos partnerségben és ütemezési eljárással)
- országosan kiemelt térségek komplex programjai (OTH koordinálja; az OTH-VÁTI-régiók részvételével felálló koordinációs tervezői csoportokkal)
- fejlesztési pólusok

Helyük az OP prioritások között

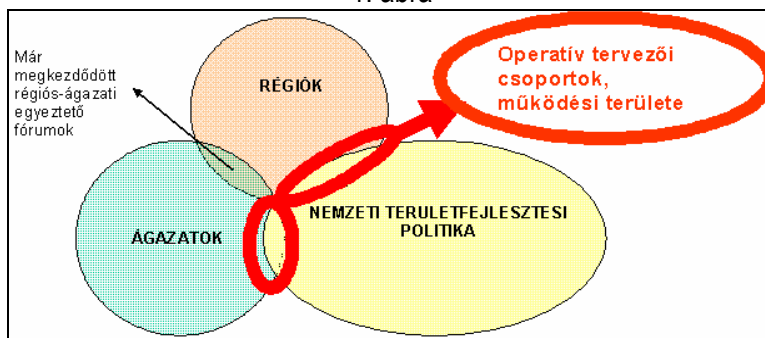
- A januári első draftig egy prioritás nevesíthető, az előre nem látható OP közí elemekre. Ez a későbbiekben nem biztos, hogy hordoz majd egy prioritásra elegendő és összetartozó tartalmat, intézkedés szinten is megoldható elhelyezése.
- Kivételt képeznek az országosan kiemelt térségek fejlesztései, melyekre érdemes a többi fenti témától elkülönült prioritást nevesíteni az adott régióban, a leginkább meghatározó térségre (különösen Balaton, Tisza esetében). Ez a téma ugyanis valós regionális tartalmakat hordoz (kapcsolódó pólusfejlesztések is ilyenek tekinthetők), többnyire előrehaladott tervezés és projektfejlesztés áll mögöttük. A többi komplex program mindehhez képest csak kiegészítő ROP tartalomnak tekinthetők, alapvetően ágazati prioritások.

LÉPÉSEK az operatív program közí tervezési tématerületek ROP tartalmának (prioritásainak, intézkedéseinek) feltöltéséhez (az alábbiakban a kiemelt térségi módszer ismertetett, mely alkalmazható más tevékenységekre is):

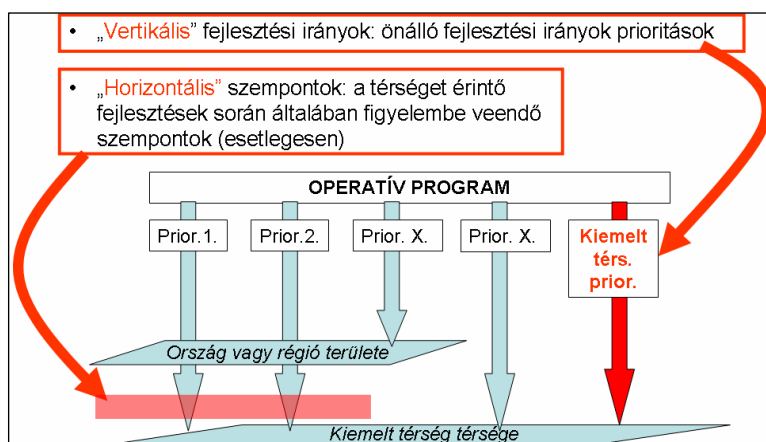
1. **Operatív tervezői csoportok felállnak** (megkezdődött): A tervezési információk a tervezői fórumok alapján körvonalazódnak (operatív tervezési csoportokban).
2. **Az első draft:** Az első OP drafttal párhuzamosan készül a kiemelt térségre (komplex) programja, melynek kidolgozását, annak irányát nagyban befolyásolja a ROP tartalmak egyeztetés. Lehetőleg olyan formában készül, mely könnyű ROP-ba illesztést tesz lehetővé. Január végi első ROP verzió idejére lehet, hogy az adott kiemelt térségi prioritások teljes tartalma nem körvonalazódik, de arról talán szakmai döntést lehet majd hozni, hogy rendelkezésre áll-e egy prioritást megtöltő anyag.
3. **A tartalom kidolgozás első lépése:** Meg kell határozni a kiemelt térségi komplex programok önálló (vertikális) térségi prioritásait régióként (ld. 1. ábra), majd egyeztetni kell a ROP tervezéssel. Javasolt ezt mátrix formában kidolgozni (1. táblázat), majd egyeztetni. Ezek jellemző kifejezetten térség-specifikus irányok:
 - Például (Balaton esetében):
 - Balatoni turisztikai fejlesztések
 - Kiemelt balatoni ágazatok fejlesztése
 - Balatoni környezet-, táji-, településfejlesztések
 - Típusai:
 - I. NUTS2 régiókra bontható (pl. a balatoni (turisztikai) alrégiók fejlesztései, vállalkozások modernizációja)
 - II. NUTS2 régiókra nem bonthatók (pl. közös térségi turisztikai marketing és menedzsment, hálózati együttműködések) – ROP-ok közötti összehangolást, projektdarabolást, kölcsönös támogatási feltételeket kíván
 - III. Ide kerülhet még: a térségben speciálisan jelentkező, amúgy általános és tipikus ROP elemek, melyek nem régióhatárosan, hanem a térségi körül szerveződnek. ROP-ok közötti összehangolást, projektdarabolást, kölcsönös támogatási feltételeket kíván, például (közösségi közlekedés-szervezés nem regionálisan, klaszterek, vállalkozói és K+F együttműködések szintén nem)
4. **A szükséges speciális végrehajtási intézményrendszeri, monitoring, értékelési** ügyek megfogalmazása (jelzésértékűen lehetőleg a vonatkozó részben (mivel az első draft eddig nem jut, el, ezért annak valószínűleg nem lesz része).
5. **A tartalom kidolgozás további lépése:** Bizonyos térség specifikus horizontális szempontokat is ki kell dolgozni a kiemelt térségi (komplex) programokban (ld. 2. ábra), melyek 'minden', az adott térséget érintő fejlesztésben érvényesítendő (ha felmerülnek ilyenek). Azonban ezek az első ROP draftot még nem, vagy csak jelzés szintjén érinthetik, a későbbi fázisokban vagy csak kiegészítő szakmai dokumentumokban jelenhetnek meg. Érvényesítésük szinterei, pl.:
 - Programértékelés (szempont lehet)
 - Stratégiai környezeti vizsgálatok (szempont lehet)

- Projektfejlesztés
- Projektkiválasztás

1. ábra

2. ábra

1. táblázat: csak egy első draft, egyszerűsödhet, A mátrix kiindulhat az egyes régiók stratégiájának és a kiemelt térség (komplex) programjának direkt összevetéséből is (Id Tisza), az adott tervezési csoporttól függ

A térség (komplex) programjának elemei ²⁹	Különösen összehangoltan bontható csak adott régióra ³⁰		RÉGIÓNKÉNT TERVEZHETŐ, MEGVALÓSÍTHATÓ (I.)				Nem részei a kiemelt térségi prioritásnak, de horizontális szempontként megjelenhetnek (a ROP végrehajtáskor)
	II.	III.	Általában, bármely érintett régióban	Egyes régiókra specifikusan meghatározható			
				pl. DD	pl. NYD	pl. KD	

5.6.3 Tervezői válaszok a komplex program eddigi egyeztetésének keretében beérkező véleményekre

Véleményösszesítő a Balaton Komplexprogramhoz, 2005-11-20

(a komplex program tartalma a Balaton Régió Stratégiájának egyeztetése kapcsán további észrevételezőkhöz fog eljutni)

²⁹ Kitérés során kiderül, hogy milyen mélységben (prioritásoktól a komponensekig) érdemes részletezni

³⁰ Azokat a témákat érdemes ide tenni, melyek mélyebb egyeztetéseket kívánnak, a régiók közötti forrásmegosztások, pl. a végrehajtás módja tekintetében II.-ra és III.-ra bontás nem feltétlen célszerű.

Vélemény típusa: Á: ágazat R: régió C: civil	VÉLEMÉNYEZŐ SZERV	Vélemény	Beépíthető?	Indoklás
R	DDRFÜ	A sió Csatorna ügye a Balatonnál legyen hangsúlyosabb	N	A Sió csatorna fejlesztése, nem kapcsolódik a Balaton térséghez, a projekt ismert hatásai kevésbé nem relevánsak. Ezért további kihangsúlyozása nem szükségszerű. A Magas költségigényű projekt a Balaton esetében célokat jobban kiszolgáló fejlesztéseket terhelne. A Balaton vízszintszabályozásának kérdése természetesen fontos kérdés lehet, kezeléséhez nem szükségszerű a tervezett beruházás.
R	DDRFÜ	Elírás az indikátoroknál	I	Javítva, a célingdikátor értékek nem véglegesek.
R	DDRFÜ	Balaton megközelíthetősége gyengeség biz. irányokból	I	Beépítve koherensen, intézkedést is indukál
R	DDRFÜ	Az üdülők nagy száma, mint gyengeség	N	Az állapotok gyengeség, a nagy szám erősség, egyrészt mivel a helyi szakértők többsége annak tartotta (szakértői panel módszer) Ennek oka, hogy meglévő infrára épülhetnek a fejlesztés (barnamezős stratégia). (megj.: az üdülők állapota, és tájterhelési szempontok alapján a számuk természetesen szakmai szempontból katasztrófális gyengeség.)
R	DDRFÜ	Szaktudás minősítése az érdekelti táblában	N	A szaktudás a térségmenedzsmentre vonatkozik
R	DDRFÜ	Szolgáltatásban dolgozók felkészületlensége cselekvést indukáljon	I	Beépítve koherensen, intézkedést is indukál
R	DDRFÜ	Jövedelmezőség és seniorok, mint célcsoport ellentétben áll	N	Szakmailag nincs összefüggés, komplexebben értelmezendő
R	DDRFÜ	Európai színvonal nem kategória	N	Kategóriát, jelent, a standardok átvétele terén, a nivóját az európai vezető térségek határozzák meg a közbeszédben is.
R	DDRFÜ	A projektek (Turisztikai?) nem a megjelölt célcsoportokat célozza	N	A kiemelt célcsoportokat célozza
R	DDRFÜ	Mi az üdülői kapacitás?	N	A fejlesztési programnak ebben a fázisában nem jogi kategóriákban, hanem komplex, átfogó kifejező fogalmakban kell gondolkodnia. Az üdülői kapacitás jelenti az épületállományt, a kapcsolódó kommunális infrastruktúrát, szállásadás esetében a férőhelyeket, stb.
R	DDRFÜ	Szabadidős szórakoztatóipari jelleg nem értelmezhető a kiemelt ágak esetében	I	Javítva
R	DDRFÜ	A senior, fogyatékossgal élők, mint célcsoportok nem produkálnak bevétel növekedést	N	Csak az egyik célcsoport, szakmailag amúgy sem helyes, mert ez nem a vásárlóerőtől függ, e célcsoportok amúgy is komplexen értelmezendők (külföldiekkel együtt).
R	DDRFÜ	Párhuzamos intézményfejlesztések szerepelnek az anyagban	N	Természetesen ezek nem párhuzamos intézményfejlesztések
R	DDRFÜ	Üdülési információs rendszer helyett legyen turisztikai IR	I	Javítva
R	DDRFÜ	Legyenek szolgáltatói tréningek a képzéseken, ne csak OKJ képzések	I	Szerepel az anyagban, de kihangsúlyozásra kerül
R	DDRFÜ	Rendezvény és fesztiválturizmus is szereplejen	I	Szerepel az anyagban, de kihangsúlyozásra kerül
R	DDRFÜ	Következetlenségek az anyagban úgy általában	I	Jelen fázisában, a rendelkezésre álló rövid idő miatt sajnos előfordulhat. Konceptcionális szinten az ellentmondások már kiszűrésre kerültek, a készülő Balaton Stratégia által szolgáltatott keret hivatott feloldani majd a jelenleg esetlegesen előforduló átfedéseket.
R	KDRFÜ	Változtatási jav.: Nincs „vagy alacsony fokú” az együttműködési nyitottság szervezetek között (definiálandó)	I	Javítva
R	KDRFÜ	Infra erősség legyen a csatornázottság	N	A környezeti résznél került említésre
R	KDRFÜ	Rekultiváció igénylő tájsebek mellé a szennyezett területek is kerüljenek gyengeségként	I	Javítva
R	KDRFÜ	Pontosítás a gyengeségekhez: Gyapjaslepke hernyórágás kártétel	I	Javítva
R	KDRFÜ	Erősen szezonális turisztikai termékek, mint stratégiai kiindulópont mellé egész évre kiterjedő komplex turisztikai csomagok kidolgozása, megvalósítása, mint stratégiai irány	I	Javítva
R	KDRFÜ	A 6. stratégiai cél terjedjen ki az intézményi együttműködési hálózatokra is	N	Kiterjed
R	KDRFÜ	6. cél hatásához: a regionális partnerségi vonzerő növekszik	I	Javítva
R	KDRFÜ	az Ágazati szereplők Balaton specifikus problémamegragadásának hiánya túlértékelt	I	Pontosítva, az összhang hiányzik
R	KDRFÜ	Balaton parti települések belterületi	I	Későbbiekben megfontolandó a felbontás szükségessége

Vélemény típusa: Á: ágazat R: régió C: civil	VÉLEMÉNYEZŐ SZERV	Vélemény	Beépíthető?	Indoklás
		vízrendezése, diffúz szennyezések elleni védelem elnevezésű projekt esetén a Finanszírozási igényt (MD Ft) megbontani javasoljuk 18,9 (15 település) / 30,0 (?)(42 település)		
R	KDRFÜ	Szelektív hulladékgyűjtés arányára adatot tudnak szolgáltatni a Környezetvédelmi felügyelőségek, amely szervezetek a hulladékokkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 164/2003. (X.18.) Kormányrendelet hatálybalépésétől erre információval bír(hat)nak.	N	Ezt tény, de sajnos ettől függetlenül a szelektív hulladékgyűjtésről nagyon nehezen elérhetőek térségileg megfelelően aggregált és jól lefedő adatok.
R	KDRFÜ	Pontosítás: Horizontális: Balaton specifikusság kevésbé markáns, azonban az intézkedés valamilyen formában megjelenítendő más, ágazati, vagy regionális jellegű programokban	I	Javítva
R	KDRFÜ	Prioritások besorolásának (horiz. V. vertikális) módosítása	N	Nagyon hasznos információ, a régiós egyeztetéseken figyelembe vételre kerül.
Á	ICSSZEM	Az akadálymentesítés mind a SWOT-ban, mind a stratégiai kiindulópontoknál csak a fogyatékosokkal élőkre koncentrálni (kimondatlanul pedig csak a mozgásfogyatékosokra)	N	Nincs szűkítve a kategória
Á	ICSSZEM	Indikátorokhoz	I	Az indikátorok a megjegyzésektől függetlenül is, de azok figyelembe vételével teljes további pontosító átdolgozásra kerültek.
Á	ICSSZEM	1. prioritáshoz: * a környezetvédelem területén a foglalkoztatási lehetőségek kihasználása	N	Szerepel az anyagban a gazdasági diverzifikációnál.
Á	ICSSZEM	- 2. prioritáshoz: * szelíd technológiák elterjesztése a rászoruló csoportok lakhatási költségeinek csökkentése érdekében * környezet tudatosságot ösztönző programok támogatása a civil szervezetek bevonásával	N	A megállapítások szerepelnek az anyagban. A szelíd technológiákra vonatkozó észrevétel pontosításra szorul.
		2. prior * az intézményi beruházásoknál a megújuló technológiák érvényesítése (pl. közbeszerzésnél, projektkiválasztási kritériumoknál)	I	A környezetvédelmi szempontok érvényesítése szerepelni fog az anyagban, külön blokkban
Á	ICSSZEM	- 4. prioritáshoz: * atipikus foglalkoztatási formák elterjesztése * szociális vállalkozások, tranzit- és "védő" munkahelyek létrehozása, munkahelyi begyakorlás biztosítása * ifjúsági turizmus hagyományokra épített fejlesztése * ifjúsági közösségi terek létrehozása	N	Szerepel az anyagban, mely elemek nem szerepelnek, az annak köszönhető, hogy a tervezés már e fázisban is próbál a térség-specifikus elemekre koncentrálni, kerülve az általánosságokat.
Á	ICSSZEM	-15. prioritáshoz: * Kistérségi Községi Koordinációs központok, összehangolt ellátó hálózatok létrehozása		Ez a Balatonnál, a kistérség határok problematikája miatt is nem értelmezhető, más fejlesztési fórum eleme kell, hogy legyen (azzal később összehangolandó).
		-15. prioritáshoz: * Kistérségi Községi Koordinációs központok, összehangolt ellátó hálózatok létrehozása * A szociális ellátás intézményrendszerének fejlesztése * Civil humán közszolgáltató szervezetek megerősítése, bevonása a szociális ellátórendszer továbbfejlesztése érdekében * hiányzik a szociális és gyermekvédelmi ellátások elérhetősége (pl. a kisgyermekek alternatív napközbeni ellátása)	N	Egyetértett, de Nem térség-specifikus elem
Á	ICSSZEM	* Rurális kistérségek, zárványok (Keszthely-Hévíz egyes területi)		A konkrét kistérségekben pontosabb javaslatra van szükség, mert helyi szereplőktől egyelőre nem jött ilyen. Az észrevétel egyéb

Vélemény típusa: Á: ágazat R: régió C: civil	VÉLEMÉNYEZŐ SZERV	Vélemény	Beépíthető?	Indoklás
		zárványai a Ny-d-i régióból), emberi lakhatásra alkalmatlan telepek összehangol, integrált, társadalmi, közszolgáltatási és gazdasági fejlesztése * társadalompolitika megújítása, tolerancia és kohézió erősítését támogató programok		elemei nem térség-specifikusak.
Á	ICSSZEM	intézkedésnek (?): A fiatal, aktív korú, képzett humán erőforrás térségbe vonzása (nem csak a szezonális foglalkoztatás szintjén), mint a Balaton régió további fejlődésének az alapja mindenképpen szükséges eleme kellene, hogy legyen a programnak.	N	Ez cél, de ennek szellemiségét több más intézkedés is kiszolgálja (ld. gazd. div.)
Á	KVVM	Ivóvíz minőségi problémákkal is foglalkozzon a program	I	Beépítve a helyzetértékelésbe, intézkedésekbe
R	NYDRF Ü	- 1. prioritáshoz: * a környezetvédelem területén a foglalkoztatási lehetőségek kihasználása	N	Szerepel a gazdasági diverzifikáció keretében, ICSSZEM is javasolt. De természetesen bővebb magyarázó javaslattal kiegészíthető.
R	NYDRF Ü	- 2 prioritáshoz: * szelíd technológiák elterjesztése a rászoruló csoportok lakhatási költségeinek csökkentése érdekében * az intézményi beruházásoknál a megújuló technológiák érvényesítése (pl. közbeszerzésnél, projektkiválasztási kritériumoknál) * környezet tudatosságot ösztönző programok támogatása a civil szervezetek bevonásával - 4 prioritáshoz: * atipikus foglalkoztatási formák elterjesztése * szociális vállalkozások, tranzit- és "védő" munkahelyek létrehozása, munkahelyi begyakorlás biztosítása * ifjúsági turizmus hagyományokra épített fejlesztése * ifjúsági közösségi terek létrehozása - 12. prioritáshoz: * szociális gazdaság fejlesztése, közösségi vállalkozások támogatása - 15. prioritáshoz: * Kistérségi Községi Koordinációs központok, összehangolt ellátó hálózatok létrehozása * A szociális ellátás intézményrendszerének fejlesztése * Civil humán közszolgáltató szervezetek megerősítése, bevonása a szociális ellátórendszer továbbfejlesztése érdekében - 20 prioritáshoz: * Rurális kistérségek, zárványok (Keszthely-Hévíz egyes területi zárványai a Ny-d-i régióból), emberi lakhatásra alkalmatlan telepek összehangol, integrált, társadalmi, közszolgáltatási és gazdasági fejlesztése * társadalompolitika megújítása, tolerancia és kohézió erősítését támogató programok		Ld. ICSSZEM
R	Balaton Int. Kht.	A kiemelt térségi programok közül a Balaton térségi program elfogadtatását tartjuk a legmegalapozottabbnak. Ezt támasztja alá a törvényi rendelkezés is, mert a többi kiemelt programmal kapcsolatban a tervezésben valamint a programok végrehajtásában a NUTS 2 régiók részéről felvetődhet a kiemelt programok tartalmának a regionális programokban való szerepeltetése.	I	
R	Balaton Int. Kht.	Célszerűnek tartjuk az érdekeltségi körben az intézményes érdekhordozók pontos megjelölését. Véleményünk szerint a Balaton Fejlesztési Tanács és annak munkaszervezete a	I	A programozás későbbi fázisában ez beépítésre kerül. Készülő stratégia végrehajtási fejezeteiben már jelen van. Ebben az anyagban csak arra van lehetőség, hogy a térségmenedzsment fejlesztése megjelenjen.

Vélemény típusa: Á: ágazat R: régió C: civil	VÉLEMÉNYEZŐ SZERV	Vélemény	Beépíthető?	Indoklás
		Balatoni Integrációs Kht. számára: a projekt-menedzsment és a program-végrehajtás, valamint a monitoring tekintetében is feladatokat kell meghatározni.		
R	Balatoni Int. Kht.	Az érdekcsoportok bemutatása ugyancsak kiegészítésre szorul. A térségi szereplők bevonására a Kht. jelenleg is nagy súlyt fektet, és erre vonatkozóan több egyeztetésre került már sor.	I	A Kht. erőfeszítései tényleg figyelemre méltóak. De a megállapítás nem ezt minősíti.
R	Balatoni Int. Kht.	A Balaton 2007-13-as fejlesztési stratégiáját megalapozó helyzetelemzés esetében szükségesnek tartjuk a SWOT elemek felülvizsgálatát, arra is tekintettel, hogy azok súlyozása több esetben szubjektív, ezért szakmailag nehezen elfogadható. A SWOT elemzés gyengeségeiből adódóan a kitérési irányok sem mindig megalapozottak.	I	A SWOT szakértői panelek módszerén alapul, melybe a helyi szereplőket, KHT. munkatársai bevonásra kerültek! A SWOT nem a tervezők terméke csak minőségbiztosított, amennyire a rövid idő alatt lehetett.
R	Balatoni Int. Kht.	A kulcsprojekteknél különösen a turizmus területén további fejlesztéstípusok kidolgozása szükséges.	I	Természetesen a későbbiekben erre lesz lehetőség, nyitott előzetes lista van az anyagban
R	Balatoni Int. Kht.	A prioritás-területek és az ezekhez kapcsolódó tevékenységterületek közti összefüggéseket pontosítani szükséges, tekintettel arra, hogy sok esetben nem világos hogy milyen konkrét intézkedések szükségesek.	N	Az anyag a tervezés jelen fázisában többre nem alkalmas, ezt is a későbbi tervezések, és a stratégiai keret elkészülte oldhatja meg.
C	Körmend y János	Általános kritikai megjegyzések az anyaggal, és szellemiségével kapcsolatban	I	Valójában a véleményező és a tervezők szellemisége között nincs különbség, hogy ez nyomatékosabb kiderüljön, fenntarthatósági, térhasználati elvekkel kiegészítésre kerül az anyag.